

บทที่ 2

ภาคงานแปล

บทนำภาคงานแปล

ในการทำงานแปลเรื่องสั้นเรื่อง Brokeback Mountain จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย พร้อมบทวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้แปลทบทวนวรรณกรรมในเรื่อง

2.1 นิยามการแปล

2.2 ประเภทของการแปล

2.3 กระบวนการแปล

2.4 ลักษณะของงานแปลที่มีคุณภาพ

2.5 การปรับบทแปล

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1. นิยามการแปล

ยูจีน ไนดา นักทฤษฎีการแปลชาวอเมริกัน กล่าวว่า การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมาย (meaning) และการถ่ายทอดรูปแบบของการเสนอความหมาย (form) ของข้อความในภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง (Nida, 1964, อ้างถึงใน สัจญฉวี สายบัว, 2542 น.1) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไนดา มีความคิดว่าการแปลนั้นไม่ใช่เรื่องของการเสนอความหมายเท่านั้น แต่รวมถึงรูปแบบของการเสนอความหมายซึ่งหมายถึงการใช้เสียง คำ วลีหรือประโยค และข้อความที่ประกอบด้วยประโยคหลาย ๆ ประโยค ดังนั้นการเลือกคำ การเรียงคำให้เป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้นในระดับวลี และแม้แต่การจัดวางวลีใดก่อนหลังก็มีส่วนสำคัญที่ผู้แปลจะต้องพิจารณาและถ่ายทอดจากต้นฉบับมาเป็นฉบับแปลด้วย (สัจญฉวี สายบัว, 2542 น.2)

ต่อมาไนดาและเทเบอร์ (Nida and Taber, 1969, อ้างถึงใน สุพรรณิ ปันมณี, 2552, น. 6) ได้ให้นิยามการแปลที่เป็นรายละเอียดลึกกลงไปอีกว่า การแปลคือ การหาความหมายใน

ภาษาแปล ให้ใกล้เคียงและเป็นธรรมชาติที่สุดให้เท่าเทียมกับความหมายในภาษาต้นฉบับ ประการแรกในแง่ของความหมาย และประการหลังในแง่ของลีลาภาษา : “Translation consists in reproducing in the receptor language the closest natural equivalent of the source language message, first in the terms of meaning and secondly in the terms of style”

แคทแคทฟอร์ด (Catford, 1978, อ้างถึงใน สัจฉวี สายบัว, 2542 น.3) กล่าวว่า การแปลคือการใช้ภาษาอีกภาษาหนึ่งเพื่อสื่อความหมายที่แสดงโดยภาษาเดิม ดังนั้น ภาษาจึงเป็นเครื่องมือที่นักแปลนำมาใช้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแปลนั้นเป็นเรื่องของการสื่อสารโดยการที่มีจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกัน นั่นคือการสื่อความหมายโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ

นิวมาร์ค (Newmark, 1981, อ้างถึงใน สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2552, น. 6) ได้เคยให้นิยามว่าการแปลคือ “a craft consisting in the attempt to replace a written message and/or statement in one language by the same message and/or statement in another language” หรือ งานอันละเอียดประณีตในการแทนที่สารหรือข้อความในภาษาหนึ่งด้วยสารหรือข้อความในอีกภาษาหนึ่ง และต่อมานิวมาร์ค (Newmark, 1995, อ้างถึงใน สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2552 น. 6) ได้ให้คำนิยามการแปลว่าคือ การถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งให้ตรงตามความหมายของผู้เขียน โดยนิวมาร์ค (1981, อ้างถึงใน สัจฉวี สายบัว, 2542 น. 48) ได้เสนอแนะแนวทางสำหรับนักแปลว่า ผู้แปลต้องยึดความมุ่งหมายที่สำคัญของการแปลเป็นหลัก นั่นคือ มุ่งสร้างผลตอบสนองที่เทียบเคียงกับของต้นฉบับ และในขณะเดียวกันให้พยายามรักษารูปแบบของการเสนอความคิดเดิมไว้เท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้งนี้ สำหรับงานประเภทจรรยาบรรณ นิวมาร์คมีความเห็นว่าควรแปลแบบตรงตัวให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และในขณะเดียวกันก็สื่อความหมายทุกอย่างได้ด้วย

ลาร์สัน (Larson, 1984, p. 3) กล่าวว่า การแปลคือการถ่ายทอดความหมายของภาษาต้นฉบับไปยังภาษาแปล ซึ่งทำโดยการเปลี่ยนรูปแบบของภาษาต้นฉบับไปเป็นรูปแบบของภาษาแปล ซึ่งความหมายที่ถ่ายทอดไปจะต้องคงที่มีเพียงรูปแบบเท่านั้นที่เปลี่ยนแปลง

สัจฉวี สายบัว (2542, น. 1) กล่าวว่า ในการแปลงานจากภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทย สิ่งที่ผู้แปลทำคือการเอาความหมายซึ่งแสดงออกมาในรูปของตัวบทภาษาอังกฤษ มาแสดงออกในรูปของภาษาไทย ดังนั้น การแปลจึงเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมายของบทต้นฉบับลงสู่บทที่เป็นฉบับแปล ความหมายจึงเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับผู้แปลที่จะต้องเก็บให้ได้จากต้นฉบับและเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการกำหนดคุณภาพงานแปล กล่าวคือ งานแปลที่

สามารถคงความหมายของต้นฉบับไว้ได้ครบถ้วนและเที่ยงตรงย่อมนับว่าเป็นงานแปลที่ดี

จะเห็นได้ว่านักทฤษฎีการแปลทั้งหลายมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกัน คือเน้นในเรื่องความหมาย ปัจจุบันพบว่านักทฤษฎีส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องต้องกันว่าการแปลต้องยึดที่ความหมายเป็นหลักไม่ใช้การถ่ายภาษาคำต่อคำ สิทธา พินิจวุฒล (2543, อ้างถึงใน สุพรรณี ปิ่นมณี, 2552, น.7) ได้กล่าวสรุปค่านิยมของการแปลในยุคปัจจุบันไว้อย่างครอบคลุมว่า คือ “การถ่ายทอดข้อความจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง โดยรักษารูปแบบ คุณค่า และความหมายในข้อความเดิมไว้อย่างครบถ้วน รวมทั้งความหมายแฝงซึ่งได้แก่ ความหมายทางวัฒนธรรม ปรัชญา ความคิด ความรู้สึก ฯลฯ”

สำหรับผู้แปล ผู้แปลมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกันกับนิยามดังที่กล่าวมา คือผู้แปลเห็นว่าการแปลเป็นการถ่ายทอดความหมาย โดยการศึกษารูปแบบ (form) ในภาษาต้นฉบับ ได้แก่ คำ วลี ประโยค เพื่อที่ผู้แปลจะได้ทราบความหมายที่ต้นฉบับต้องการสื่ออย่างถูกต้อง และวิเคราะห์ข้อความของภาษาต้นฉบับให้เข้าใจความหมายอย่างแจ่มแจ้ง เมื่อผู้แปลทราบความหมายแล้ว ผู้แปลได้ถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านภาษาแปลเข้าใจถึงสิ่งที่ต้นฉบับต้องการสื่อโดยการปรับรูปแบบจากภาษาต้นฉบับให้เป็นรูปแบบของภาษาฉบับแปลที่เหมาะสม

2.2 ประเภทของการแปล

ลาร์สัน (Larson, 1984, อ้างถึงในสุพรรณี ปิ่นมณี, 2552, น. 10) กล่าวว่า การแปลแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ การแปลแบบรักษารูปแบบ (form-based translation) และการแปลแบบรักษาความหมาย (meaning-based translation) การแปลแบบรักษารูปแบบ (literal translation หรือ word-for-word translation) นั้น เป็นการแปลโดยรักษาคำและรูปแบบเดิมของภาษาต้นฉบับทุกประการ การแปลประเภทนี้เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาภาษาต้นฉบับ เนื่องจากเป็นการแปลที่ไม่เหมาะสำหรับผู้อ่านภาษาแปลที่ต้องการอ่านเอาความหมาย แม้มีการปรับโครงสร้างประโยคบ้าง แต่ความไม่เป็นธรรมชาติในภาษาแปลจะยังปรากฏอยู่ สำหรับการแปลแบบรักษาความหมาย หรือที่ลาร์สันจำกัดความว่า idiomatic translation นั้น คือการถ่ายทอดความหมายจากภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาแปลให้เป็นธรรมชาติมากที่สุดให้ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งทั้งสามประการคือ ความเป็นธรรมชาติของภาษาแปล การเข้ากับโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาแปล และการเลือกใช้คำในภาษาแปลที่เหมาะสม (Larson, 1984 อ้างถึงใน สุพรรณี ปิ่นมณี, 2552 น. 10)

นิวมาร์ค (Newmark, 1995, อ้างถึงใน สุพรรณี ปิ่นมณี, 2552, น. 8-10) ได้จัดแบ่งประเภทของการแปลออกเป็น 2 ประเภทโดยแบ่งแยกระหว่างภาษาต้นฉบับ (Source Language) และภาษาแปลหรือภาษาปลายทาง (Target Language) ดังนี้

1. การแปลแบบเน้นการรักษาภาษาต้นฉบับ (SL emphasis)
2. การแปลแบบเน้นที่ความเข้าใจของผู้อ่านในภาษาแปล (TL emphasis)

นิวมาร์คได้จัดระดับเรียงตั้งแต่การแปลแบบเน้นการรักษาภาษาต้นฉบับมากที่สุด ลดหลั่นไปตามลำดับจนไปถึงแบบเน้นที่ความเข้าใจของผู้อ่านในภาษาแปลมากที่สุด เป็นรูปตัว V ดังนี้

SL emphasis

Word-for-word translation

Literal translation

Faithful translation

Semantic translation

TL emphasis

adaptation

free translation

idiomatic translation

Communicative translation

ด้านที่เป็น SL emphasis เป็นด้านที่เน้นการรักษาภาษาต้นฉบับจากระดับเน้นมากที่สุด คือ word-for-word translation ให้น้ำหนักน้อยที่สุด semantic translation ซึ่งมีความโน้มเอียงไปในทิศทางที่เกือบจะเป็น communicative translation ในทางตรงกันข้าม ด้านที่เป็น TL emphasis นั้น เน้นที่ความเข้าใจของผู้อ่านในภาษาแปล มุ่งเอาเฉพาะใจความ ไม่รักษาโครงสร้างภาษาหรือไม่พยายามเก็บคำ

นิวมาร์ค อธิบายว่า word-for-word translation เป็นการแปลคำต่อคำจากภาษาต้นฉบับ รักษาลำดับคำ แปลคำโดยไม่คำนึงถึงบริบท ประโยชน์ของการแปลแบบนี้คือเพื่อคงไว้ของภาษาต้นฉบับ ถือว่า เป็นกระบวนการก่อนการแปล มิใช่การแปลโดยตรง ส่วนในการแปลแบบ literal translation นั้น โครงสร้างภาษาต้นฉบับจะถูกเปลี่ยนเป็นโครงสร้างภาษาแปลที่เทียบเท่ากัน แต่ยังคงแปลคำตรงตัวอยู่ และคำนั้น ๆ ก็ไม่ขึ้นกับบริบทใด ๆ ด้วย เป็นความหมายเบื้องต้นเท่านั้น สำหรับการแปลแบบ faithful translation นั้น คือ การถ่ายทอดความหมายให้ตรงกันเท่าที่โครงสร้างภาษาแปลจะพึงทำได้ จะสื่อตรงต่อวัตถุประสงค์และความคิดของผู้เขียนต้นฉบับ

ภาษาต้นฉบับมากที่สุด และแบบสุดท้ายในกลุ่มการแปลเน้นภาษาต้นฉบับคือ Semantic Translation ซึ่งเป็นการแปลแบบเดียวกับ faithful translation ต่างแต่ semantic translation จะมีความยืดหยุ่นมากกว่า นอกเหนือจากความหมายต้องตรงกันแล้ว ยังต้องรวมเอาด้านความสุนทรีย์ ความเป็นศิลปะเข้าไว้ด้วยให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ส่วนในด้านที่เป็น TL emphasis นั้น คือ ด้านที่เน้นการแปล เพื่อความเข้าใจของผู้อ่านในภาษาแปล จากระดับเน้นภาษาแปลมากที่สุด หรือ adaptation ไปหาเน้นภาษาแปลน้อยที่สุด คือ communicative translation ซึ่งเน้นความโน้มเอียงไปในทิศทางที่เกือบจะเป็น semantic translation ในด้านที่เน้นภาษาต้นฉบับเลยทีเดียว

ระดับที่เน้นภาษาแปลมากที่สุด หรือที่เรียกว่า adaptation เป็นรูปแบบการแปลที่อิสระที่สุด โดยทั่วไปใช้กับการแปลบทละครและบทกวีนิพนธ์ ผู้แปลมักจะรักษาไว้เฉพาะเนื้อหาหรือเนื้อเรื่อง และจะไม่นำพากันรูปแบบและวิธีการเขียน ในภาษาต้นฉบับในการแปลชนิดนี้ บางครั้งจะมีการอธิบายขยายความให้เนื้อหาชัดเจนไปด้วย ซึ่งมักจะทำให้บทแปลยาวกว่าเดิม เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า intralingual translation ส่วน idiomatic translation นั้น จะถ่ายทอดเอา “สาร” จากต้นฉบับมาทั้งหมด แต่เปลี่ยนแปลงระดับความหมายอยู่บ้าง โดยบางครั้งอาจมีการนำคำศัพท์สำนวนเฉพาะของภาษาแปลมาใช้ โดยที่ภาษาต้นฉบับไม่มีสำนวนเช่นนั้น และประเภทสุดท้ายคือ communicative translation เป็นการแปลที่ให้ความหมายตรงกันตามบริบทในภาษาต้นฉบับ เนื้อหาและภาษาต้องตรงกัน เป็นที่ยอมรับ และเป็นที่เข้าใจแก่ผู้อ่านในภาษาแปลโดยทั่วไป

นิวมาร์ค (Newmark ,1995, อ้างถึงใน สุพรรณี ปิ่นมณี, 2552, น. 10) มีความเห็นว่า รูปแบบการแปลที่ดีที่ควรเป็นเป้าหมายของผู้แปล คือการแปลเชิงอรรถศาสตร์ (semantic translation) และการแปลเชิงสื่อสาร (communicative translation)

ปัญญา บริสุทธิ์ (2540, อ้างถึงใน สุพรรณี ปิ่นมณี, 2552, น.10) ได้ให้คำนิยามประเภทของการแปลสองข้อที่แตกต่างกันอย่างสุดโต่งตามแนวคิดของลาร์สันและนิวมาร์ค โดยเรียกการแปลชนิดที่เน้นการรักษารูปแบบต้นฉบับที่สุดโดยไม่ให้ความสำคัญกับความเข้าใจของผู้อ่านหรือให้น้อยกว่า ว่า การแปลตามตัวอักษร (literal translation) และเรียกการแปลชนิดที่เน้นเฉพาะความเข้าใจของผู้อ่านแต่ไม่เน้นรูปแบบเดิมของต้นฉบับ ว่า การแปลแบบเรียบเรียง (free translation)

สัญญาวิ สายบัว (2542, น. 43-44) กล่าวถึงลักษณะการแปลแบบ literal translation

หรือ การแปลตรงตัว (ในความหมายของสัญญาวิ) และการแปลแบบ free translation หรือ การแปลแบบเอาความ (ในความหมายของสัญญาวิ) ว่า

1. การแปลแบบตรงตัว คือ การแปลที่พยายามรักษารูปแบบของการเสนอความคิด (form) ของต้นฉบับมาไว้ในฉบับแปลให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ รูปแบบที่ว่่านี้นี้หมายถึง คำ วิธี การเรียงคำ ระเบียบวิธีการจัดกลุ่มความหมายเข้าเป็นประโยค และการเรียงประโยคเข้าเป็นข้อความที่ใหญ่ขึ้นไปเป็นลำดับ และรวมถึงการใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่างๆด้วย

2. การแปลแบบเอาความ มีความแตกต่างจากการแปลแบบตรงตัวหลายประการ ประการแรกรูปแบบ (form) ที่ผู้แปลใช้ถ่ายทอดภาษาอาจแตกต่างไปจากที่ใช้ในต้นฉบับ อีกประการหนึ่งคือการเรียงลำดับความคิดอาจจะไม่เหมือนกัน โดยการเปลี่ยนรูปแบบให้ต่างจากต้นฉบับนี้มีความมุ่งหมายอยู่ประการเดียวคือ เพื่อให้งานแปลนี้สามารถทำหน้าที่สื่อความหมายของต้นฉบับไปสู่ผู้อ่านอย่างแน่นอน ชัดเหตุที่ทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจหรือเข้าใจผิดพลาด

การทำงานแปลเรื่องสั้นเรื่อง หุบเขาซ่อนหัวใจ นี้ ผู้แปลได้เลือกปฏิบัติตามแนวทางของนิวมาร์ค คือ เป็นการแปลที่มุ่งถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งให้ตรงตามความหมายของผู้เขียน โดยยึดความมุ่งหมายที่สำคัญของการแปลเป็นหลัก นั่นคือ มุ่งสร้างผลตอบสนองที่เทียบเคียงกับของต้นฉบับ และในขณะเดียวกันก็พยายามรักษารูปแบบของการเสนอความคิดเดิมไว้เท่าที่จะเป็นได้ และตั้งเป้าหมายให้งานแปลของผู้แปลมีความโน้มเอียงไปทางการแปลเชิงอรรถศาสตร์และการแปลเชิงสื่อสาร โดยนอกเหนือจากความหมายในบทแปลถูกต้องตรงกันกับต้นฉบับแล้ว ยังต้องรวมความสุนทรีย์ ความเป็นศิลปะและสุนลีลาของเรื่องตามที่ต้นฉบับต้องการสื่อเข้าไว้ด้วยให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เนื่องจากการแปลวรรณกรรมคือการถ่ายทอดความหมายและวรรณศิลป์จากตัวบทภาษาหนึ่ง ไปเป็นตัวบทอีกภาษาหนึ่ง ถึงระดับการสร้างสรรคของนักประพันธ์ โดยยังรักษาบริบททางวัฒนธรรมในต้นฉบับภาษาเดิมและคำนึงถึงผู้อ่านฉบับแปลเสมอ (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2548)

อย่างไรก็ตาม ผู้แปลมิได้ยึดติดกับลักษณะการแปลแนวทางใดแนวทางหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียวตลอดต้นฉบับ แต่จะเลือกแปลลักษณะใดลักษณะหนึ่งตามความเหมาะสม โดยต้นฉบับบางตอนจำต้องแปลให้เป็นธรรมชาติของภาษาแปล แต่บางตอนต้องแปลเพื่อรักษาคำและโครงสร้างของภาษาต้นฉบับ ทั้งนี้ ในระหว่างทำงานแปล ผู้แปลต้องพิจารณาว่าตัวบทตอนนี้ควรแปลในลักษณะที่ค่อนข้างไปทางการรักษารูปแบบ หรือควรให้ความสำคัญกับการรักษา

ความหมายมากกว่า และมีการปรับบทแปลบ้างในกรณีที่มีปัญหาในการแปลอันเกิดจากความแตกต่างทางด้านภาษาและวัฒนธรรม แต่จะกระทำเมื่อจำเป็นเท่านั้นเพื่อให้งานแปลสามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจนและเป็นธรรมชาติ แต่ทั้งนี้ จุดหมายประการเดียวที่ผู้แปลมุ่งหวังคือให้งานแปลสามารถถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งตรงตามความหมายของผู้เขียนและสร้างผลตอบสนองที่เทียบเคียงกับของต้นฉบับตามแนวทางของนิวมาร์ค

2.3 กระบวนการแปล

กระบวนการของ สัญฉวี สายบัว (2542, บทที่ 3) ประกอบด้วยกิจกรรมหลักๆ ที่ผู้แปลต้องทำเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ต้นฉบับ

จุดมุ่งหมายของขั้นตอนที่ 1 นี้คือ เพื่อจับสารทั้งหมดที่ผู้เขียนแสดงไว้ในต้นฉบับ “สาร” นี้หมายรวมถึง เนื้อหา ความคิด ความหมายแฝงอื่น ๆ จุดมุ่งหมายของผู้เขียน บรรยายภาพของตัวบท และรสชาติ การวิเคราะห์เพื่อจับความหมายจึงเป็นการวิเคราะห์ในสองระดับ คือ การวิเคราะห์ความหมายทางไวยากรณ์ และวิเคราะห์ความหมายของคำและสำนวน โดยในส่วนของทางไวยากรณ์ ผู้แปลวิเคราะห์วิธีการเรียงคำ การใช้ตัวเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ เช่น คำบุพบท คำสันธาน คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประพจน์หรือข้อความที่มีหลาย ๆ ประโยค การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการใช้เครื่องหมายอื่น ๆ สำหรับการวิเคราะห์ความหมายของคำ และความหมายของสำนวน ผู้แปลจะต้องพิจารณาต้นฉบับดูว่าคำนั้นเป็นคำที่มีความหมายแฝงอยู่ด้วยหรือไม่ อันจะทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกตอบสนองแตกต่างออกไป เช่น เกิดความรู้สึกที่รุนแรงหรือเกิดปฏิกิริยาที่อ่อนลง ให้ความรู้สึกตอบสนองในทางที่ดี หรือเกิดความรู้สึกที่ไม่ดี หรือเป็นคำหรือสำนวนที่อาจใช้อ้างอิงถึงความหมายได้มากกว่าหนึ่ง หรือเป็นคำหรือสำนวนที่มีความหมายโดยอุปมา ดังนั้น ผู้แปลจะต้องรู้ถึงภูมิหลัง วัฒนธรรมของผู้ใช้คำนั้น ๆ และเข้าใจบริบทของคำ ๆ นั้น จึงจะตีความหมายได้

ขั้นที่ 2 การตีความและจับสารและรับทอดความหมายจากต้นฉบับ

หลังจากที่ได้วิเคราะห์โครงสร้างทางไวยากรณ์และวิเคราะห์คำของต้นฉบับเพื่อจับความหมายให้ได้ถูกต้องครบถ้วนแล้ว “สาร” หรือความหมายทั้งปวงได้กลายมาเป็นของผู้แปลเพื่อที่จะถ่ายทอดไปยังผู้อ่าน แต่การรับทอดความหมายนี้อาจมีการบกพร่องทำให้ความหมาย

คลาดเคลื่อนไปได้ โดยมีสาเหตุที่เป็นไปได้ คือ ปัญหาที่มาจากตัวผู้แปล เช่นมีความรู้ในการใช้ภาษาต้นฉบับไม่เพียงพอ ขาดความรู้และภูมิหลังเรื่องที่จะแปล หรือรู้และเชี่ยวชาญมากเกินไป ทำให้เพิ่มเติมความคิดอื่นลงไป ส่งผลให้งานแปลผิดเพี้ยน หรือ ปัญหาอันเกิดมาจากธรรมชาติของภาษา เช่น สารที่ผู้ส่งสารสื่อออกมานั้นอยู่บนความเชื่อพื้นฐาน ทศนคติ และการมองโลกเฉพาะตัว จึงอาจทำให้ผู้รับสารไม่ได้รับ “สาร” ที่ครบถ้วนตามความหมายในใจของผู้ส่งสาร เช่น เมื่อคนหนึ่งพูดว่า “ผมไม่สบาย” ผู้ฟังจะได้รับความหมายว่าผู้พูดไม่สบายแต่จะมองไม่เห็น “อาการไม่สบาย” นั้นอย่างเดียวกับที่ผู้ส่งสารมีในใจ หากยังเป็นการสื่อสารโดยการแปล ซึ่งผู้แปลอาจจะอยู่ต่างสังคมต่างวัฒนธรรมกับผู้เขียนต้นฉบับด้วยแล้ว ความคลาดเคลื่อนในการรับทอดความหมายก็จะมีโอกาสเป็นไปได้มากขึ้น

โดยทั่วไปแล้ว ความผิดพลาดในขั้นตอนการรับทอดความหมายมักจะเกิดขึ้นโดยที่ผู้แปลไม่ได้เจตนา หรือไม่รู้ว่ามีผิด วิธีป้องกันการตีความหมายผิดพลาดโดยไม่ตั้งใจหรือทำให้ลดน้อยลง ได้แก่

1. วิเคราะห์ต้นฉบับอย่างถี่ถ้วนและระมัดระวัง ทั้งทางไวยากรณ์และความหมายของคำ ผู้แปลไม่ควรประมาทแม้ต้นฉบับมีรูปประโยคไม่ซับซ้อน
2. ทดสอบงานแปลของต้นฉบับที่จะเสนอต่อผู้อ่าน

ขั้นที่ 3 การถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปล

ในขั้นตอนนี้ ผู้แปลมีกิจกรรม 4 ขั้นตอนเรียงตามลำดับดังนี้

ขั้น 1 กำหนดความมุ่งหมายของงานแปลและตัดสินใจว่าจะให้งานแปลลักษณะการแปลแบบตรงตัวหรือแบบเอาความ

ขั้น 2 ถ่ายทอดประโยคพื้นฐาน (kernel sentence) ที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับเป็นภาษาฉบับแปล

ขั้น 3 นำประโยคพื้นฐานที่ถ่ายทอดมาแล้วมาเขียนใหม่เพื่อครอบคลุมไปถึงความหมายด้านที่เป็นรสชาติและบรรยากาศของต้นฉบับ และเพื่อให้เป็นภาษาที่สละสลวยเป็นธรรมชาติ

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบงานแปลเพื่อดูว่า งานแปลนั้นก่อให้เกิดผลตอบสนองในตัวผู้อ่านได้เทียบเคียงกับต้นฉบับ (equivalent effect)

ทั้งนี้ รูปแบบการนำเสนอความคิดนั้นจะเหมือนกับในต้นฉบับหรือไม่ ก็แล้วแต่การ

ตัดสินใจในขั้นแรกว่าจะแปลตรงตัวหรือเอาความ และแล้วแต่ภาษาฉบับแปลจะอำนวยให้ ทั้งนี้ การเรียกว่าแปลตรงตัวและแปลเอาความนั้น มิได้หมายถึง การแปลสองชนิดที่แยกจากกันโดยเด็ดขาด ที่จริงแล้วเป็นการพูดถึงลักษณะการแปลที่มีคุณสมบัติที่เอนเอียงไปทางใดทางหนึ่งมากกว่า เมื่อกล่าวว่าจะแปลแบบตรงตัวหรือแปลแบบเอาความดีนั้นหมายความว่า เมื่อลงมือแปลเราต้องพิจารณาว่าตัวบทตอนนี้เราควรจะแปลไปลักษณะที่ค่อนข้างไปทางรักษารูปแบบหรือค่อนข้างไปทางให้ความหมายมีความสำคัญมากกว่า (สัญญาวิ สายบัว, 2536, น. 56)

ขั้นที่ 4 การทดสอบงานแปล

สิ่งที่จะต้องทดสอบในฉบับแปลมีดังต่อไปนี้

1. ความถูกต้องในด้านความหมาย ฉบับแปลสามารถสื่อความหมายได้ครบถ้วนทุกประการที่มีอยู่ในต้นฉบับหรือไม่
2. ความยากง่าย ของระดับภาษา งานแปลนี้ใช้ภาษา (คำและรูปแบบของวิธีเสนอความคิด) ที่ผู้อ่านอ่านเข้าใจหรือไม่
3. ทำนองการเขียน (style) ทำนองการเขียนของฉบับแปลเทียบเคียงได้กับของต้นฉบับหรือไม่ อย่างไร

หลังจากที่ผู้แปลได้เลือกแนวทางของนิวมาร์คเพื่อเป็นหลักในการแปลแล้ว ผู้แปลเริ่มกระบวนการแปลเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายตามหลักดังกล่าว โดยผู้แปลดำเนินการตามขั้นตอนหลักๆ

1. การวิเคราะห์ต้นฉบับ
2. การตีความและจับความหมาย
3. การถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปล

ทั้งนี้ ตามกระบวนการแปลที่ครบถ้วนตามหลักของสัญญาวินั้น ผู้แปลต้องทำการทดสอบการแปลด้วย แต่เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเวลา ผู้แปลจึงไม่สามารถทำการทดสอบการแปลในปริมาณที่มากพอ จึงเพียงแต่ทดสอบงานแปลโดยการอ่านด้วยตัวเองและโดยให้ผู้อ่านทั่วไป ซึ่งเป็นกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายของงานแปลขั้นนี้ จำนวนสองรายได้อ่านเพื่อประเมินว่าภาษาแปลนั้นอ่านรู้เรื่องและเป็นธรรมชาติหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจงานแปลขั้นนี้และชี้แนะจุดที่มีข้อผิดพลาด รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะการเลือกคำ การแปลความหมาย การตีความในกรณีที่บทแปลมีความไม่ชัดเจน รวมถึงการแนะนำการปรับบทแปล

ให้มีความเป็นธรรมชาติ

ในการวิเคราะห์ต้นฉบับเรื่องสั้นเรื่อง หุบเขาซ่อนหัวใจ (Brokeback Mountain) ผู้แปลได้อ่านและวิเคราะห์ต้นฉบับอย่างละเอียดเพื่อจับความหมายของตัวบทต้นฉบับให้ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งหมายรวมถึงเนื้อหา ความคิด ความหมายแฝง ซึ่งได้แก่ ความหมายทางวัฒนธรรม ปรัชญา ความคิด ความรู้สึก เป็นต้น รวมทั้งบรรยากาศของตัวบท น้ำเสียง รสชาติ และจุดมุ่งหมายของผู้เขียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ต้นฉบับทั้งในด้านไวยากรณ์และความหมายของคำและสำนวน รวมทั้งการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสืบค้นทางหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และสอบถามผู้รู้ เนื่องจากในเรื่องหุบเขาซ่อนหัวใจมีการดำเนินเรื่องในรัฐไวโอมิงทางภาคตะวันตกของประเทศสหรัฐอเมริกาและตัวละครหลักมีอาชีพเป็นคนงานเลี้ยงแกะ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่คุ้นเคยในวัฒนธรรมของภาษาแปล มีการกล่าวถึงโรดิโอ ซึ่งเป็นการแข่งขันขี่ม้าหรือวัว ซึ่งไม่แพร่หลายในสังคมของภาษาปลายทาง ผู้เขียนบรรยายภาพภูมิประเทศอันกว้างใหญ่อย่างละเอียดราวกับภาพวาด มีการกล่าวอ้างอิงถึงชื่อสถานที่ต่างๆ โดยมีได้ให้รายละเอียดว่าสถานที่แห่งนั้นเป็นอะไร เช่นภูเขา แม่น้ำ หรือเมือง ทำให้ผู้แปลต้องพยายามค้นคว้าและวิเคราะห์บริบทในเรื่องควบคู่กันไปเพื่อหาความหมายที่ถูกต้องของต้นฉบับ นอกจากนี้ ผู้เขียนยังซ่อนความหมายแฝงมากมายผ่านการกล่าวถึงสภาพภูมิประเทศเหล่านั้น รวมถึงสิ่งของ เครื่องใช้ต่างๆ เช่น รูปโปสเตอร์ดรูเขาโบรคแบ็คที่เอนนิสไปหามาติดไว้ที่ผนังบ้านรถพ่วง เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความโหยหาของเอนนิสที่มีต่อแจ๊คและต้องการให้รูปภาพภูเขาเป็นตัวแทนของแจ๊คที่เอนนิสจะสามารถอยู่ร่วมด้วยได้โดยไม่ต้องกลัวการไม่ยอมรับจากสังคม รวมทั้งมีการใช้คำที่มีความหมายมากกว่าหนึ่ง สำนวนโวหาร ภาษาตลาดหรือภาษาปาก (slang) และคำอุปมาอุปไมยต่างๆ

เมื่อผู้แปลวิเคราะห์ความหมายทั้งหมดแล้ว ผู้แปลได้ตีความและรับทอดความหมายมาเป็นของผู้แปล จากนั้นผู้แปลได้ดำเนินการถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาแปล ซึ่งในขั้นตอนการถ่ายทอดเป็นภาษาแปลนี้ ผู้แปลได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ คือการกำหนดความมุ่งหมายของงานแปล และตัดสินใจว่าจะให้งานแปลเป็นการแปลแบบตรงตัวหรือแบบเอาความ การถ่ายทอดประโยคพื้นฐาน (kernel sentence) ที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับเป็นภาษาฉบับแปลและนำประโยคพื้นฐานที่ถ่ายทอดมาแล้วมาเขียนใหม่เพื่อครอบคลุมไปถึงความหมายด้านที่เป็นรสชาติ และบรรยากาศของต้นฉบับ และเพื่อให้เป็นภาษาที่สละสลวยเป็นธรรมชาติ โดยงานแปลชิ้นนี้ ผู้แปลได้กำหนดจุดมุ่งหมายของงานแปลให้มีความโน้มเอียงไปทางการแปลแบบเอาความ เน้นความหมายที่ถูกต้องครบถ้วนแล้วยังต้องรวมเอาด้านความสุนทรีย์ ความเป็นศิลปะ เข้าไว้ด้วยให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยยึดหลักการแปลของนิวมาร์คในการพิจารณาระดับการ

เน้นภาษาต้นฉบับมากที่สุดถึงน้อยที่สุด ((semantic translation) ในกรณีที่พิจารณาแล้วว่าตัวบทตอนใดๆควรแปลโดยการเน้นภาษาต้นฉบับและระดับการเน้นภาษาแปลจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (communicative translation) ในกรณีที่พิจารณาแล้วว่าตัวบทตอนนั้นๆ ควรแปลโดยการเน้นภาษาแปลเพื่อให้อ่านเข้าใจได้และเป็นธรรมชาติ ทั้งนี้ มีบางส่วนของงานแปลที่ผู้แปลตั้งใจคงลีลาตามภาษาต้นฉบับ กล่าวคือ ต้นฉบับในส่วนที่มีเครื่องหมายต่างๆ เช่น เครื่องหมายยัติภังค์ และรูปแบบตัวอักษร ได้แก่ อักษรตัวเอียง การเว้นบรรทัด เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้ธรรมชาติของต้นฉบับดังที่ผู้เขียนตั้งใจที่จะสื่อให้กับผู้อ่าน

อย่างไรก็ตาม งานชิ้นนี้ยังมีข้อจำกัดในด้านที่ไม่สามารถสะท้อนลีลาการเขียนของต้นฉบับได้ครบถ้วน ทั้งนี้ ต้นฉบับเป็นงานเขียนที่มีความโดดเด่นในด้านการใช้ภาษาที่มีพลัง มีลีลาการเขียนเฉพาะตัวและมีจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้ลักษณะภาษา (register) ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน หรือกล่าวได้ว่า “ดิบ” และเต็มไปด้วยคำสแลง มีรูปประโยคที่ยาวและซับซ้อนในการบรรยายความ ส่วนบทสนทนามีลักษณะการใช้ภาษาพูดที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ภาษาที่ใช้สะท้อนลักษณะของตัวละครที่เป็นเด็กหนุ่มชาวไร่ ยากจน เรียนน้อย ใช้ชีวิตอยู่ตามฟาร์มเลี้ยงสัตว์ กิริยาหยาบกระด้าง พูดจาเมิ่งวาพาโว้ย ซึ่งการใช้ภาษาและลีลาการเขียนเช่นนี้ เพื่อสร้างตัวละครให้มีความสมจริงสมจัง และสามารถสื่ออารมณ์และน้ำเสียงของเรื่องถึงผู้อ่านได้อย่างมีสัมฤทธิ์ผล แต่เนื่องจากความแตกต่างทางลักษณะทางสังคม วัฒนธรรมและธรรมชาติของภาษา ผู้แปลไม่อาจแปลให้ฉบับแปลมีความดิบเถื่อน หยาบและเป็นภาษาที่ต่ำกว่ามาตรฐานได้ในระดับเดียวกับต้นฉบับ เนื่องจากอาจทำให้ภาษาแปลไม่เป็นธรรมชาติและไม่น่าอ่าน อีกทั้งอาจไม่เหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านที่มีหลากหลาย ผู้แปลจึงพยายามรักษาลีลาของผู้เขียนในบทสนทนา ที่ยังคงให้มีลักษณะการใช้ภาษาที่ใกล้เคียงกับต้นฉบับเท่าที่ภาษาไทยจะทำได้ ส่วนในการบรรยายความ บางครั้งต้องเลี่ยงการแปลคำไม่สุภาพบ้างเพื่อความเหมาะสม โดยได้กล่าวไว้ในภาคการวิเคราะห์เป็นกรณีไป

2.4 ลักษณะของงานแปลที่มีคุณภาพ

สัญญาวิ สายบัว (2542, น. 14) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของงานแปลที่ดีว่า “งานแปลที่มีคุณภาพนั้นประกอบด้วย คำ ประโยค และวิธีการเรียงคำ เรียงประโยค ที่ผู้แปลเลือกสรรมาใช้สื่อความหมายทั้งมวลที่มีอยู่ในต้นฉบับได้อย่างครบถ้วน ‘ความหมายทั้งมวล’ ในที่นี้หมายถึง ความคิด หรือข้อมูลอันเป็นเนื้อหาของต้นฉบับ (ideas) รวมทั้งความหมายตามนัยต่าง ๆ (between-the-line meanings) และรสชาติ (flavor and feel) ของต้นฉบับ นอกจากนี้ภาษาใน

ฉบับแปลนั้นควรจะรื่นหู และเป็นธรรมชาติที่สุดในการรู้สึกของผู้อ่าน และประการสุดท้าย งานแปลซึ่งจะนับว่าใช้ได้นั้นต้องอ่านแล้วรู้เรื่อง ผู้อ่านอ่านแล้วจับความหมายได้ ดังจะคัดคำกล่าวของ ไนดา (1964) ในเรื่องคุณภาพของงานแปลว่างานแปลที่ดีควรจะ ‘make sense to the receptor’ และ ‘convey the spirit and manner of the original’ คุณสมบัติประการสุดท้ายคือ งานแปลนั้นต้องสามารถทำให้ผู้อ่านฉบับแปลเกิดผลสนองตอบได้เทียบเคียงกับที่ต้นฉบับทำกับผู้อ่านต้นฉบับ คุณสมบัติประการหลังนี้นับว่าสำคัญที่สุดในการพิจารณาคุณภาพของงานแปล งานแปลที่ขาดคุณสมบัติข้อนี้นับว่าเป็นงานแปลที่มีคุณภาพต่ำ ส่วน เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548, น. 11) ได้อำงข้อความในหนังสือของ ปรียา อุนรัตน์ ที่ได้สรุปความเห็นของ Katherine Barnwell เกี่ยวกับลักษณะงานแปลที่ดีว่าควรมี ความถูกต้อง (accurate) ความชัดเจน (clear) และความเป็นธรรมชาติ (natural)

2.5 การปรับบทแปล

ในการเอาภาษาอีกภาษาหนึ่งมาสื่อความหมายทั้งหมดของต้นฉบับเพื่อให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสและผลตอบสนองทางอารมณ์เช่นเดียวกับผู้อ่านต้นฉบับนั้น จำเป็นต้องมีการปรับบทแปลบ้าง สัญชัย สายบัว (2542, น. 63) กล่าวว่า “ภาษาทั้งสองภาษา (ภาษาของต้นฉบับและภาษาของฉบับแปล) เป็นผลผลิตของมนุษย์ซึ่งมีวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ทัศนคติ ความเชื่อ และการมองสิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อมตนต่างกัน ลักษณะและระบบของภาษาทั้งสองจึงแตกต่างกัน จะมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความใกล้ชิดและความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของสังคมทั้งสอง นั้น ดังนั้นการนำเอาภาษาอีกภาษาหนึ่งมาสื่อความหมายทั้งหมดของต้นฉบับจึงต้องมีการปรับบทแปลบ้างไม่ว่าจะเป็นการแปลที่มีลักษณะตรงตัว (literal) หรือการแปลเอาความ (free) ทั้งนี้ เพื่อให้บทแปลนั้นสามารถสื่อความหมายให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ และสามารถสร้างผลตอบสนองในตัวผู้อ่านงานแปลได้ใกล้เคียงกับปฏิกิริยาของผู้อ่านต้นฉบับ”

เนื่องจากความแตกต่างนี้เอง จึงทำให้ผู้แปลพบว่าหากต้องการคงความหมายเดิมไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้และสื่อความหมายได้อย่างดี ผู้แปลอาจต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการเสนอความหมายไปบ้างไม่มากนักน้อยตามแต่กรณีและแล้วแต่ความเหมาะสม และกฎเกณฑ์ของแต่ละภาษา หากนักแปลพยายามคงรูปแบบของต้นฉบับไว้ในฉบับแปล ผู้อ่านงานแปลอาจจะไม่เข้าใจความหมายเพราะไม่คุ้นเคยกับรูปแบบของการเสนอความหมายที่ผู้แปลพยายามให้เหมือนกับในต้นฉบับ ดังนั้น นักแปลจะต้องตัดสินใจเลือกว่าจะรักษารูปแบบหรือรักษา

ความหมาย ในดา (Nida, 1964, อ้างถึงใน สัญชัย สายบัว, 2536, น. 2) ได้พูดถึงปัญหาเรื่องรูปแบบและความหมายโดยเปรียบเทียบกับสตรีไว้อย่างน่าฟังดังนี้ “who says translations are like women-homely when they are faithful and unfaithful when they are lovely”.

ขอบเขตของการปรับบทแปล

การปรับไม่ใช่การเปลี่ยนหรือการแก้ไขบทแปลให้แตกต่างไปจากต้นฉบับตามความพอใจของผู้แปล การปรับบทแปลควรทำตามเงื่อนไขต่อไปนี้

1. การปรับภาษาควรทำต่อเมื่อมีความจำเป็นในด้านที่จะทำให้บทแปลนี้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น นอกจากนี้ผู้แปลอาจพิจารณาปรับโครงสร้างของประโยค และการเรียงลำดับประโยคและความคิดให้ต่างไปจากรูปแบบที่ใช้ในต้นฉบับ ถ้าเห็นว่าจะทำให้ภาษาในบทแปลสละสลวยขึ้น เป็นธรรมชาติขึ้น และที่สำคัญที่สุดคืออ่านแล้วเข้าใจง่าย การปรับควรจะทำต่อเมื่อมีความจำเป็นดังกล่าวแล้วเท่านั้น ผู้แปลต้องไม่แก้ไข ดัดแปลงภาษาแปลเพื่อความพอใจของตนเอง หรือเพราะตนเองเห็นว่าทำนองการเขียน (style) หรือลักษณะทางภาษา (register) ของต้นฉบับไม่ดี และต้องการแก้ไขเป็นทำนองการเขียนหรือลักษณะภาษาอื่นที่ผู้แปลเห็นว่าดีกว่า

2. ในการปรับภาษาที่ใช้ในบทแปลนั้น ไม่ว่าจะปรับอะไรหรือปรับอย่างไร ผู้แปลจะต้องคำนึงถึงความมุ่งหมายของการแปลเป็นสิ่งสำคัญเหนือสิ่งใด ซึ่งหมายถึงการมุ่งที่จะให้ภาษาในบทแปลสามารถสื่อความหมายที่เทียบเคียงได้กับความหมายในต้นฉบับ (equivalent meaning) ดังนั้น ถ้าผู้แปลเผชิญปัญหาว่า ถ้ารักษารูปแบบการเสนอความคิดของต้นฉบับไว้ ความหมายจะถูกถ่ายทอดได้ไม่เต็มที่ หรือถ้าพยายามถ่ายทอดความหมายได้อย่างใกล้เคียงแล้ว จำเป็นต้องเปลี่ยนรูปแบบไปบ้าง ผู้แปลควรจะเลือกการรักษาความหมายไว้ โดยปรับรูปแบบตามความเหมาะสม หลักเกณฑ์นี้ใช้ได้ในการแปลงงานเขียนทุกชนิดโดยมีข้อยกเว้น คือ การแปลงงานเขียนประเภทจินตนาสาร (expressive writing) ซึ่งรูปแบบมีความสำคัญเท่า ๆ กับความหมาย การปรับบทแปลจึงแตกต่างไป

สิ่งที่ควรปรับในบทแปล

ตามแนวทางของสัญชัย สายบัว การปรับทำได้ 2 ระดับคือ

ระดับที่ 1 ระดับคำ ซึ่งหมายถึง คำ สำนวน หรือโวหาร ที่จะใช้ในบทแปล

ระดับที่ 2 ระดับโครงสร้างของภาษา ซึ่งหมายถึง เสียง โครงสร้างของคำ โครงสร้างของประโยค และโครงสร้างของการเรียงลำดับกลุ่มประโยคเข้าเป็น หน่วยภาษาที่ใหญ่ขึ้น เช่น ย่อหน้า หรือบทความ เป็นต้น

ในการปรับบทแปลนี้ ผู้แปลได้ดำเนินการตามแนวทางของสัญญาดังกล่าว เนื่องจาก การใช้สำนวนต่าง ๆ มากมายซึ่งในหลาย ๆ สำนวนนั้นไม่สามารถเทียบกับสำนวนในภาษาไทย และไม่อาจแปลตรงตัวได้ มีการใช้โครงสร้างภาษาแบบภาษาอังกฤษ เช่น โครงสร้างประโยคที่ ประธานไม่ได้เป็นผู้กระทำ เช่น การขึ้นต้นประโยคว่า it ที่ไม่ได้ใช้แทนคำนาม มีการใช้ประโยค กรรมวาจกในประโยคที่มีความหมายต่างๆทั้งในทางลบ ความหมายกลาง ๆ และความหมายในทางบวก ซึ่งในภาษาไทยไม่นิยมเขียนรูปประโยคกรรมวาจกในความหมายเชิงบวก มีโครงสร้างประโยคที่ยาวและมีความซับซ้อน มีการใช้สำนวนโวหาร คำแสดง รวมทั้งมีความแตกต่างทางด้าน วัฒนธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะในรัฐไวโอมิงที่เป็นฉากหลังของเรื่องกับวัฒนธรรมไทย ดังนั้นผู้แปลจึงจำเป็นต้องปรับบทแปลเพื่อให้บทแปลมีความเป็นธรรมชาติ ฟังรื่นหูและส่งผลตอบสนองต่อผู้อ่านได้เช่นเดียวกับต้นฉบับหรือใกล้เคียงกับที่ต้นฉบับทำได้

เรื่องย่อ

หุบเขาซ่อนหัวใจ เป็นเรื่องราวชีวิตของเอนนิส เดล มาร์และ แจ็ค ทวิสต์ เด็กหนุ่มวัยสิบเก้าปีสองคนที่ได้มาพบและมีความสัมพันธ์กันระหว่างทำงานเลี้ยงแกะอยู่บนภูเขาโบรคแบ็คในมลรัฐไวโอมิง เอนนิสและแจ็คเริ่มงานบนภูเขาโบรคแบ็คโดยแยกกันอยู่คนละที่ เอนนิสอยู่เฝ้าแคมป์ ส่วนแจ็คเฝ้าแกะบนภูเขาที่อยู่สูงเหนือขึ้นไป ช่วงแรกทั้งสองจึงพบกันเฉพาะเวลาอาหารที่แคมป์ นานเข้าจากคนแปลกหน้าก็เริ่มสนิทสนมกัน และต่อมาได้มีการสลับหน้าที่กันโดยแจ็คอยู่เฝ้าแคมป์และเอนนิสออกไปเฝ้าแกะ ในคืนอันเหน็บหนาวคืนหนึ่ง ทั้งสองคนดื่มวิสกี้จนเมาเอนนิสเผลอมากจนไม่สามารถกลับไปเฝ้าแกะได้ทันในคืนนั้นจึงนอนอยู่ที่แคมป์ข้างนอกเต็นท์ ตกตึกเมื่อกองไฟที่จุดไว้มอดลงและอากาศเริ่มหนาวเย็นมากขึ้นแจ็คจึงเรียกให้เอนนิสเข้าไปนอนในเต็นท์ เอนนิสนอนลงบนพื้นในเต็นท์แต่ก็ยังหนาวจนพันกระแทกกันและทำให้แจ็คนอนไม่หลับ แจ็คจึงให้เอนนิสเข้ามานอนในถุงนอนด้วยกัน และความความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งเกินกว่าเพื่อนก็เกิดขึ้นในคืนนั้นและยิ่งแนบแน่นขึ้นตลอดช่วงฤดูร้อน

เมื่องานบนภูเขาโบรคแบ็คถึงคราวสิ้นสุด ทั้งคู่แยกย้ายกันไปคนละทาง แม้เอนนิสจะรู้สึกแยที่ต้องแยกจากแจ็ค แต่เขาก็กลับไปเริ่มต้นชีวิตครอบครัวโดยแต่งงานกับอัลมา เบียร์ส คู่หมั้น ส่วนแจ็คได้พบและแต่งงานกับ ลูรีน สาวสวยฐานะดีชาวเทกซัสในระหว่างที่เขาตระเวนแข่งโรดิโอ เอนนิสมีลูกสาวสองคนขณะที่แจ็คมีลูกชายหนึ่งคน

สี่ปีต่อมา เอนนิสได้รับไปรษณียบัตรจากแจ็ค แจ้งข่าวว่าเขาจะเดินทางผ่านมาแถวนั้นและแวะมาเยี่ยมในฐานะเพื่อนเก่า การพบกันทำให้พวกเขาทั้งคู่ความรู้สึกที่มีต่อกันยังคงเหมือนเมื่อครั้งที่ได้อยู่ด้วยกันบนภูเขาโบรคแบ็ค แจ็คเริ่มเอ่ยถึงความเป็นไปได้ที่เขาทั้งคู่จะใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันในฟาร์มเล็ก ๆ ทว่า เอนนิสปฏิเสธ เพราะนอกจากเขาจะไม่อยากทิ้งครอบครัวแล้ว เขายังตั้งใจและหวาดกลัวกับความทรงจำในวัยเด็กที่ได้เห็นชายที่เป็นรักร่วมเพศถูกการฆาตกรรมอย่างโหดเหี้ยม เอนนิสกลัวว่าการเปิดเผยความสัมพันธ์อาจทำให้ชีวิตของเขาต้องกลายเป็นโคกนาฏกรรมในที่สุด หลังจากพบกันคราวนั้น เอนนิสกับแจ็คก็นัดพบกันอีกปีละครั้งสองครั้งตามป่าเขา ภูเขา แม่น้ำ ลำธาร แต่ไม่เคยกลับไปภูเขาโบรคแบ็คอีกเลย เวลาผ่านไป ชีวิตแต่งงานของเอนนิสแยลง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะอัลมาล่วงรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างสามีของเธอกับแจ็คเมื่อพวกเขาพบกันในการนัดหมายผ่านไปรษณียบัตรครั้งแรก ต่อมาอัลมาหย่าขาดกับเอนนิสและไปแต่งงานกับเจ้าของร้านขายของชำ โดยรับภาระเลี้ยงดูลูกสาวทั้งสอง แม้หย่าแล้วแต่เอนนิสก็ปฏิเสธที่ไปอยู่กับแจ็ค นอกจากนั้นเอนนิสยังได้ลองคบหากับผู้หญิงคนหนึ่งด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างเอนนิสกับแจ็คดำเนินไปเป็นเวลาถึงยี่สิบปี และในการพบกันครั้งสุดท้าย เอนนิสยื่นกรานที่จะไม่ทิ้งงานของเขาและบอกให้แจ็ครู้ว่าเขาไม่

สามารถพบแจ็คได้จนกว่าจะถึงเดือนพฤศจิกายน ทั้งคู่มีปากเสียงกันเมื่อแจ็คตัดพ้อถึงเรื่องการพบกันที่แสนยากและการปฏิเสธที่จะย้ายไปอยู่ด้วยกันตามที่เขาเสนอ แม้การโต้เถียงหยุดลงแต่ความอึดอัดคับข้องใจยังคงอยู่

หลายเดือนต่อมา ไปรษณียบัตรที่เอนนิสส่งถึงแจ็คเพื่อถามเรื่องการนัดพบในเดือนพฤศจิกายนถูกตีกลับ บนไปรษณียบัตรถูกตีตราว่า "เสียชีวิตแล้ว" เอนนิสจึงโทรศัพท์หาภรรยาของแจ็ค ลูรีนบอกเอนนิสว่าแจ็คตายจากอุบัติเหตุรถยนต์ขณะเดินทางอยู่บนถนน ขณะฟังคำอธิบายทางโทรศัพท์อยู่นั้น เอนนิสไม่เชื่อว่าแจ็คจะจากไปด้วยเหตุยางรถระเบิด ลูรีนบอกเอนนิสว่าแจ็คปรารถนาให้นำกระดูกของเขาไปโปรยบนภูเขาโบรคแบ็ค เธอแนะนำให้เอนนิสลองติดต่อกับพ่อและแม่ของแจ็คที่เมืองไลท์นิง แพลต เอนนิสเดินทางไปพบพ่อแม่ของแจ็คเพื่อทำตามความต้องการของแจ็คตามที่ลูรีนบอก แต่ผู้เป็นพ่อปฏิเสธไม่ยอมให้นำกระดูกของแจ็คไปยังภูเขาโบรคแบ็ค แม้ทั้งคู่จะเป็นมิตรกว่า เอย์ปากอนุญาตให้เอนนิสขึ้นไปดูห้องนอนสมัยเด็กของแจ็คที่ชั้นบน ที่นั่นเอนนิสพบเสื้อเชิร์ตของเขาที่เขาคิดว่าหายไปแล้ว ซ่อนอยู่ด้านในเสื้อของแจ็ค เป็นเสื้อตัวที่ทั้งคู่สวมในวันสุดท้ายที่ลงมาจากภูเขาโบรคแบ็คก่อนที่จะจากกันไป

หลังจากกลับมาจากบ้านพ่อแม่ของแจ็ค เอนนิสยังคงดำเนินชีวิตคนงานในไร่ไปสุดตัวต่อไปเหมือนเช่นเดิม วันหนึ่งเขาเข้าไปหาโปสการ์ดรูปภูเขาโบรคแบ็คในร้านขายของ ต่อมาเมื่อได้รูปมาเขานำมาติดไว้ในบ้านรถพ่วงของเขา ยึดทั้งสี่มุมของภาพไว้ด้วยตะปูหัวทองเหลือง ได้ภาพลงมาเขาตอกตะปูเอาตะขอลวดเกี่ยวและแขวนเสื้อสองตัวนั้นไว้ เอนนิสยังคงฝันถึงแจ็คเสมอๆ แม้จะรู้สึกอ้างว้างว่าเหวเพียงใด เมื่อทำอะไรไม่ได้ เอนนิสก็ต้องทนอยู่กับความรู้สึกนั้นตลอดไป

ต้นฉบับ

Brokeback Mountain

Ennis Del Mar wakes before five, wind rocking the trailer, hissing in around the aluminum door and window frames. The shirts hanging on a nail shudder slightly in the draft. He gets up, scratching the grey wedge of belly and pubic hair, shuffles to the gas burner, pours leftover coffee in a chipped enamel pan; the flame swathes it in blue. He turns on the tap and urinates in the sink, pulls on his shirt and jeans, his worn boots, stamping the heels against the floor to get them full on. The wind booms down the curved length of the trailer and under its roaring passage he can hear the scratching of fine gravel and sand. It could be bad on the highway with the horse trailer. He has to be packed and away from the place that morning. Again the ranch is on the market and they've shipped out the last of the horses, paid everybody off the day before, the owner saying, "Give em to the real estate shark, I'm out a here," dropping the keys in Ennis's hand. He might have to stay with his married daughter until he picks up another job, yet he is suffused with a sense of pleasure because Jack Twist was in his dream.

The stale coffee is boiling up but he catches it before it goes over the side, pours it into a stained cup and blows on the black liquid, lets a panel of the dream slide forward. If he does not force his attention on it, it might stoke the day, rewarm that old, cold time on the mountain when they owned the world and nothing seemed wrong. The wind strikes the trailer like a load of dirt coming off a dump truck, eases, dies, leaves a temporary silence.

* * *

They were raised on small, poor ranches in opposite corners of the state, Jack Twist in Lightning Flat, up on the Montana border, Ennis del Mar from around Sage, near the Utah line, both high-school drop-out country boys with no prospects, brought up to hard work and privation, both rough-mannered, rough-spoken, inured to the stoic

life. Ennis, reared by his older brother and sister after their parents drove off the only curve on Dead Horse Road, leaving them twenty-four dollars in cash and a two-mortgage ranch, applied at age fourteen for a hardship license that let him make the hour-long trip from the ranch to the high school. The pickup was old, no heater, one windshield wiper, and bad tires; when the transmission went, there was no money to fix it. He had wanted to be a sophomore, felt the word carried a kind of distinction, but the truck broke down short of it, pitching him directly into ranch work.

In 1963, when he met Jack Twist, Ennis was engaged to Alma Beers. Both Jack and Ennis claimed to be saving money for a small spread; in Ennis's case that meant a tobacco can with two five-dollar bills inside. That spring, hungry for any job, each had signed up with Farm and Ranch Employment—they came together on paper as herder and camp tender for the same sheep operation north of Signal. The summer range lay above the tree line on Forest Service land on Brokeback Mountain. It would be Jack Twist's second summer on the mountain, Ennis's first. Neither of them was twenty.

They shook hands in the choky little trailer office in front of a table littered with scribbled papers, a Bakelite ashtray brimming with stubs. The venetian blinds hung askew and admitted a triangle of white light, the shadow of the foreman's hand moving into it. Joe Aguirre, wavy hair the color of cigarette ash and parted down the middle, gave them his point of view.

"Forest Service got designated camp-sites on the allotments. Them camps can be a couple a miles from where we pasture the sheep. Bad predator loss, nobody near lookin after em at night. What I want—camp tender in the main camp where the Forest Service says, but the herder"—pointing at Jack with a chop of his hand—"pitch a pup tent on the Q.T. with the sheep, out a sight, and he's goin a sleep there. Eat supper, breakfast in camp, but sleep with the sheep, hundred per cent, no fire, don't leave no sign. Roll up that tent every mornin case Forest Service snoops around. Got the dogs, your .30-.30, sleep there. Last summer had goddam near twenty-five-per-cent loss. I don't want that again. You," he said to Ennis, taking in the ragged hair, the big nicked hands, hands, the jeans torn, button-gaping shirt, "Fridays twelve noon be down at

the bridge with your next-week list and mules. Somebody with supplies'll be there in a pickup." He didn't ask if Ennis had a watch but took a cheap round ticker on a braided cord from a box on a high shelf, wound and set it, tossed it to him as if he weren't worth the reach. "Tomorrow mornin we'll truck you up the jump-off." Pair of deuces going nowhere.

They found a bar and drank beer through the afternoon, Jack telling Ennis about a lightning storm on the mountain the year before that killed forty-two sheep, the peculiar stink of them and the way they bloated, the need for plenty of whiskey up there. At first glance Jack seemed fair enough, with his curly hair and quick laugh, but for a small man he carried some weight in the haunch and his smile disclosed buckteeth, not pronounced enough to let him eat popcorn out of the neck of a jug, but noticeable. He was infatuated with the rodeo life and fastened his belt with a minor bull-riding buckle, but his boots were worn to the quick, holed beyond repair, and he was crazy to be somewhere, an anywhere, else than Lightning Flat.

Ennis, high-arched nose and narrow face, was scruffy and a little cave-chested, balanced a small torso on long, caliper legs, and possessed a muscular and supple body made for the horse and for fighting. His reflexes were uncommonly quick, and he was farsighted enough to dislike reading anything except Hamley's saddle catalogue.

The sheep trucks and horse trailers unloaded at the trailhead, and a bandy-legged Basque showed Ennis how to pack the mules—two packs and a riding load on each animal, ring-lashed with double diamonds and secured with half hitches—telling him, "Don't never order soup. Them boxes a soup are real bad to pack." Three puppies belonging to one of the blue heelers went in a pack basket, the runt inside Jack's coat, for he loved a little dog. Ennis picked out a big chestnut called Cigar Butt to ride, Jack a bay mare that turned out to have a low startle point. The string of spare horses included a mouse-colored grullo whose looks Ennis liked. Ennis and Jack, the dogs, the horses and mules, a thousand ewes and their lambs flowed up the trail like dirty water through the timber and out above the tree line into the great flowery meadows and the coursing,

endless wind.

They got the big tent up on the Forest Service's platform, the kitchen and grub boxes secured. Both slept in camp that first night, Jack already bitching about Joe Aguirre's sleep-with-the-sheep-and-no-fire order, though he saddled the bay mare in the dark morning without saying much. Dawn came glassy-orange, stained from below by a gelatinous band of pale green. The sooty bulk of the mountain paled slowly until it was the same color as the smoke from Ennis's breakfast fire. The cold air sweetened, banded pebbles and crumbs of soil cast sudden pencil-long shadows, and the rearing lodgepole pines below them massed in slabs of somber malachite.

During the day Ennis looked across a great gulf and sometimes saw Jack, a small dot moving across a high meadow, as an insect moves across a tablecloth; Jack, in his dark camp, saw Ennis as night fire, a red spark on the huge black mass of mountain.

Jack came lagging in late one afternoon, drank his two bottles of beer cooled in a wet sack on the shady side of the tent, ate two bowls of stew, four of Ennis's stone biscuits, a can of peaches, rolled a smoke, watched the sun drop.

"I'm commutin four hours a day," he said morosely. "Come in for breakfast, go back to the sheep, evenin get embedded down, come in for supper, go back to the sheep, spend half the night jumpin up and checkin for coyotes. By rights I should be spendin the night here. Aguirre got no right a make me do this."

"You want a switch?" said Ennis. "I wouldn't mind herdin. I wouldn't mind sleepin out there."

"That ain't the point. Point is, we both should be in this camp. And that goddam pup tent smells like cat piss or worse."

"Wouldn't mind bein out there. Tell you what, you got a get up a dozen times in the night out there over them coyotes. Happy to switch but give you warnin I can't cook worth a shit. Pretty good with a can opener."

"Can't be no worse than me, then. Sure, I wouldn't mind a do it."

They fended off the night for an hour with the yellow kerosene lamp, and around ten Ennis rode Cigar Butt, a good night horse, through the glimmering frost back to the sheep, carrying left-over biscuits, a jar of jam, and a jar of coffee with him for the next day, saying he'd save a trip, stay out until supper.

"Shot a coyote just first light," he told Jack the next evening, sloshing his face with hot water, lathering up soap, and hoping his razor had some cut left in it, while Jack peeled potatoes. "Big son of a bitch. Balls on him size a apples. I bet he'd took a few lambs. Looked like he could a eat a camel. You want some a this hot water? There's plenty."

"It's all yours."

"Well, I'm goin a warsh everthing I can reach," he said, pulling off his boots and jeans (no drawers, no socks, Jack noticed), slopping the green washcloth around until the fire spat.

They had a high-time supper by the fire, a can of beans each, fried potatoes, and a quart of whiskey on shares, sat with their backs against a log, boot soles and copper jeans rivets hot, swapping the bottle while the lavender sky emptied of color and the chill air drained down, drinking, smoking cigarettes, getting up every now and then to piss, firelight throwing a sparkle in the arched stream, tossing sticks on the fire to keep the talk going, talking horses and rodeo, rough-stock events, wrecks and injuries sustained, the submarine Thresher lost two months earlier with all hands and how it must have been in the last doomed minutes, dogs each had owned and known, the military service, Jack's home ranch, where his father and mother held on, Ennis's family place, folded years ago after his folks died, the older brother in Signal and a married sister in Casper. Jack said his father had been a pretty well-known bull rider years back but kept his secrets to himself, never gave Jack a word of advice, never came once to see Jack ride, though he had put him on the woollies when he was a little kid. Ennis said the kind of riding that interested him lasted longer than eight seconds and had some point to it. Money's a good point, said Jack, and Ennis had to agree.

They were respectful of each other's opinions, each glad to have a companion where none had been expected. Ennis, riding against the wind back to the sheep in the treacherous, drunken light, thought he'd never had such a good time, felt he could paw the white out of the moon.

The summer went on and they moved the herd to new pasture, shifted the camp; the distance between the sheep and the new camp was greater and the night ride longer. Ennis rode easy, sleeping with his eyes open, but the hours he was away from the sheep stretched out and out. Jack pulled a squalling burr out of the harmonica, flattened a little from a fall off the skittish bay mare, and Ennis had a good raspy voice; a few nights they mangled their way through some songs. Ennis knew the salty words to "Strawberry Roan." Jack tried a Carl Perkins song, bawling "What I say-ay-ay," but he favored a sad hymn, "Water-Walking Jesus," learned from his mother, who believed in the Pentecost, and that he sang at dirge slowness, setting off distant coyote yips.

"Too late to go out to them damn sheep," said Ennis, dizzy drunk on all fours one cold hour when the moon had notched past two. The meadow stones glowed white-green and a flinty wind worked over the meadow, scraped the fire low, then ruffled it into yellow silk sashes. "Got you a extra blanket I'll roll up out here and grab forty winks, ride out at first light."

"Freeze your ass off when that fire dies down. Better off sleepin in the tent."

"Doubt I'll feel nothin." But he staggered under canvas, pulled his boots off, snored on the ground cloth for a while, woke Jack with the clacking of his jaw.

"Jesus Christ, quit hammerin and get over here. Bedroll's big enough," said Jack in an irritable sleep-clogged voice. It was big enough, warm enough, and in a little while they deepened their intimacy considerably. Ennis ran full throttle on all roads whether fence mending or money spending, and he wanted none of it when Jack seized his left hand and brought it to his erect cock. Ennis jerked his hand away as though he'd touched fire, got to his knees, unbuckled his belt, shoved his pants down, hauled Jack onto all fours, and, with the help of the clear slick and a little spit, entered him, nothing he'd done before but no instruction manual needed. They went at it in silence except for

a few sharp intakes of breath and Jack's choked "Gun's goin off," then out, down, and asleep.

Ennis woke in red dawn with his pants around his knees, a top-grade headache, and Jack butted against him; without saying anything about it, both knew how it would go for the rest of the summer, sheep be damned.

As it did go. They never talked about the sex, let it happen, at first only in the tent at night, then in the full daylight with the hot sun striking down, and at evening in the fire glow, quick, rough, laughing and snorting, no lack of noises, but saying not a goddam word except once Ennis said, "I'm not no queer," and Jack jumped in with "Me neither. A one-shot thing. Nobody's business but ours." There were only the two of them on the mountain, flying in the euphoric, bitter air, looking down on the hawk's back and the crawling lights of vehicles on the plain below, suspended above ordinary affairs and distant from tame ranch dogs barking in the dark hours. They believed themselves invisible, not knowing Joe Aguirre had watched them through his 10x42 binoculars for ten minutes one day, waiting until they'd buttoned up their jeans, waiting until Ennis rode back to the sheep, before bringing up the message that Jack's people had sent word that his uncle Harold was in the hospital with pneumonia and expected not to make it. Though he did, and Aguirre came up again to say so, fixing Jack with his bold stare, not bothering to dismount.

In August Ennis spent the whole night with Jack in the main camp, and in a blowy hailstorm the sheep took off west and got among a herd in another allotment. There was a damn miserable time for five days, Ennis and a Chilean herder with no English trying to sort them out, the task almost impossible as the paint brands were worn and faint at this late season. Even when the numbers were right Ennis knew the sheep were mixed. In a disquieting way everything seemed mixed.

The first snow came early, on August 13th, piling up a foot, but was followed by a quick melt. The next week Joe Aguirre sent word to bring them down, another, bigger storm was moving in from the Pacific, and they packed in the game and moved off the mountain with the sheep, stones rolling at their heels, purple cloud crowding in

from the west and the metal smell of coming snow pressing them on. The mountain boiled with demonic energy, glazed with flickering broken-cloud light; the wind combed the grass and drew from the damaged krummholz and slit rock a bestial drone. As they descended the slope Ennis felt he was in a slow-motion, but headlong, irreversible fall.

Joe Aguirre paid them, said little. He had looked at the milling sheep with a sour expression, said, "Some a these never went up there with you." The count was not what he'd hoped for, either. Ranch stiffs never did much of a job.

"You goin a do this next summer?" said Jack to Ennis in the street, one leg already up in his green pickup. The wind was gusting hard and cold.

"Maybe not." A dust plume rose and hazed the air with fine grit and he squinted against it. "Like I said, Alma and me's gettin married in December. Try to get somethin on a ranch. You?" He looked away from Jack's jaw, bruised blue from the hard punch Ennis had thrown him on the last day

"If nothin better comes along. Thought some about going back up to my daddy's place, give him a hand over the winter, then maybe head out for Texas in the spring. If the draft don't get me."

"Well, see you around, I guess." The wind tumbled an empty feed bag down the street until it fetched up under the truck.

"Right," said Jack, and they shook hands, hit each other on the shoulder; then there was forty feet of distance between them and nothing to do but drive away in opposite directions. Within a mile Ennis felt like someone was pulling his guts out hand over hand a yard at a time. He stopped at the side of the road and, in the whirling new snow, tried to puke but nothing came up. He felt about as bad as he ever had and it took a long time for the feeling to wear off.

In December Ennis married Alma Beers and had her pregnant by mid-

January. He picked up a few short-lived ranch jobs, then settled in as a wrangler on the old Elwood Hi-Top place, north of Lost Cabin, in Washakie County. He was still working there in September when Alma, Jr., as he called his daughter, was born and their bedroom was full of the smell of old blood and milk and baby shit, and the sounds were of squalling and sucking and Alma's sleepy groans, all reassuring of fecundity and life's continuance to one who worked with livestock.

When the Hi-Top folded they moved to a small apartment in Riverton, up over a laundry. Ennis got on the highway crew, tolerating it but working weekends at the Rafter B in exchange for keeping his horses out there. A second girl was born and Alma wanted to stay in town near the clinic because the child had an asthmatic wheeze.

"Ennis, please, no more damn lonesome ranches for us," she said, sitting on his lap, wrapping her thin, freckled arms around him. "Let's get a place here in town."

"I guess," said Ennis, slipping his hand up her blouse sleeve and stirring the silky armpit hair, fingers moving down her ribs to the jelly breast, the round belly and knee and up into the wet gap all the way to the north pole or the equator depending which way you thought you were sailing, working at it until she shuddered and bucked against his hand and he rolled her over, did quickly what she hated. They stayed in the little apartment, which he favored because it could be left at any time.

The fourth summer since Brokeback Mountain came on and in June Ennis had a general-delivery letter from Jack Twist, the first sign of life in all that time.

Friend this letter is a long time over due. Hope you get it. Heard you was in Riverton. I'm coming thru on the 24th, thought I'd stop and buy you a beer. Drop me a line if you can, say if your there.

The return address was Childress, Texas. Ennis wrote back, "You bet," gave the Riverton address.

The day was hot and clear in the morning, but by noon the clouds had pushed up out of the west rolling a little sultry air before them. Ennis, wearing his best

shirt, white with wide black stripes, didn't know what time Jack would get there and so had taken the day off, paced back and forth, looking down into a street pale with dust. Alma was saying something about taking his friend to the Knife & Fork for supper instead of cooking it was so hot, if they could get a babysitter, but Ennis said more likely he'd just go out with Jack and get drunk. Jack was not a restaurant type, he said, thinking of the dirty spoons sticking out of the cans of cold beans balanced on the log.

Late in the afternoon, thunder growling, that same old green pickup rolled in and he saw Jack get out of the truck, beat-up Resistol tilted back. A hot jolt scalded Ennis and he was out on the landing pulling the door closed behind him. Jack took the stairs two and two. They seized each other by the shoulders, hugged mightily, squeezing the breath out of each other, saying son of a bitch, son of a bitch; then, and as easily as the right key turns the lock tumblers, their mouths came together, and hard, Jack's big teeth bringing blood, his hat falling to the floor, stubble rasping, wet saliva welling, and the door opening and Alma looking out for a few seconds at Ennis's straining shoulders and shutting the door again and still they clinched, pressing chest and groin and thigh and leg together, treading on each other's toes until they pulled apart to breathe and Ennis, not big on endearments, said what he said to his horses and daughters, "Little darlin."

The door opened again a few inches and Alma stood in the narrow light.

What could he say? "Alma, this is Jack Twist. Jack, my wife, Alma." His chest was heaving. He could smell Jack—the intensely familiar odor of cigarettes, musky sweat, and a faint sweetness like grass, and with it the rushing cold of the mountain.

"Alma," he said, "Jack and me ain't seen each other in four years." As if it were a reason. He was glad the light was dim on the landing but did not turn away from her.

"Sure enough," said Alma in a low voice. She had seen what she had seen. Behind her in the room, lightning lit the window like a white sheet waving and the baby cried.

"You got a kid?" said Jack. His shaking hand grazed Ennis's hand, electrical current snapped between them.

"Two little girls," Ennis said. "Alma Jr., and Francine. Love them to pieces." Alma's mouth twitched.

"I got a boy," said Jack. "Eight months old. Tell you what, I married a cute little old Texas girl down in Childress—Lureen." From the vibration of the floorboard on which they both stood Ennis could feel how hard Jack was shaking.

"Alma," he said. "Jack and me is goin out and get a drink. Might not get back tonight, we get drinkin and talkin."

"Sure enough," Alma said, taking a dollar bill from her pocket. Ennis guessed she was going to ask him to get her a pack of cigarettes, bring him back sooner.

"Please to meet you," said Jack, trembling like a run-out horse.

"Ennis—" said Alma in her misery voice, but that didn't slow him down on the stairs and he called back, "Alma, you want smokes there's some in the pocket a my blue shirt in the bedroom."

They went off in Jack's truck, bought a bottle of whiskey, and within twenty minutes were in the Motel Siesta jouncing a bed. A few handfuls of hail rattled against the window, followed by rain and a slippery wind banging the unsecured door of the next room then and through the night.

The room stank of semen and smoke and sweat and whiskey, of old carpet and sour hay, saddle leather, shit and cheap soap. Ennis lay spread-eagled, spent and wet, breathing deep, still half tumescent; Jack blew forceful cigarette clouds like whale spouts, and said, "Christ, it got to be all that time a yours a-horseback makes it so goddam good. We got to talk about this. Swear to God I didn't know we was goin a get into this again—yeah, I did. Why I'm here. I fuckin knew it. Red-lined all the way, couldn't get here fast enough."

"I didn't know where in the hell you was," said Ennis. "Four years. I about give up on you. I figured you was sore about that punch."

"Friend," said Jack, "I was in Texas rodeoin. How I met Lureen. Look over on that chair."

On the back of a soiled orange chair he saw the shine of a buckle. "Bull ridin?"

"Yeah. I made three fuckin thousand dollars that year. Fuckin starved. Had to borrow everthing but a toothbrush from other guys. Drove grooves across Texas. Half the time under that cunt truck fixin it. Anyway, I didn't never think about losin. Lureen? There's some serious money there. Her old man's got it. Got this farm-machinery business. Course he don't let her have none a the money, and he hates my fuckin guts, so it's a hard go now but one a these days—"

"Well, you're goin a go where you look. Army didn't get you?" The thunder sounded far to the east, moving from them in its red wreaths of light.

"They can't get no use out a me. Got some crushed vertebrates. And a stress fracture, the arm bone here, you know how bull ridin you're always leverin it off your thigh?—she gives a little ever time you do it. Even if you tape it good you break it a little goddam bit at a time. Tell you what, hurts like a bitch afterward. Had a busted leg. Busted in three places. Come off the bull and it was a big bull with a lot a drop, he got rid a me in about three flat and he come after me and he was sure faster. Lucky enough. Friend a mine got his oil checked with a horn dipstick and that was all she wrote. Bunch a other things, fuckin busted ribs, sprains and pains, torn ligaments. See, it ain't like it was in my daddy's time. It's guys with money go to college, trained athletes. You got to have some money to rodeo now. Lureen's old man wouldn't give me a dime if I dropped it, except one way. And I know enough about the game now so I see that I ain't never goin a be on the bubble. Other reasons. I'm gettin out while I still can walk."

Ennis pulled Jack's hand to his mouth, took a hit from the cigarette, exhaled. "Sure as hell seem in one piece to me. You know, I was sittin up here all that time tryin to figure out if I was—? I know I ain't. I mean, here we both got wives and kids, right? I like

doin it with women, yeah, but Jesus H., ain't nothin like this. I never had no thoughts a doin it with another guy except I sure wrang it out a hunderd times thinkin about you.

You do it with other guys, Jack?"

"Shit no," said Jack, who had been riding more than bulls, not rolling his own. "You know that. Old Brokeback got us good and it sure ain't over. We got to work out what the fuck we're goin a do now."

"That summer," said Ennis. "When we split up after we got paid out I had gut cramps so bad I pulled over and tried to puke, thought I ate somethin bad at that place in Dubois. Took me about a year to figure out it was that I shouldn't a let you out a my sights. Too late then by a long, long while."

"Friend," said Jack. "We got us a fuckin situation here. Got a figure out what to do."

"I doubt there's nothin now we can do," said Ennis. "What I'm sayin, Jack, I built a life up in them years. Love my little girls. Alma? It ain't her fault. You got your baby and wife, that place in Texas. You and me can't hardly be decent together if what happened back there"—he jerked his head in the direction of the apartment—"grabs on us like that. We do that in the wrong place we'll be dead. There's no reins on this one. It scares the piss out a me."

"Got to tell you, friend, maybe somebody seen us that summer. I was back there the next June, thinkin about goin back—I didn't, lit out for Texas instead—and Joe Aguirre's in the office and he says to me, he says, 'You boys found a way to make the time pass up there, didn't you,' and I gave him a look but when I went out I seen he had a big-ass pair a binoculars hangin off his rearview." He neglected to add that the foreman had leaned back in his squeaky wooden tilt chair and said, "Twist, you guys wasn't gettin paid to leave the dogs baby-sit the sheep while you stemmed the rose," and declined to rehire him. Jack went on, "Yeah, that little punch a yours surprised me. I never figured you to throw a dirty punch."

"I come up under my brother K.E., three years older'n me, slugged me silly ever day. Dad got tired a me come bawlin in the house and when I was about six he set

me down and says, Ennis, you got a problem and you got a fix it or it's goin a be with you until you're ninety and K.E.'s ninety-three. Well, I says, he's bigger'n me. Dad says, You got a take him unawares, don't say nothin to him, make him feel some pain, get out fast and keep doin it until he takes the message. Nothin like hurtin somebody to make him hear good. So I did. I got him in the outhouse, jumped him on the stairs, come over to his pillow in the night while he was sleepin and pasted him damn good. Took about two days. Never had trouble with K.E. since. The lesson was, Don't say nothin and get it over with quick." A telephone rang in the next room, rang on and on, stopped abruptly in mid-peal.

"You won't catch me again," said Jack. "Listen. I'm thinkin, tell you what, if you and me had a little ranch together, little cow-and-calf operation, your horses, it'd be some sweet life. Like I said, I'm gettin out a rodeo. I ain't no broke dick rider but I don't got the bucks a ride out this slump I'm in and I don't got the bones a keep gettin wrecked. I got it figured, got this plan Ennis, how we can do it, you and me. Lureen's old man, you bet he'd give me a bunch if I'd get lost. Already more or less said it—"

"Whoa, whoa, whoa. It ain't goin a be that way. We can't. I'm stuck with what I got, caught in my own loop. Can't get out of it. Jack, I don't want a be like them guys you see around sometimes. And I don't want a be dead. There was these two old guys ranched together down home, Earl and Rich—Dad would pass a remark when he seen them. They was a joke even though they was pretty tough old birds. I was what, nine years old, and they found Earl dead in a irrigation ditch. They'd took a tire iron to him, spurred him up, drug him around by his dick until it pulled off, just bloody pulp. What the tire iron done looked like pieces a burned tomatoes all over him, nose tore down from skiddin on gravel."

"You seen that?"

"Dad made sure I seen it. Took me to see it. Me and K.E. Dad laughed about it. Hell, for all I know he done the job. If he was alive and was to put his head in that door right now you bet he'd go get his tire iron. Two guys livin together? No. All I can see is we get together once in a while way the hell out in the back a nowhere—"

"How much is once in a while?" said Jack. "Once in a while ever four fuckin years?"

"No," said Ennis, forbearing to ask whose fault that was. "I goddam hate it that you're goin a drive away in the mornin and I'm goin back to work. But if you can't fix it you got a stand it," he said. "Shit. I been lookin at people on the street. This happen a other people? What the hell do they do?"

"It don't happen in Wyomin and if it does I don't know what they do, maybe go to Denver," said Jack, sitting up, turning away from him, "and I don't give a flyin fuck. Son of a bitch, Ennis, take a couple days off. Right now. Get us out a here. Throw your stuff in the back a my truck and let's get up in the mountains. Couple a days. Call Alma up and tell her you're goin. Come on, Ennis, you just shot my airplane out a the sky—give me somethin a go on. This ain't no little thing that's happenin here."

The hollow ringing began again in the next room, and as if he were answering it Ennis picked up the phone on the bedside table, dialled his own number.

A slow corrosion worked between Ennis and Alma, no real trouble, just widening water. She was working at a grocery-store clerk job, saw she'd always have to work to keep ahead of the bills on what Ennis made. Alma asked Ennis to use rubbers because she dreaded another pregnancy. He said no to that, said he would be happy to leave her alone if she didn't want any more of his kids. Under her breath she said, "I'd have em if you'd support em." And under that thought, Anyway, what you like to do don't make too many babies.

Her resentment opened out a little every year: the embrace she had glimpsed, Ennis's fishing trips once or twice a year with Jack Twist and never a vacation with her and the girls, his disinclination to step out and have any fun, his yearning for low-paid, long-houred ranch work, his propensity to roll to the wall and sleep as soon as he hit the bed, his failure to look for a decent permanent job with the county or the power company put her in a long, slow dive, and when Alma, Jr., was nine and Francine seven

she said, What am I doin, hangin around with him, divorced Ennis, and married the Riverton grocer.

Ennis went back to ranch work, hired on here and there, not getting much ahead but glad enough to be around stock again, free to drop things, quit if he had to, and go into the mountains at short notice. He had no serious hard feelings, just a vague sense of getting short-changed, and showed it was all right by taking Thanksgiving dinner with Alma and her grocer and the kids, sitting between his girls and talking horses to them, telling jokes, trying not to be a sad daddy. After the pie Alma got him off in the kitchen, scraped the plates and said she worried about him and he ought to get married again. He saw she was pregnant, about four, five months, he guessed.

"Once burned," he said, leaning against the counter, feeling too big for the room.

"You still go fishin with that Jack Twist?"

"Some." He thought she'd take the pattern off the plate with the scraping.

"You know," she said, and from her tone he knew something was coming, "I used to wonder how come you never brought any trouts home. Always said you caught plenty. So one time I got your creel case open the night before you went on one a your little trips—price tag still on it after five years—and I tied a note on the end of the line. It said, 'Hello, Ennis, bring some fish home, love, Alma.' And then you come back and said you'd caught a bunch a browns and ate them up. Remember? I looked in the case when I got a chance and there was my note still tied there and that line hadn't touched water in its life." As though the word "water" had called out its domestic cousin, she twisted the faucet, sluiced the plates.

"That don't mean nothin."

"Don't lie, don't try to fool me, Ennis. I know what it means. Jack Twist? Jack Nasty. You and him—"

She'd overstepped his line. He seized her wrist and twisted; tears sprang and rolled, a dish clattered.

"Shut up," he said. "Mind your own business. You don't know nothin about

it.”

“I’m goin a yell for Bill.”

“You fuckin go right ahead. Go on and fuckin yell. I’ll make him eat the fuckin floor and you too.” He gave another wrench that left her with a burning bracelet, shoved his hat on backward and slammed out. He went to the Black and Blue Eagle bar that night, got drunk, had a short dirty fight, and left. He didn’t try to see his girls for a long time, figuring they would look him up when they got the sense and years to move out from Alma.

They were no longer young men with all of it before them. Jack had filled out through the shoulders and hams; Ennis stayed as lean as a clothespole, stepped around in worn boots, jeans, and shirts summer and winter, added a canvas coat in cold weather. A benign growth appeared on his eyelid and gave it a drooping appearance; a broken nose healed crooked.

Years on years they worked their way through the high meadows and mountain drainages, horse-packing into the Big Horns, the Medicine Bows, the south end of the Gallatins, the Absarokas, the Granites, the Owl Creeks, the Bridger-Teton Range, the Freezeouts and the Shirleys, the Ferrises and the Rattlesnakes, the Salt River range, into the Wind Rivers over and again, the Sierra Madres, the Gros Ventres, the Washakies, the Laramies, but never returning to Brokeback.

Down in Texas Jack’s father-in-law died and Lureen, who inherited the farm-equipment business, showed a skill for management and hard deals. Jack found himself with a vague managerial title, travelling to stock and agricultural-machinery shows. He had some money now and found ways to spend it on his buying trips. A little Texas accent flavored his sentences, “cow” twisted into “kyow” and “wife” coming out as “waf.” He’d had his front teeth filed down, set with steel plugs, and capped, said he’d felt no pain, wore Texas suits and a tall white hat.

In May of 1983 they spent a few cold days at a series of little icebound, no-name high lakes, then worked across into the Hail Strew River drainage.

Going up, the day was fine, but the trail deep-drifted and slopping wet at the margins. They left it to wind through a slashy cut, leading the horses through brittle branch wood, Jack lifting his head in the heated noon to take the air scented with resinous lodgepole, the dry needle duff and hot rock, bitter juniper crushed beneath the horses' hooves. Ennis, weather-eyed, looked west for the heated cumulus that might come up on such a day, but the boneless blue was so deep, said Jack, that he might drown looking up.

Around three they swung through a narrow pass to a southeast slope where the strong spring sun had had a chance to work, dropped down to the trail again, which lay snowless below them. They could hear the river muttering and making a distant train sound a long way off. Twenty minutes on they surprised a black bear on the bank above them rolling a log over for grubs, and Jack's horse shied and reared, Jack saying "Wo! Wo!" and Ennis's bay dancing and snorting but holding. Jack reached for the .30-.06 but there was no need; the startled bear galloped into the trees with the lumpish gait that made it seem it was falling apart.

The tea-colored river ran fast with snowmelt, a scarf of bubbles at every high rock, pools and setbacks streaming. The ochre-branched willows swayed stiffly, pollened catkins like yellow thumbprints. The horses drank and Jack dismounted, scooped icy water up in his hand, crystalline drops falling from his fingers, his mouth and chin glistening with wet.

"Get beaver fever doin that," said Ennis, then, "Good enough place," looking at the level bench above the river, two or three fire rings from old hunting camps. A sloping meadow rose behind the bench, protected by a stand of lodgepole. There was plenty of dry wood. They set up camp without saying much, picketed the horses in the meadow. Jack broke the seal on a bottle of whiskey, took a long, hot swallow, exhaled forcefully, said, "That's one a the two things I need right now," capped it and tossed it to Ennis.

On the third morning there were the clouds Ennis had expected, a gray racer out of the West, a bar of darkness driving wind before it and small flakes. It faded after an hour into tender spring snow that heaped wet and heavy. By nightfall it had turned colder. Jack and Ennis passed a joint back and forth, the fire burning late, Jack restless and bitching about the cold, poking the flames with a stick, twisting the dial of the transistor radio until the batteries died.

Ennis said he'd been putting the blocks to a woman who worked part-time at the Wolf Ears bar in Signal where he was working now for Car Scrope's cow-and-calf outfit, but it wasn't going anywhere and she had some problems he didn't want. Jack said he'd had a thing going with the wife of a rancher down the road in Childress and for the last few months he'd slunk around expecting to get shot by Lureen or the husband, one. Ennis laughed a little and said he probably deserved it. Jack said he was doing all right but he missed Ennis bad enough sometimes to make him whip babies.

The horses nickered in the darkness beyond the fire's circle of light. Ennis put his arm around Jack, pulled him close, said he saw his girls about once a month, Alma, Jr., a shy seventeen-year-old with his beanpole length, Francine a little live wire. Jack slid his cold hand between Ennis's legs, said he was worried about his boy who was, no doubt about it, dyslexic or something, couldn't get anything right, fifteen years old and couldn't hardly read, he could see it though goddam Lureen wouldn't admit to it and pretended the kid was O.K., refused to get any bitchin kind a help about it. He didn't know what the fuck the answer was. Lureen had the money and called the shots.

"I used a want a boy for a kid," said Ennis, undoing buttons, "but just got little girls."

"I didn't want none a either kind," said Jack. "But fuck-all has worked the way I wanted. Nothin never come to my hand the right way." Without getting up he threw deadwood on the fire, the sparks flying up with their truths and lies, a few hot points of fire landing on their hands and faces, not for the first time, and they rolled down into the dirt. One thing never changed: the brilliant charge of their infrequent couplings was darkened by the sense of time flying, never enough time, never enough.

A day or two later in the trailhead parking lot, horses loaded into the trailer, Ennis was ready to head back to Signal, Jack up to Lightning Flat to see the old man. Ennis leaned into Jack's window, said what he'd been putting off the whole week, that likely he couldn't get away again until November, after they'd shipped stock and before winter feeding started.

"November. What in hell happened a August? Tell you what, we said August, nine, ten days. Christ, Ennis! Whyn't you tell me this before? You had a fuckin week to say some little word about it. And why's it we're always in the friggin cold weather? We ought a do somethin. We ought a go South. We ought a go to Mexico one day."

"Mexico? Jack, you know me. All the travellin I ever done is goin around the coffeepot lookin for the handle. And I'll be runnin the baler all August, that's what's the matter with August. Lighten up, Jack. We can hunt in November, kill a nice elk. Try if I can get Don Wroe's cabin again. We had a good time that year."

"You know, friend, this is a goddam bitch of a unsatisfactory situation. You used a come away easy. It's like seein the Pope now."

"Jack, I got a work. Them earlier days I used a quit the jobs. You got a wife with money, a good job. You forget how it is bein broke all the time. You ever hear a child support? I been payin out for years and got more to go. Let me tell you, I can't quit this one. And I can't get the time off. It was tough gettin this time—some a them late heifers is still calvin. You don't leave then. You don't. Scrope is a hell-raiser and he raised hell about me takin the week. I don't blame him. He probly ain't got a night's sleep since I left. The trade-off was August. You got a better idea?"

"I did once." The tone was bitter and accusatory.

Ennis said nothing, straightened up slowly, rubbed at his forehead; a horse stamped inside the trailer. He walked to his truck, put his hand on the trailer, said something that only the horses could hear, turned and walked back at a deliberate pace.

"You been a Mexico, Jack?" Mexico was the place. He'd heard. He was

cutting fence now, trespassing in the shoot-em zone.

"Hell yes, I been. Where's the fuckin problem?" Braced for it all these years and here it came, late and unexpected.

"I got a say this to you one time, Jack, and I ain't foolin. What I don't know," said Ennis, "all them things I don't know could get you killed if I should come to know them."

"Try this one," said Jack, "and I'll say it just one time. Tell you what, we could a had a good life together, a fuckin real good life. You wouldn't do it, Ennis, so what we got now is Brokeback Mountain. Everthing built on that. It's all we got, boy, fuckin all, so I hope you know that if you don't never know the rest. Count the damn few times we been together in twenty years. Measure the fuckin short leash you keep me on, then ask me about Mexico and then tell me you'll kill me for needin it and not hardly never gettin it. You got no fuckin idea how bad it gets. I'm not you. I can't make it on a couple a high-altitude fucks once or twice a year. You're too much for me, Ennis, you son of a whoreson bitch. I wish I knew how to quit you."

Like vast clouds of steam from thermal springs in winter the years of things unsaid and now unsayable—admissions, declarations, shames, guilts, fears—rose around them. Ennis stood as if heart-shot, face gray and deep-lined, grimacing, eyes screwed shut, fists clenched, legs caving, hit the ground on his knees.

"Jesus," said Jack. "Ennis?" But before he was out of the truck, trying to guess if it was a heart attack or the overflow of an incendiary rage, Ennis was back on his feet, and somehow, as a coat hanger is straightened to open a locked car and then bent again to its original shape, they torqued things almost to where they had been, for what they'd said was no news. Nothing ended, nothing begun, nothing resolved.

What Jack remembered and craved in a way he could neither help nor understand was the time that distant summer on Brokeback when Ennis had come up behind him and pulled him close, the silent embracesatisfying some shared and sexless

hunger.

They had stood that way for a long time in front of the fire, its burning tossing ruddy chunks of light, the shadow of their bodies a single column against the rock. The minutes ticked by from the round watch in Ennis's pocket, from the sticks in the fire settling into coals. Stars bit through the wavy heat layers above the fire. Ennis's breath came slow and quiet, he hummed, rocked a little in the sparklight, and Jack leaned against the steady heartbeat, the vibrations of the humming like faint electricity and, standing, he fell into sleep that was not sleep but something else drowsy and tranced until Ennis, dredging up a rusty but still usable phrase from the childhood time before his mother died, said, "Time to hit the hay, cowboy. I got a go. Come on, you're sleepin on your feet like a horse," and gave Jack a shake, a push, and went off in the darkness. Jack heard his spurs tremble as he mounted, the words "See you tomorrow," and the horse's shuddering snort, grind of hoof on stone.

Later, that dozy embrace solidified in his memory as the single moment of artless, charmed happiness in their separate and difficult lives. Nothing marred it, even the knowledge that Ennis would not then embrace him face to face because he did not want to see or feel that it was Jack he held. And maybe, he thought, they'd never got much farther than that. Let be, let be.

Ennis didn't know about the accident for months until his postcard to Jack saying that November still looked like the first chance came back stamped "deceased." He called Jack's number in Childress, something he had done only once before, when Alma divorced him, and Jack had misunderstood the reason for the call, had driven twelve hundred miles north for nothing. This would be all right; Jack would answer, had to answer. But he did not. It was Lureen and she said who? who is this? and when he told her again she said in a level voice yes, Jack was pumping up a flat on the truck out on a back road when the tire blew up. The bead was damaged somehow and the force of the explosion slammed the rim into his face, broke his nose and jaw and knocked him

unconscious on his back. By the time someone came along he had drowned in his own blood.

No, he thought, they got him with the tire iron.

"Jack used to mention you," she said. "You're the fishing buddy or the hunting buddy, I know that. Would have let you know," she said, "but I wasn't sure about your name and address. Jack kept most of his friends' addresses in his head. It was a terrible thing. He was only thirty-nine years old."

The huge sadness of the Northern plains rolled down on him. He didn't know which way it was, the tire iron or a real accident, blood choking down Jack's throat and nobody to turn him over. Under the wind drone he heard steel slamming off bone, the hollow chatter of a settling tire rim.

"He buried down there?" He wanted to curse her for letting Jack die on the dirt road.

The little Texas voice came slip-sliding down the wire, "We put a stone up. He use to say he wanted to be cremated, ashes scattered on Brokeback Mountain. I didn't know where that was. So he was cremated, like he wanted, and, like I say, half his ashes was interred here, and the rest I sent up to his folks. I thought Brokeback Mountain was around where he grew up. But knowing Jack, it might be some pretend place where the bluebirds sing and there's a whiskey spring."

"We herded sheep on Brokeback one summer," said Ennis. He could hardly speak.

"Well, he said it was his place. I thought he meant to get drunk. Drink whiskey up there. He drank a lot."

"His folks still up in Lightnin Flat?"

"Oh yeah. They'll be there until they die. I never met them. They didn't come down for the funeral. You get in touch with them. I suppose they'd appreciate it if his wishes was carried out."

No doubt about it, she was polite but the little voice was as cold as snow.

* * *

The road to Lightning Flat went through desolate country past a dozen abandoned ranches distributed over the plain at eight- and ten-mile intervals, houses sitting blank-eyed in the weeds, corral fences down. The mailbox read "John C. Twist." The ranch was a meagre little place, leafy spurge taking over. The stock was too far distant for him to see their condition, only that they were black baldies. A porch stretched across the front of the tiny brown stucco house, four rooms, two down, two up.

Ennis sat at the kitchen table with Jack's father. Jack's mother, stout and careful in her movements as though recovering from an operation, said, "Want some coffee, don't you? Piece a cherry cake?"

"Thank you, Ma'am, I'll take a cup a coffee but I can't eat no cake just now."

The old man sat silent, his hands folded on the plastic tablecloth, staring at Ennis with an angry, knowing expression. Ennis recognized in him a not uncommon type with the hard need to be the stud duck in the pond. He couldn't see much of Jack in either one of them, took a breath.

"I feel awful bad about Jack. Can't begin to say how bad I feel. I knew him a long time. I come by to tell you that if you want me to take his ashes up there on Brokeback like his wife says he wanted I'd be proud to."

There was a silence. Ennis cleared his throat but said nothing more.

The old man said, "Tell you what, I know where Brokeback Mountain is. He thought he was too goddam special to be buried in the family plot."

Jack's mother ignored this, said, "He used a come home every year, even after he was married and down in Texas, and help his daddy on the ranch for a week, fix the gates and mow and all. I kept his room like it was when he was a boy and I think he appreciated that. You are welcome to go up in his room if you want."

The old man spoke angrily. "I can't get no help out here. Jack used a say, 'Ennis del Mar,' he used a say, 'I'm goin a bring him up here one a these days and we'll lick this damn ranch into shape.' He had some half-baked idea the two a you was goin a move up here, build a log cabin, and help me run this ranch and bring it up. Then this spring he's got another one's goin a come up here with him and build a place and help

run the ranch, some ranch neighbor a his from down in Texas. He's goin a split up with his wife and come back here. So he says. But like most a Jack's ideas it never come to pass."

So now he knew it had been the tire iron. He stood up, said you bet he'd like to see Jack's room, recalled one of Jack's stories about this old man. Jack was dick-clipped and the old man was not; it bothered the son, who had discovered the anatomical disconformity during a hard scene. He had been about three or four, he said, always late getting to the toilet, struggling with buttons, the seat, the height of the thing, and often as not left the surroundings sprinkled down. The old man blew up about it and this one time worked into a crazy rage. "Christ, he licked the stuffin out a me, knocked me down on the bathroom floor, whipped me with his belt. I thought he was killin me. Then he says, 'You want a know what it's like with piss all over the place? I'll learn you,' and he pulls it out and lets go all over me, soaked me, then he throws a towel at me and makes me mop up the floor, take my clothes off and warsh them in the bathtub, warsh out the towel, I'm bawlin and blubberin. But while he was hosin me down I seen he had some extra material that I was missin. I seen they'd cut me different like you'd crop a ear or scorch a brand. No way to get it right with him after that."

The bedroom, at the top of a steep stair that had its own climbing rhythm, was tiny and hot, afternoon sun pounding through the west window, hitting the narrow boy's bed against the wall, an ink-stained desk and wooden chair, a B.B. gun in a hand-whittled rack over the bed. The window looked down on the gravel road stretching south and it occurred to him that for Jack's growing-up years that was the only road he knew. An ancient magazine photograph of some dark-haired movie star was taped to the wall beside the bed, the skin tone gone magenta. He could hear Jack's mother downstairs running water, filling the kettle and setting it back on the stove, asking the old man a muffled question.

The closet was a shallow cavity with a wooden rod braced across, a faded cretonne curtain on a string closing it off from the rest of the room. In the closet hung two pairs of jeans crease-ironed and folded neatly over wire hangers, on the floor a pair of

worn packer boots he thought he remembered. At the north end of the closet a tiny jog in the wall made a slight hiding place and here, stiff with long suspension from a nail, hung a shirt. He lifted it off the nail. Jack's old shirt from Brokeback days. The dried blood on the sleeve was his own blood, a gushing nosebleed on the last afternoon on the mountain when Jack, in their contortionistic grappling and wrestling, had slammed Ennis's nose hard with his knee. He had stanching the blood, which was everywhere, all over both of them, with his shirtsleeve, but the stanching hadn't held, because Ennis had suddenly swung from the deck and laid the ministering angel out in the wild columbine, wings folded.

The shirt seemed heavy until he saw there was another shirt inside it, the sleeves carefully worked down inside Jack's sleeves. It was his own plaid shirt, lost, he'd thought, long ago in some damn laundry, his dirty shirt, the pocket ripped, buttons missing, stolen by Jack and hidden here inside Jack's own shirt, the pair like two skins, one inside the other, two in one. He pressed his face into the fabric and breathed in slowly through his mouth and nose, hoping for the faintest smoke and mountain sage and salty sweet stink of Jack, but there was no real scent, only the memory of it, the imagined power of Brokeback Mountain of which nothing was left but what he held in his hands.

* * *

In the end the stud duck refused to let Jack's ashes go. "Tell you what, we got a family plot and he's goin in it." Jack's mother stood at the table coring apples with a sharp, serrated instrument. "You come again," she said.

Bumping down the washboard road Ennis passed the country cemetery fenced with sagging sheep wire, a tiny fenced square on the welling prairie, a few graves bright with plastic flowers, and didn't want to know Jack was going in there, to be buried on the grieving plain.

A few weeks later, on the Saturday, he threw all the Coffeepot's dirty

horse blankets into the back of his pickup and took them down to the Quik Stop Car Wash to turn the high-pressure spray on them. When the wet clean blankets were stowed in the truck bed he stepped into Higgins' gift shop and busied himself with the postcard rack.

"Ennis, what are you lookin for, rootin through them postcards?" said Linda Higgins, throwing a sopping brown coffee filter into the garbage can.

"Scene a Brokeback Mountain."

"Over in Fremont County?"

"No, north a here."

"I didn't order none a them. Let me get the order list. They got it I can get you a hunderd. I got a order some more cards anyway."

"One's enough," said Ennis.

When it came—thirty cents—he pinned it up in his trailer, brass-headed tack in each corner. Below it he drove a nail and on the nail he hung a wire hanger and the two old shirts suspended from it. He stepped back and looked at the ensemble through a few stinging tears.

"Jack, I swear—" he said, though Jack had never asked him to swear anything and was himself not the swearing kind.

Around that time Jack began to appear in his dreams, Jack as he had first seen him, curly-headed and smiling and buck-toothed, talking about getting up off his pockets and into the control zone, but the can of beans with the spoon handle jutting out and balanced on the log was there as well, in a cartoon shape and lurid colors that gave the dreams a flavor of comic obscenity. The spoon handle was the kind that could be used as a tire iron. And he would wake sometimes in grief, sometimes with the old sense of joy and release; the pillow sometimes wet, sometimes the sheets.

There was some open space between what he knew and what he tried to believe, but nothing could be done about it, and if you can't fix it you've got to stand it.

ฉบับแปล

“หุบเขาซ่อนหัวใจ”

เอนนิส เดล มาร์ ลืมตาตื่นตั้งแต่ยังไม่ตีห้า ลมพัดกรรโชกแรงกระแทกประตูและกรอบหน้าต่างอลูมิเนียมของบ้านรพวงชนม้า¹ เกิดเสียงดังหวีดหวิว เสื้อเชิ้ตที่แขวนอยู่ที่ตะปูแกว่งไปมาเพราะแรงลม เขาลุกขึ้น เขามีเสื้อวิ่งเข้าไปเกาะขนอยู่สี่เทาดกหนารูปสามเหลี่ยมได้พุ่งเดินมุ่งงามไปที่เตาแกสแล้วรินกาแฟที่เหลือค้างอยู่ลงในกะทะเคลือบที่เต็มไปด้วยรอยกะทะอะเลวไฟสีฟ้าโอบรอบก้นกะทะ เขาเปิดน้ำจากก๊อกแล้วจิ้งลงในอ่าง ครว้าเสื้อเชิ้ตกับกางเกงยีนส์และหยิบรองเท้าบูตเก่าๆมาสวม กระแทกสั่นรอกเท้ากับพื้นเพื่อให้สวมเข้ากระชับพอดี² ลมโหมแรง ตีกระแทกเข้าใต้ท้องรพวงเสียงอื้ออึง เอนนิส³ ได้ยินเสียงลมพัดกรรโชกทราหยขึ้นตีกระทบใต้ท้องรพวงเสียงดังแกรกๆ การขับรพวงชนม้าบนถนนใหญ่ในสภาพอากาศเช่นนี้เป็นเรื่องเลวร้าย⁴ เขาต้องเก็บข้าวของและออกเดินทางจากสถานที่แห่งนี้ในเช้าวันนั้น ไร่ปศุสัตว์แห่งนี้ปิดตัวลงเหมือนหลายๆแห่งที่เคย ม้าฝูงสุดท้ายก็ถูกขายออกไปด้วย พวกคนงานได้รับค่าแรงเมื่อวันก่อน เจ้าของรพวงบอกกับเอนนิสว่า “เอาไปให้พวกนายหน้านะ ฉันไม่อยู่แล้วละ” พร้อมยัดกุญแจใส่มือ เอนนิสคงต้องไปอาศัยอยู่กับลูกสาวของเขาที่แต่งงานแล้วสักพักหนึ่งก่อนจนกว่าจะหางานใหม่ได้ ความรู้สึกซาบซ่านยังคงอยู่เพราะเขาฝันถึง แจ็ค ทวิสต์เมื่อคืนที่ผ่านมา

กาแฟเก่าค้างคืนเดือดอยู่ในกะทะ เอนนิสคว้าขึ้นมาก่อนที่มันจะเดือดจนล้นออกมาข้างๆ เขา⁵ รินกาแฟลงในถ้วยที่มีคราบจับเชรอะเปาน้ำสีคล้ำเบาๆ และปล่อยให้ภาพความฝันเคลื่อนไหวในหัวคำนึง ถ้าเขาไม่เอาใจจดจ่อจนเกินไปนัก ความฝันนั้นจะเติมเชื้อไฟให้เขาได้อุ่นวันคืนเก่าๆอันหนาวเหน็บบนภูเขา ที่ซึ่งโลกทั้งโลกเป็นของเขา กับแจ็คและไม่มีสิ่งใดเป็นเรื่องผิด พายุโหมกระหน่ำบ้านรพวงราวกับกองดินหล่นโครมลงจากรถบรรทุก เสียงลมแผ่วลง พายุสงบแล้ว⁶ ปล่อยให้ความเงียบเข้าครอบคลุมนอยู่ชั่วขณะ

* * *

ทั้งสองเติบโตมาในไร่เล็กๆอันแร้นแค้นคนละฟากฝั่งของรัฐเดียวกัน แจ็ค ทวิสต์อยู่ที่เมืองไลท์นิง แพลต⁷ เหนือขึ้นไปติดเขตรัฐมอนแทนาส่วนเอนนิส เดล มาร์ มาจากแถวๆเมืองซาจโกลล์กับชายแดนรัฐยูทาห์ ทั้งคู่เป็นเด็กบ้านนอก ไร้อนาคต หยุตเรียนกลางคันทั้งที่ยังไม่จบ

มัธยมปลายเพื่อมาเรียนรู้ชีวิตแต่งงานหนักและความขัดสน กิริยาท่าทางของทั้งสองหยาบ กระด้าง พุดจาเมิงวาพาไวย และคุ้นชินกับวิถีชีวิตล่องลอยแล้วแต่โชคชะตา⁸ เอนนิสอาศัยอยู่กับพี่ชายและพี่สาวหลังจากที่พ่อกับแม่ขับรถแหกโค้งที่มีอยู่โค้งเดียวบนถนนเดธ ฮอर्स โรด⁹ ทิ้งเงินแค่ 24 ดอลลาร์กับที่ดินติดจวนองทิ้งไว้ให้ลูกๆ เมื่ออายุได้สิบสี่ปีและขึ้นมัธยมปลาย ชีวิตของเอนนิสก็ก้าวเข้าสู่ความยากลำบากซึ่งทำให้เขาต้องผจญกับการเดินทางอันแสนทรหดเป็นชั่วโมงๆ จากบ้านทุ่งไปโรงเรียน รถปิกอัพโครทิงไม่มีเครื่องทำความร้อน ที่ปัดน้ำฝนบนกระจกหน้ารถเหลืออยู่เพียงข้างเดียว ซ้ายางรถก็แทบใช้การไม่ได้ เกียร์รถก็เกิดมาเสียชิ้นอีก ซ้ำเงินก็ไม่จะมีจะซ่อม เอนนิสเคยอยากเป็นรุ่นพี่มัธยมปลาย เขารู้สึกว่าคำว่ารุ่นพี่แฝงความมีอำนาจและความยิ่งใหญ่ไว้ แต่เมื่อรถมาพังไปเสียแล้ว เอนนิสก็ต้องเข้าไปทำงานในไร่อย่างเต็มตัว และเลิกคิดเรื่องเรียนต่อนับแต่นั้น

เอนนิสพบแจ็ค ทวิสท์ ในปี พ.ศ. 2506¹⁰ ในตอนนั้นเขาหมั้นหมายกับอัลมา เบียร์ส แล้ว ทั้งแจ็คและเอนนิสต่างอ้างว่าจะเก็บเงินสำหรับฟาร์มเล็กๆสักแห่ง สำหรับเอนนิส การเก็บเงินก็คือการเก็บธนบัตรห้าดอลลาร์สองใบไว้ในกระป๋องยาสูบ ในฤดูใบไม้ผลิปีนั้น ทั้งแจ็คและเอนนิสค้นรณางานทำ อะไรก็ได้ขอให้ป็นงานจึงต่างไปสมัครเป็นคนงานที่ฟาร์มแอนด์แรนซ์เอ็มพลอยเมนต์ ทั้งสองคนจึงต้องมาทำงานด้วยกันตามที่ระบุไว้ในใบสมัครว่าเป็นคนเลี้ยงแกะและคนเฝ้าแคมป์ และต้องช่วยกันดูแลฝูงแกะทางตอนเหนือของเทือกเขาซิกนัล¹¹ ทุ่งเลี้ยงสัตว์ในช่วงหน้าร้อนทอดตัวอยู่เหนือแนวต้นไม้ในเขตที่ทำการป่าไม้บนภูเขาโบรคแบ็ค เป็นครั้งที่สองของแจ็คแล้วที่จะมาทำงานบนภูเขาสูงนี้ในช่วงฤดูร้อน ส่วนเอนนิสเพิ่งจะมาที่นี่เป็นครั้งแรก ทั้งคู่อายุยังไม่เต็มยี่สิบในขณะนั้น

พวกเขาจับมือทักทายเมื่อพบกันในรถพ่วงที่ใช้เป็นสำนักงาน ห้องเล็ก แคบ และอัดอัดรวมกับอยู่ในคุก¹² โต๊ะทำงานในห้องเคลื่อนไปด้วยกระดาดที่เต็มไปด้วยรอยขีดๆเขียนๆ ที่เขียนหรือพลาสติกยี่ห้อเบกโลด¹³ มีเก้าอี้และกันบูทหรืออยู่เต็มจนล้น มูลิ่แบบบานเกล็ดที่หน้าต่างแขวนเอียงลงมาด้านหนึ่ง ปล่องยี่ห้อมีช่องว่างให้แสงสว่างขาวส่องลอดเข้ามาเป็นรูปสามเหลี่ยม เงามือของหัวหน้าคนงานใจ แอ็กไกวร์ ที่เคลื่อนไหวไปมาปรากฏอยู่บนแสงนั้น ผมหยิกสีเถ้าหูกหรือของเขาคงมาปรกหน้าผากขณะสาธยายให้เอนนิสและแจ็คฟังว่า

“พวกที่ทำการป่าไม้มันจัดที่พักแรมไว้ให้ แต่ที่ตั้งแคมป์นั้นน่าจะไกลจากทุ่งหญ้าที่เราเลี้ยงแกะสามสี่ไมล์ได้ ไ้แกะพวกนี้มันจะพากันหลงหายไปถ้าไม่มีใครเฝ้าตอนกลางคืน เพราะมันต้องการให้คนเฝ้าแคมป์คอยเฝ้าอยู่ตรงที่ป่าไม้มันให้พักแรมส่วนคนเลี้ยงแกะ” เขาชี้มาที่แจ็ค “เอ็งเอาเต็นท์สนามหลังเลิกไปแอบกางเงียบๆ¹⁴ แกวๆที่เลี้ยงแกะนั่นแหละ

และกินอนชะบนั่นเลย อย่าให้ใครเห็นเชียวนะเว้ย เวลากินก็มากินที่แคมป์ แต่เวลานอนต้องไปนอนกับแกะ ห้ามเอ็งจุดไฟเป็นอันตรายและก็อย่าดันทิ้งร่องรอยอะไรไว้ละ เอ็งต้องเก็บเต็นท์ทุกเช้าเพราะไอ้พวกป่าไม้หูต๋ามันยังกับสปัประด เอามากับลูกกระสุนปืน¹⁵ไปด้วย และกินอนมันชะที่นั่นหน้าร้อนปีที่แล้วแกะแหม่งหายไปเกือบหนึ่งในสี่ อย่าให้ข้าเจอแบบนั้นอีกเด็ดขาด ที่นี้เอ็ง” นายแอกไกวร์หันมาพูดกับเอนนิส ที่เขาเห็นคือเด็กหนุ่มผมยุ่งเป็นกระเซิง มือใหญ่ๆ เต็มไปด้วยรอยแตกกร้าน สวมกางเกงยีนส์ขาดกระรุ่งกระรังกับเสื้อเชิ้ตที่กระดุมหลุดๆ หายๆ “เอ็งต้องลงจากภูเขาไปที่สะพานทุกวันศุกร์ เพียงตรงเป๊ะ จดรายการของที่ต้องใช้สำหรับสัปดาห์ต่อไปมา เอล้อมาด้วยนะเว้ย จะมีคนขับรถปิกอัพเอาของมารอส่งให้เอ็งที่นั่น” เขาไม่ถามว่าเอนนิสมีนาฬิกาข้อมือหรือเปล่า แต่คว่านาฬิการาคาถูก ทรงกลม ร้อยเชือก ที่อยู่ในกล่องบนหิ้งสูงมาไชลานตั้งเวลา แล้วโยนให้เด็กหนุ่มรวกับไม่อยากเฉียดเข้าไปใกล้ “พรุ่งนี้เช้าจะเอารถมารับพวกเอ็งไปทันที” มาถึงขั้นนี้แล้ว อะไรจะเกิดก็ต้องเกิด¹⁶

เอนนิสกับแจ๊คเจอบาร์แห่งหนึ่งแถวๆ นั้น เลยพากันดื่มเบียร์ที่นั่นตลอดบ่าย แจ๊คเล่าให้เอนนิสฟังเรื่องพายุบนภูเขาเมื่อปีที่แล้ว ตอนนั้นแกะ 42 ตัวถูกฟ้าผ่าตาย ซากแกะชิ้นอัดส่งกลิ่นเหม็นน่าสะอิดสะเอียน ต้องควดวิกก็ขนานใหญ่แก้คลื่นเหียน แว็บแรกที่เห็น แจ๊คเป็นคนหน้าตาดูได้ทีเดียว ผมหยิกเป็นลอนและหัวเราะง่าย แม้บั้นท้ายจะดูใหญ่ไปสักนิดเมื่อเทียบกับขนาดรูปร่างที่ค่อนข้างเล็ก แถมเวลายิ้มฟันจอบด้านหน้าก็ยังยื่นออกมาทักทายด้วย แม้ไม่ถึงกับเหยินเหมือนฟันกระต่าย¹⁷ แต่ก็พอสังเกตเห็นได้ แจ๊คหลงใหลการแข่งขันโรดิโอ¹⁸ คาดเอวด้วยเข็มขัดที่มีหัวเล็กๆ เป็นรูปคนขี่วัว สวมรองเท้าบูตคู่เก่าๆ ที่ขาดเป็นรูโหว่เกินซ่อมแซม แจ๊คเฝ้าคิดถึงแต่การเดินทางไปที่ไหนสักแห่ง ที่ไหนๆ ก็ได้ที่ไม่ใช่ ไหล่หนึ่ง แพลต

ส่วนเอนนิสดูสกปรกมอมแมม จมูกโด่งจุ่ม รูปร่างแหลม¹⁹ ออกสอบเข้านิดๆ ไม่ผายออก²⁰ ขนาดลำตัวผสมส่วนกับขายาวโค้งๆ ร่างกายกำยำไปด้วยมัดกล้ามเนื้อ เหมาะอย่างยิ่งสำหรับการขี่ม้าและต่อสู้ สามารถตอบโต้ได้ว่องไวอย่างไม่น่าเชื่อ เขาสายตายาวนั่นเอง จึงไม่ชอบอ่านหนังสืออะไรทั้งนั้นยกเว้นแคตาล็อกอานม้าของแฮมเลย์²¹

รถบรรทุกแกะและรถพ่วงบรรทุกม้ามาส่งทั้งสองคนถึงต้นทาง คนขับรถขาโก่งชื่อ นายบาสก็สาธิตวิธีบรรทุกของใส่หลังล้อให้เอนนิสดู ล้อแต่ละตัวจะบรรทุกของสองล้อ มัดด้วยหวายซ้อนทับกันสองทบ และผูกเป็นเงื่อนกระตุก เขาสาธิตกับเอนนิสว่า “อย่าสั่งซิปเชียวนะ กล่องซิปมันเอามาลำบากจับ” ลูกหมาเล็กๆ สามตัวถูกจับใส่เข้าไปในตะกร้าสัมภาระ ส่วนเจ้าตัวจ้อยที่สุดชุกอยู่ในกระเป๋าสีของแจ๊คซึ่งชอบหมาตัวเล็กๆ อยู่แล้ว ลูกหมาทั้งหมดเป็นทายาทของแม่หมาพันธุ์บลู ฮีลเลอร์²² ตัวหนึ่งซึ่งเป็นหมาเลี้ยงแกะฝูงนี้ เอนนิสเลือกขี่ม้าตัวโตสีดำชื่อ ซิการ์ บัตต์

ส่วนแจ๊คได้ม้าตัวเมียที่ออกจะตื่นๆเมื่อเริ่มออกเดินทาง ในขบวนม้าสำรองมีม้ากรุลโลสีเหลืองเทาเหมือนสีของหนู ซึ่งเอนนิสรู้สึกถูกชะตา แล้วทั้งเอนนิสและแจ๊ค หมา ม้า ล่อและฝูงแม่แกะกับลูกแกะนับพันๆตัวก็เคลื่อนขบวนไปตามทางขึ้นเขาราวกับสายน้ำขุ่นคลั่กไหลผ่านป่าทึบ แล้วโผล่พ้นแนวต้นไม้ที่ขึ้นเรียงรายเข้าสู่ทุ่งหญ้ากว้างใหญ่ประดับด้วยดอกไม้ป่านานาชนิด สายลมพัดพริ้วไล่หลังม้าเสมอ

ทั้งสองกางเต็นท์ใหญ่ตรงบริเวณที่ราบที่ทางป่าไม้จัดไว้ให้ และจัดเก็บกล่องอาหารและข้าวของสำหรับทำครัวไว้อย่างมิดชิดปลอดภัย²³ คืนแรกทั้งคู่นอนในเต็นท์นั้น แจ๊คก่นด่าคำสั่งจิ้งจอก ที่ว่าต้อง นอน-กับ-แกะ-และ-ห้าม-ก่อ-ไฟ²⁴ ของโจ แอ็กกี้รืออยู่ไม่ขาดปาก แต่พอเช้ามีดเขาก็ลุกขึ้นมาจัดการใส่จานม้าโดยไม่พูดอะไร เมื่อฟ้าสว่าง แสงสีส้มแห่งรุ่งอรุณระบายอยู่ทั่วท้องฟ้า มีสีเขียวอ่อนจางของต้นหญ้าในท้องทุ่งทอดยาวเป็นแถบอยู่เบื้องล่าง ภูเขาที่มีดหะมีนค่อยๆสว่างขึ้นกระทั่งกลายเป็นสีเดียวกับควันจากกองไฟที่เอนนิสก่อไว้ปรุงอาหารเช้า อากาศยามเช้าเย็นสดชื่น กองหินก้อนดินที่ทับซ้อนกันเป็นเทือกเขาทอดเงาเหมือนแท่งดินสอวางตั้ง ทิวสนกำลังโตขึ้น ต้นขึ้นหนาที่บนเขาเขียวครึ้มอยู่เบื้องล่าง²⁵

ในเวลากลางวัน เอนนิสมองจากแคมป์ข้ามทุ่งกว้างไปยังฝูงแกะ เขาเห็นแจ๊คเป็นเพียงจุดเล็กๆเคลื่อนไหวไปมาอยู่กลางทุ่งหญ้าบนภูสูง บางครั้งดูเหมือนแมลงไต่อยู่บนผ้าปูโต๊ะตกกลางคืน แจ๊คมองลงมาจากที่พักอันมืดมิดของเขาเห็นเอนนิสเหมือนลูกไฟในความมืดที่เปล่งแสงสว่างแดงวาวอยู่ท่ามกลางความมืดดำผืนใหญ่ที่คลี่ยอกโอบรอบขุนเขา

เย็นวันหนึ่งแจ๊คกลับมาที่แคมป์ด้วยความเหนื่อยอ่อน เขาดื่มเบียร์สองกระป๋องในถุงเปียกซึ่งวางไว้มุมหนึ่งในเต็นท์และกินสตูไปสองชาม ตามด้วยขนมปังกรอบแข็งๆของเอนนิสอีกสี่แผ่น แถมด้วยลูกพีชอีกหนึ่งกระป๋อง เมื่ออิ่มแล้วก็จุดบุหรี่สูบ มองดูดวงตะวันลาฟ้า

“ข้าต้องเดินทางไปกลับวันละสี่ชั่วโมง” แจ๊คระบายความขุ่นเคือง “มากินเช้าแล้วต้องกลับไปเฝ้าพวกแกะนั่น ต้องอยู่โยงต่อไปอีกจนถึงเย็นแล้วค่อยกลับมากินมื้อเย็น เสร็จแล้วก็ต้องกลับไปเฝ้ามันอีก แถมต้องถ่างตาคอยระวังหมาป่าให้พวกมันอีกตั้งครึ่งค่อนคืน ใ้แอ็กไกวร์มันมีสิทธิ์อะไรมาบงการข้าอย่างนี้วะ จะว่าไปแล้วข้าน่าจะได้นอนที่นั่นนะ”²⁶

“เอ็งอยากเปลี่ยนกับข้าไหมล่ะ?” เอนนิสถาม “ให้ข้าไปโน่นก็ได้นะ ข้านอนที่นั่นได้ไม่มีปัญหา”

“เฮ้ย ไม่ใช่เรื่องโง่ๆ ข้าว่าเอ็งกับข้าน่าจะได้อยู่ที่แคมป์นี้ทั้งคู่ ใ้เต็นท์สนามหานั่น

กลิ่นแฉะยังกะเยี่ยวแมว เหมือนกว่าด้วยซ้ำ”²⁷

“ไม่เป็นไร ข้าไปอยู่เฝ้าที่โนนก็ได้”

“จะบอกอะไรให้ เอ็งต้องตื่นมาคอยระวังพวกหมาป่าคืนหนึ่งไม่รู้กี่ครั้ง ข้าก็อยากเปลี่ยนอยู่เฝ้า แต่ขอเตือนก่อนนะฝีมือทำอาหารข้าโคตรห่วยแตกเลย ถนัดเปิดอาหารกระป๋องมากกว่าอะ” แจ็คพูด

“คงไม่ห่วยไปกว่าข้าหรอก ถ้าจันท์เอาตามนี้ ข้าไปโนนเอง”

ทั้งสองจุดตะเกียงน้ำมันก๊าดขึ้นไล่ความมืดอยู่ราวหนึ่งชั่วโมง พอใกล้สี่ทุ่มเอนนิสก็เข้าชิการ์ บัตต์ ซึ่งชำนาญการเดินทางตอนกลางคืน ฝ่าอากาศหนาวจนเกิดน้ำค้างแข็งส่งแสงสะท้อนสลัวๆ ตามเส้นทางออกไปเฝ้าแกะ เอนนิสเอาขนมปังกรอบที่เหลือจากมื้อค่ำรวมทั้งกระปุกแยมและโถกาแฟติดตัวไปด้วยไว้เป็นมือเข้า บอกว่าจะได้ไม่ต้องเดินทางกลับไปกลับมา และจะได้อยู่เฝ้าแกะจนถึงมือค่ำเลย

“ตอนย่ารุ่งยิงหมาป่าไปตัวหนึ่งอะ” เอนนิสเล่าให้แจ็คฟังในเย็นวันต่อมาพลางวกน้ำร้อนขึ้นล้างหน้าถูสบู่ เขาหวังว่าไบมีดโกนยังมีคมเหลือพอโกนหนวดได้ แจ็คกำลังปอกหัวมันฝรั่งอยู่ “แม่ตัวเบ้อเริ่มเลย ไซ้ไต่ยังกะลูกแอปเปิ้ล ข้าว่ามันเขมือบแกะไปสองสามตัวแล้วละมัง ตัวมันใหญ่ขนาดที่ว่าสวาปามอูฐได้ทั้งตัวเลยละ...เอ็งจะเอาน้ำร้อนบ้างไหม ยังเหลืออยู่อีกเยอะนะ”

“เอ็งใช้ให้หมดเหอะ”

“เอจันนะ ถ้าอย่างนั้นข้าจะอาบมันทั้งตัวเลย” เอนนิสบอกพลางถอดรองเท้าบูตและกางเกงยีนส์ออก (แจ็คสังเกตเห็นว่าเอนนิสไม่ได้ใส่กางเกงในและไม่มีถุงเท้า) เอาผ้าเช็ดตัวมาคลุมร่างไว้หลวมๆและอยู่ในสภาพนั้นจนกระทั่งก่อไฟเสร็จ

ทั้งคู่ละเลียดอาหารเย็นข้างกองไฟเมื่อเวลาล่วงไปมากแล้ว มีถั่วคนละกระป๋องกับมันฝรั่งทอดและวิสกีหนึ่งควอร์ตแบ่งกันดื่ม นั่งเอนหลังฟังขอนไม้ ฟืนรองเท้าบูตและกระดุมทองแดงบนกางเกงยีนส์บ่มความร้อนจากกองไฟ ทั้งสองส่งขวดวิสกีให้กันไปมาขณะท่องฟ้าสีม่วงคล้ำถูกกลิ่นหายไปในความมืดพร้อมกับอากาศที่เริ่มเย็นลง ทั้งสองดื่มวิสกี สูบบุหรี่ ลูกขึ้นป่อบ้างเป็นครั้งคราว กองไฟปะทุแสงสว่างวาบพร้อมกับกลุ่มควันม้วนตัวลอยขึ้นเหนือเปลวเพลิง ฟืนถูกโยนเติมเข้ากองไฟเพื่อจะได้พูดคุยกันต่อ เรื่องที่พวกเขาคุยกันมีทั้งเรื่องม้าและโรดิโอ เรื่องการแข่งขันขี่ม้าและวัวพยศที่เสี่ยงอันตราย ไปจนถึงเรื่องอาการบาดเจ็บและร่องรอยแผลเป็นที่หลงเหลืออยู่ คุยกันถึงเรื่องเรือดำนํ้าเทรซเซอร์²⁸ ซึ่งหายสาบสูญไปพร้อมกับลูกเรือทั้งหมดเมื่อสองเดือนก่อนและคาดเดากันไปต่าง ๆ นานาถึงนาฬิกาข้อมือของเรือดำนํ้า นั้น เล่าสู่กันฟังถึงเรื่องหมาที่พวกเขาเคยเลี้ยงและคุ้นเคย เรื่องการเกณฑ์ทหาร เรื่องบ้านไร่ของแจ็คซึ่งพ่อแม่ของเขายังอยู่ที่

นั่น เรื่องบ้านเดิมของครอบครัวเอนนิสซึ่งถูกยึดไปหลังจากที่พ่อกับแม่เสียชีวิตแล้ว เรื่องของพี่ชายที่อยู่ที่แถบเทือกเขาซิกนัลและเรื่องของพี่สาวที่แต่งงานแล้วและย้ายไปอยู่ที่แคลิฟอร์เนีย²⁹ แจ็คเล่าถึงสมัยก่อนว่าพ่อเขาเคยเป็นนักขี่ม้าที่มีชื่อเสียงคนหนึ่ง แต่เรื่องนี้ถูกเก็บเป็นความลับ พ่อของแจ็คไม่เคยแนะนำอะไรแก่เขาและไม่เคยไปดูเขาขี่เลยสักครั้ง แม้ว่าแกลจะเคยจับให้แจ็คขึ้นขี่หลังแกลมาแล้วเมื่อครั้งแจ็คยังเป็นเด็กเล็กๆก็ตาม เอนนิสแสดงความเห็นว่าการขี่ม้าปลอดภัยให้ยูนานานเกินแปดวินาทีเป็นเรื่องที่น่าสนใจและต้องมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าเพื่อที่จะทำได้ แจ็คบอกว่าประเด็นสำคัญอยู่ที่เงินนะสิ ซึ่งเอนนิสก็เห็นว่าเป็นจริง ทั้งคู่เคารพในความคิดเห็นของกันและกัน ต่างก็รู้สึกดีที่ได้มีเพื่อนทั้งที่ไม่ได้คาดหวังมาก่อน ระหว่างที่ขี่ม้าผ่าสายลมท่ามกลางแสงจันทร์เจิดจ้ากลับไปเฝ้าฝูงแกะ เอนนิสนึกขึ้นได้ว่าเขาไม่เคยมีช่วงเวลาที่มีความสุขเช่นนี้มาก่อนเลย เขารู้สึกราวกับได้คว้าเอาแสงขาวนวลของดวงจันทร์มาไว้ในอุ้งมือเลยทีเดียว

ฤดูร้อนยังดำเนินต่อไปและสองหนุ่มก็ย้ายฝูงแกะไปยังทุ่งหญ้าแห่งใหม่ซึ่งแคมป์พักแรมก็ต้องย้ายไปด้วย ที่พักแรมกับพวกแกะยังอยู่ห่างไกลกันออกไปมากกว่าเดิมและระยะเวลาในการขี่ม้ายามดึกกลับไปเฝ้าแกะ³⁰ ก็ยิ่งยาวนานขึ้น เอนนิสขี่ไปช้าๆ และนั่งหลับในบนหลังม้า³¹ ยิ่งนานวันเข้าฝูงแกะก็ถูกทิ้งไว้ลำพังนานขึ้นเรื่อยๆ เมื่อเอนนิสใช้เวลาอยู่ที่แคมป์ยาวนานขึ้น แจ็คเอาหีบเพลงขึ้นมาเป่า เสียงที่ลอดออกมาทั้งแหลมทั้งแปร่งเพี้ยนเพราะหีบเพลงเคยหล่นลงมาจากหลังม้าขี่ตื่นของเขา ส่วนเอนนิสนั้นมีเสียงหัวเราะตื้นๆ บางคืนทั้งสองคนก็จะหาอะไรทำสนุกๆด้วยการร้องเพลงอย่างครั้นครว เอนนิสร้องเพลงที่มีความหมายสองแง่สองง่ามในเพลงที่พูดถึงม้าขนสีน้ำตาลสลับขาวชื่อเพลง “สตรอเบอร์โรน”³² ส่วนแจ็คจะตะเบ็งเสียงร้องเพลงของคาร์ล เพอร์กิน ชื่อเพลง “ว็อลท์ ไอ เซย์...ย...ย” แต่ที่จริงแล้วเขาชอบเพลงสวดที่มีท่วงทำนองแสนเศร้าชื่อ “วอลเตอร์ วอลกกิง จัสซัส” ที่แม่เขาเคยสอนให้มากกว่า แม่ของแจ็คมีความเชื่อศรัทธาในวันเพนเตคอส ซึ่งพระเยซูคริสต์ได้เสด็จลงมาจากสวรรค์เพื่อพบกับสาวกของพระองค์³³ และเมื่อแจ็คเริ่มร้องเพลงสวดด้วยเสียงเนิบช้า หม่าปาก็ส่งเสียงถอนหายใจหวนมาแต่ไกล

“ตอนนี้ตึกเกินกว่าจะกลับไปเฝ้าไอ้พวกแกะเวอร์นั้นแล้ววะ” เอนนิสเอ่ยขึ้น เขาเมาแอลกอฮอล์ขึ้นมาเกือบหนึ่งชั่วโมงท่ามกลางอากาศหนาวยะเยือก กระทั่งเวลาล่วงเข้าตีสอง ก้อนหินน้อยใหญ่ในทุ่งกว้างสะท้อนแสงสีเขียวนวลๆเหลือบขาว ลมกระโชกแรงเหนือท้องทุ่งกลางหุบเขา พัดแรงจนกองไฟวูบแสงลงและกลับปล่อยให้เปลวเพลิงกลับลุกขึ้นมาเต้นระบำช้าๆมองดูคล้ายแถบผ้าไหมสีเหลืองทอง

“ถ้าได้ผ้าห่มของเอลลีอีกสักผืน ข้าจะนอนมันข้างนอกนี่ละ ขอสักก๊ีบ”³⁴ พอฟ้าสางค่อยขี่ม้ากลับไป

“เดี๋ยวพอไฟมอดหมดเอ็งก็ได้หนาวตายสิ เข้ามานอนในเต็นท์นี่เหอะวะ”

“สงสัยข้าคงไม่รู้สิรู้สอะอะไรหะวะ” แต่เอนนิสก็ตัวสั่นนั่งงอเข้ามาในเต็นท์ ถอดรองเท้าบูตออกและล้มตัวลงนอนบนพื้น ส่งเสียงกรนอยู่ครู่หนึ่งก่อนเสียงกรามกระทบกันของเขาจะปลุกแจ๊คให้ตื่นขึ้น

“ให้ตายเหอะวะ เลิกทำปากสั้นักๆ แล้วเข้ามาในนี้เหอะ งูนอนนี่ใหญ่พอ” แจ๊คตื่นขึ้นมาร้องบอกเอนนิส งูนอนทั้งกว้างและอุ่นพอจริงๆ และไม่เข้าทั้งคู่อะไรก็ใกล้ขีดสนิทแทบ สำหรับเอนนิส แล้วถ้าไม่ได้ก็เสีย เขาต้องเลือกว่าไปต่อให้สุดหรือจะหยุดอยู่แค่นี้ แต่เขาไม่อยากจะเลือกเอาอะไรทั้งนั้น เมื่อแจ๊คคว้ามือซ้ายของเขาไปสัมผัสกับความเป็นชายที่กำลังแข็งชูขึ้น³⁵ เขากะตุกมือกลับรากับโดนไฟลวก ลูกขึ้นมากุ๊กเข่า ปลดเข็มขัดออกและดึงกางเกงลง เขาจับแจ๊คให้อยู่ในท่าคลานสี่ขา เลี้ยวและใช้น้ำลายช่วยหล่อลื่นเพื่อรูกล้ำเข้าไปภายในแจ๊ค เอนนิสไม่เคยทำสิ่งนี้มาก่อนเลย แต่เขาก็ไม่จำเป็นต้องมีคู่มือใดๆ ทั้งสองไปถึง ณ จุดนั้นในความเจียบ มีเพียงเสียงสูดลมหายใจเล็กๆ สองสามครั้งและเสียงแจ๊คร้องราวกับสำลักว่า “เสร็จแล้ว”³⁶ จากนั้นทั้งคู่ก็แยกออกจากกัน ล้มตัวลงและหลับไป

เอนนิสตื่นขึ้นในเมื่อแสงสว่างโไร กางเกงหลุดมาอยู่ที่หัวเข่า เขารู้สึกปวดหัวจนแทบระเบิด แจ๊คยังนอนบนท้ายแนบชิดอยู่กับเขา ไม่มีใครเอ่ยถึงเรื่องที่เกิดขึ้น แต่ทั้งคู่ก็รู้ว่าเรื่องราวจะเป็นอย่างไรต่อไปตลอดหน้าร้อนนั้น เรื่องเลี้ยวเกาะนั้นก็ช่างหัวมันเถอะ

ในขณะที่เรื่องนี้เกิดขึ้นและดำเนินไป ทั้งคู่ไม่เคยเอ่ยถึงเรื่องเซ็กส์ แต่ปล่อยให้มันเป็นไปอย่างที่เป็น ครั้งแรกในเต็นท์ตอนกลางคืน ต่อมาก็เป็นกลางแจ้งท่ามกลางเปลวแดดร้อนเผาแผ่นหลังและยามคำข้างกองไฟร้อนผ่าว เร็ว หยาบ เคล้าเสียงหัวเราะและลมหายใจพ่นแรงตะเบ็งสรวด์เสียงแต่ไม่หลุดคำพูดอะไรสักแอะ ยกเว้นครั้งหนึ่งที่เอนนิสเอ่ยขึ้นว่า “ข้าไม่ใช่พวกลักเพศนะ”³⁷ และแจ๊คก็สวนขึ้นทันควัน “ข้าก็ไม่ใช่ ก็แค่เอากันแค่นั้นเอง เรื่องของเอ็งกับข้า คนอื่นไม่เกี่ยว” บ่นงูเขาถูกนั้นมีเพียงเอนนิสกับแจ๊ค ลอยล่องอยู่ในอากาศหนาวเหน็บอย่างแสนสุขมองลงจากภูสูงผ่านแผ่นหลังเหยี่ยวถลาลมไปยังแสงไฟจากรถที่กำลังเคลื่อนไปบนพื้นราบเบื้องล่าง หลุดพ้นชั่วขณะจากพิธีกรรมดาสามัญ และห่างไกลจากหมาเฝ้าเกาะเชื่องๆ ที่ส่งเสียงเห่าหอนในยามค่ำคืน ทั้งคู่คิดว่าไม่มีใครรู้เห็น หารู้ไม่ว่าวันหนึ่ง โจ แอกไกวร์ ฝ้าดูพวกเขาจากกล้องส่องทางไกลอยู่เกือบสิบนาทีก่อนจะกระแทกทั้งสองดึงกางเกงยีนส์ขึ้นกั๊กกระดุมและเอนนิสขี่ม้ากลับไปเฝ้าเกาะแล้ว จึงเข้าไปหาแจ๊คเพื่อบอกข่าวจากทางบ้านว่าลุงฮาโรลด์ของเขาป่วยเป็นปอดบวมอยู่ที่โรงพยาบาลและอาจจะไม่รอด แต่ในที่สุดลุงของแจ๊คก็หายป่วย โจ แอกไกวร์จึงต้องขึ้นเขามาบอกข่าวอีกครั้ง คราวนี้เขาต้องมองแจ๊คเขม็งโดยไม่ยอมมองจากหลังม้า

ในเดือนสิงหาคม เอนนิสค้างคืนกับแจ๊คที่แคมป์ใหญ่ เกิดมีพายุลูกเห็บตกกระหน่ำรุนแรงทำให้พวกแกะแตกตื่นพากันหนีไปทางทิศตะวันตกและปะปนเข้ากับแกะฝูงอื่นซึ่งมีคนเลี้ยงเป็นชาวซิลีที่พูดภาษาอังกฤษไม่ได้ เอนนิสกับคนเลี้ยงแกะฝูงนั้นพยายามแยกแกะของแต่ละคนซึ่งต้องใช้เวลาราวห้าวัน เป็นช่วงเวลาที่แสนจะโหดร้ายและแทบเป็นไปไม่ได้เลยที่จะดูว่าเป็นแกะของใคร เพราะป้ายที่คล้องไว้เป็นสัญลักษณ์เก่าขาดและสีซีดจางลงเมื่อถึงปลายฤดู ถึงแม้ในที่สุดจะได้แกะตรงตามจำนวน แต่เอนนิสก็รู้ว่ายังมีแกะฝูงอื่นปนเข้ามาในฝูงของเขาด้วย ในท่ามกลางความวุ่นวาย ทุกสิ่งทุกอย่างผสมปนเปปะปนกันจนแยกไม่ออก

ฤดูหนาวมาเร็วกว่าปกติ หิมะครั้งแรกตกลงมาในวันที่ 13 สิงหาคม กองถมกันสูงเกือบหนึ่งฟุตแต่ก็ละลายไปอย่างรวดเร็ว อีกหนึ่งสัปดาห์ต่อมาโจ แอกไกวร์ ก็สั่งให้คนมาบอกให้เอนนิสกับแจ๊คลงจากเขาเพราะพายุลูกใหญ่มากกว่ากำลังเคลื่อนมาจากฝั่งแปซิฟิก ทั้งสองเด็กแคมป์เก็บข้าวของและต้อนฝูงแกะลงจากภูเขา เมฆดำทะมึนทางฝั่งตะวันตกและกลืนบางเบาของหิมะระลอกใหม่ไล่หลังมาติดๆ อากาศบนภูเขาร้อนอบอ้าว แสงอาทิตย์ที่ส่องผ่านก้อนเมฆลงมายังหุบเขาดูระยิบระยับตา ใบหญ้าลู่ตามแรงลมที่พัดกระโชกผ่านต้นสนครัมฮอลล์ ซึ่งมีลำต้นหดลงและบิดเบี้ยวเพราะลมและอากาศบนที่สูง³⁸ ลมพายุกระหน่ำตีกำแพงป่าไม่หยุดยั้ง ทางเดินลงภูเขาลาดชัน เอนนิสรู้สึกเคลื่อนไหวได้เชื่องช้า เดินหิวทิมหัวดำแล้วก็ล้มคะมำไม่เป็นท่า

โจ แอกไกวร์ จ่ายค่าจ้างให้พวกเขาโดยไม่พูดอะไรมาก มองดูฝูงแกะอย่างไม่พอใจ “แกะบางตัวที่เห็นนี้ไม่ได้ขึ้นไปที่นี่นั่นกับพวกเอ็ง” จำนวนแกะก็ไม่ตรงตามที่นายแอกไกวร์คาดไว้ ไอ้คนเลี้ยงแกะพวกนี้ทำงานไม่ได้เรื่องอย่างนี้เสมอ

“หน้าร้อนคราวหน้าเอ็งจะมาอีกไหม” แจ๊คถามเอนนิสเมื่อออกมาที่ถนน เขาก้าวขาข้างหนึ่งเข้าไปในรถปิกอัพสี่ล้อของตัวเอง ลมหนาวพัดกระโชก

“อาจจะไม่วะ” ลมพัดฝุ่นทรายบนถนนฟุ้งตลบ เอนนิสหันหน้าหลบ “ก็อย่างที่ข้าบอกเอ็งนั่นละ ข้ากับอัลมากำลังจะแต่งงานกันเดือนธันวาคมนี้ คงจะหางานในไร่ที่ไหนสักที่ แล้วเอ็งล่ะ?” เอนนิสถามพลางเปื้อนสายตาจากกรามของแจ๊คที่ปรากฏรอยซ้ำจากหมัดของเขาในวันสุดท้ายที่ต้อนแกะลงมา

“ถ้าไม่มีอะไรดีๆ ทำก็อาจจะมาวะ แต่ก็คิดอยู่เหมือนกันว่าอาจจะกลับไปช่วยงานพ่อที่บ้านตอนหน้าหนาว แล้วพอช่วงฤดูใบไม้ผลิอาจจะไปเท็กซัส ถ้าไม่โดนหมายเรียกเกณฑ์ทหารซะก่อนนะ”

“อ้อ นั่นก็ ไร่เจอกันนะ” ลมพัดถูอาหารสัตว์เปล่าๆ ไบหนึ่งปลิวไปตามถนนแล้วลอยเข้าไปอยู่ใต้รถปิกอัพ

“อิม” แจ็คตอบ ทั้งสองจับไม้จับมือและตบไหล่กัน แล้วก็เดินห่างออกจากกันไปเฉยๆ ในที่สุดก็ได้แต่ขับรถแยกไปคนละทาง แต่ไปได้ไกลแค่ไมล์เดียว เอนนิสก็รู้สึกพะอืดพะอม ปั่นปวนในท้องเหมือนมีมือมาสาวเอาตับไตไส้พุงของเธอออกมา³⁹ เขาเลยวิ่งเข้าจอดริมถนนท่ามกลางลมหมุนและหิมะต้นฤดู พยายามจะอาเจียนแต่ไม่มีอะไรออกมา รู้สึกแย่ที่สุดในชีวิตนานทีเดียวกว่าเขาจะรู้สึกดีขึ้น

เอนนิสแต่งงานกับอัลมาในเดือนธันวาคม ครั้นถึงกลางเดือนมกราคมเธอก็ตั้งท้อง เอนนิสได้งานช่วงสั้นๆ ในไร่ปศุสัตว์สองสามแห่ง ก่อนจะได้งานประจำเป็นโคบาลที่ฟาร์มเก่าชื่อเอลวูด ไฮ ท็อป ทางเหนือของย่านลอสต์ เคบิน ในเซตวาชากี้

เอนนิสยังคงทำงานอยู่ที่ฟาร์มแห่งนี้เมื่อลูกสาวซึ่งเขาตั้งชื่อว่าอัลมา จูเนียร์ คลอดออกมาในเดือนกันยายน ห้องนอนของคู่ผัวเมียเต็มไปด้วยกลิ่นเลือดแห้งๆ กลิ่นนมและกลิ่นอาหารก เเสียงเด็กร้องระงม เสียงดนตรีของเด็กและเสียงกรนยามหลับของอัลมา ทั้งเสียงทั้งกลิ่นตอกย้ำถึงการออกลูกออกหลานและวิถีชีวิตที่ยังคงดำเนินต่อไป⁴⁰ ของคนใช้แรงงานในไร่ปศุสัตว์

เมื่อฟาร์มไฮ ท็อปปิดตัวลง ครอบครัวของเอนนิสก็ย้ายไปริเวอร์ตันและอาศัยอยู่ในอพาทเมนต์เล็กๆ แห่งหนึ่งซึ่งชั้นล่างเป็นร้านซักรีด เอนนิสได้งานใหม่เป็นคนงานทางหลวง เขาต้องใช้ความอดทนสูงในการทำงานนี้ ชั่วโมงหยุดเสาร์อาทิตย์ยังต้องไปทำงานที่ราฟเตอร์ บี อีกเพื่อแลกกับการนำม้าของเขาไปเลี้ยงไว้ที่นั่น ไม่นานอัลมาก็ให้กำเนิดลูกสาวคนที่สอง ถึงตอนนี้เธออยากย้ายเข้าไปอยู่ในเมืองใกล้กับคลินิกเพราะลูกคนเล็กมีโรคประจำตัวเป็นหอบหืด

“เอนนิส ขอเถอะ ไม่เอาอีกแล้วนะ ไร่บ้านไร่กลางทุ่งบ้าง แคมป์เบียงเหงาอย่างกับป่าช้านะ” อัลมาพูด เธอนั่งอยู่บนตักเอนนิส โอบแขนผอมๆ ที่เต็มไปด้วยรอยตกรั้วรอบคอเขา “หาที่อยู่ใกล้ๆ เมืองแถวนี้เถอะ”

“เออน่า” เอนนิสตอบ เลื่อนมือเข้าไปลูบไล้ผิวเนื้อภายใต้เสื้อนอนบางเบาของอัลมา แทรกนิ้วเข้าไปลูบขนรักแร้ที่ลื่นมันเหมือนเส้นไหม นิ้วของเอนนิสไต่ลงตามลำตัวผอมของเธอไปที่หน้าอกหย่อนๆ เรื่อยลงไปที่หน้าท้องอวบอูมจนถึงหัวเข่า ผ่านเข้าไปยังซอกหลืบอันชื้นแฉะ สู้ชั่วโลกเหนือหรือเส้นศูนย์สูตรตามแต่จินตนาการจะพาไป เขาทำไปเรื่อยๆ จนกระทั่งอัลมาสิ้นสะท้านสะดุ้งรับสัมผัสจากมือของเขา เอนนิสจับตัวเธอพลิกคว่ำลง และทำสิ่งที่เธอเกลียดนักหนาอย่าง

รวดเร็ว ทั้งคู่ยังคงอาศัยอยู่ในอพาทเมนต์เล็กๆแห่งนั้น ซึ่งเอนนิสพอใจเช่นนั้นเพราะพวกเขาจะย้ายออกไปเมื่อไรก็ได้

หน้าร้อนเวียนมาเป็นครั้งที่สี่แล้วนับตั้งแต่เหตุการณ์ที่ภูเขาโบรคแบ็ค และในเดือนมิถุนายนปีนั้นเอนนิสก็ได้รับจดหมายจากแจ็ค ทวิสท์ที่ส่งไปที่ไปรษณีย์ประจำเมือง เป็นครั้งแรกตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมาก็เขาได้รับการติดต่อจากแจ็ค

จดหมายฉบับนี้มาถึงช้าไปหน่อยนะเพื่อน หวังว่าเอดจ์คงจะได้รับซะที ได้ข่าวว่าเอดจ์อยู่ที่รีเวอร์ตัน ช้ากำลังจะไปแถวนั้นวันที่ 24 นี้ ว่าจะแวะเลี้ยงเบียร์เอดจ์สักหน่อย ถ้าเอดจ์อยู่และเจอกันได้ก็ตอบมาหน่อยนะ

ที่อยู่สำหรับจดหมายติดกลับระบุไว้ว่าเป็นที่เมืองซิลเดรส ในเท็กซัส เอนนิสเขียนตอบไปว่า “แหงอยู่แล้ว” พร้อมลงที่อยู่ของเขาที่รีเวอร์ตัน

เช้าวันนั้นอากาศร้อนและท้องฟ้าโปร่ง พอดตกเที่ยงกลุ่มเมฆตั้งเค้าอยู่ทางทิศตะวันตก อากาศขึ้นขึ้นและอบอ้าว เอนนิสทำงานทั้งวันเพราะไม่รู้ว่าแจ็คจะมาเมื่อไร เขาสวมเสื้อสีขาวมีลายทางใหญ่สีดำ เป็นเสื้อตัวที่ดีที่สุดในชุดของเขา เดินกลับไปกลับมาและคอยเฝ้ามองไปที่ถนนซึ่งพุ่งไปด้วยฝุ่นขาวโพลนอยู่ตลอดเวลา อัลมาพูดอะไรบางอย่างจับความได้ว่าถ้าหากคนมาดูแลลูกให้ได้ก็น่าจะพาเพื่อนของเอนนิสไปกินอาหารค่ำที่ร้าน ไนฟ แอนด์ ฟอรัค ไม่ต้องทำอาหารกินเองที่บ้านเพราะอากาศร้อนมาก แต่เอนนิสกลับบอกว่าเขากับแจ็คคงจะออกไปหาอะไรดื่มและเมากันมากกว่า เพราะแจ็คไม่ใช่พวกชอบกินอาหารตามร้าน เอนนิสให้นึกย้อนไปถึงภาพซ้อนสกปรกไหล่ออกมาจากกระป๋องถั่วเย็นซีดที่วางอยู่บนนอนไม้

ตกบ่ายแก่ๆ รถปิกอัพบุโรทั้งสี่ล้อคันเดิมก็วิ่งเข้ามาพร้อมเสียงฟ้าคำราม เอนนิสเห็นแจ็คก้าวออกมาจากรถ สวมหมวกควายแบบปีกเก่าๆเฉียงไปทางด้านหลัง⁴¹ เอนนิสรู้สึกร้อนวูบขึ้นมา เขารีบเล่นออกจากห้อง ดึงประตูปิดตามหลัง แล้วกระโดดลงไปที่ซานฟักบันได แจ็คก้าวพรวดๆขึ้นบันไดที่ละสองขั้นพุ่งเข้าหา ทั้งสองคว้าไหล่ของกันและกัน กอดรัดกันแน่นราวกับจะค้นเอาลมหายใจของกันและกันออกมา ปากก็พรวดบดเรียก ไอ้เวรเอ๊ย ไอ้เวร อยู่ไม่เว้นและราวกับลูกกุญแจดอกที่ถูกต้องสอดเข้าปลดสลักแม่กุญแจออกอย่างง่ายดาย ปากของทั้งคู่ก็ประกบเข้าหากัน แล้วบดขยี้หนักหน่วง ฟันใหญ่ๆของแจ็คขบปากจนเลือดซึม หมวกที่สวมอยู่ตกลงไปที่พื้น หนวดเครารกครีมีถูกันไปมาเสียงดังกรากๆ น้ำลายเปียๆไหลเลอะ อัลมาเปิดประตูออกมาพอดี เธอมองไปที่แผ่นหลังและไหล่เหยียดกว้างของเอนนิสอยู่สองสามวินาทีจึงรีบปิด

ประตู เอนนิสกับแจ๊คยังคงกอดรัดกันอยู่ ร่างเปียดเข้าหากันทุกส่วน ทั้งอก ขาหนีบ ขาอ่อน และท่อนขา แนบชิดกันจนแทบหายใจไม่ออก⁴² ในที่สุดก็แยกออกจากกันเพื่อหายใจ เอนนิสซึ่งมักไม่แสดงออกถึงความรักความทะนุถนอมก็เอ่ยคำที่เขาจะพูดก็แต่กับม้าและลูกสาวของเขาเท่านั้น “ไอ้ตัวเล็กของข้า”⁴³

อัลมาแหม่ประตูออกมาอีกครั้ง หญิงสาวยืนนิ่งอยู่หน้าประตูตรงที่ลำแสงส่องลอดเข้ามา

เอนนิสไม่รู้จะพูดอะไร ได้แต่แนะนำสั้นๆ ว่า “อัลมา นี่แจ๊ค ทวิสท์ แจ๊ค นี่อัลมา เมียข้า” หน้าอกของเอนนิสกระเพื่อมขึ้นลงด้วยแรงหอบ เขาได้กลิ่นของแจ๊ค เป็นกลิ่นฉุนที่คุ้นเคย ทั้งกลิ่นบุหรี กลิ่นสบู่เหงื่อ กลิ่นหอมจางๆของทุ่งหญ้าและอากาศหนาวเย็นบนภูเขา “แจ๊คกับฉันไม่ได้เจอกันมาสี่ปีแล้ว” เอนนิสพูดเหมือนแก้ตัว แต่ไม่ได้หันหน้าหาอัลมา แม้จะรู้สึกดีใจที่บริเวณซานฟักมีเพียงแสงสลัวเท่านั้น

“อ้อ อย่างนั้นหรอ” อัลมาเอ่ยเสียงเคียด พยายามข่มอารมณ์⁴⁴ เธอเห็นอย่างที่เราเห็นจริงๆ แสงส่องผ่านเข้ามาที่หน้าต่างในห้องเบื้องหลังหญิงสาวมองดูเหมือนผืนผ้าสีขาววูบไหว เสียงเด็กร้องขึ้นดังจ้า

“เอ็งมีลูกแล้วหรอ” แจ๊คถาม มือสั้นๆของเขาถูไถกับมือของเอนนิส ทั้งคู่รู้สึกวูบวาบไปปรารภรณาล้วนพละกันในกาย⁴⁵

“ลูกสาวสองคนวะ ชื่ออัลมา จูเนียร์ กับ ฟรานซีน ข้าหลงลูกน่าดูเลย” เอนนิสตอบริมฝีปากของอัลมากระตุกด้วยความรู้สึกเจ็บปวด

“ข้ามีลูกชายคนหนึ่ง” แจ๊คเล่าบ้าง “ตอนนี้แปดเดือนแล้ว ข้าแต่งงานกับสาวเท็กซัสอยู่ที่เมืองซิลเดรส หน้าตาดีเซียวละชื่อลูรีน” ฟันซานฟักบันไดตรงที่ทั้งคู่ยืนอยู่สะท้อนจนเอนนิสรู้ได้ว่าแจ๊คตัวสั้นแรงเพียงใด

“อัลมา” เอนนิสเอ่ยขึ้น “ฉันกับแจ๊คจะออกไปกึ่งกันสักหน่อย”⁴⁶ จะกินไปคุยกันไป คงไม่กลับบ้านนะคืนนี้”

“ได้สิ” อัลมาตอบพลางดึงเงินหนึ่งดอลลาร์ออกมาจากกระเป๋า เอนนิสเดาว่าเธอคงจะฝากเขาให้ซื้อบุหรีเพื่อหาเรื่องให้เขากลับบ้านเร็วขึ้น

“ยินดีที่ได้รู้จักนะครับ” แจ๊คพูด ตัวเขาสั้นเหมือนม้ากระโจนออกวิ่ง

“เอนนิส--” อัลมาเรียก น้ำเสียงน่าเวทนาแต่ก็ไม่อาจจูงเอนนิสเอาไว้ได้ เขาก้าวลงบันไดแล้วหันกลับมาตะโกนบอกว่า “อัลมา ถ้าเธออยากดูบุหรีก็ไปเอาของฉันก่อน อยู่ในกระป๋านเสื้อเชิ้ตสีฟ้าในห้องนอนนั่นแหละ”

เอนนิสนั่งรถแจ๊คออกไป ทั้งคู่แวะซื้อวิสกีระหว่างทาง และเพียงยี่สิบนาทีก่อนที่หลังจากนั้นก็มาโยกโคลนกันอยู่บนเตียงในโรงแรมเล็กๆชื่อเซียสต้า ลูกเห็บตกสาดกระหน่ำหน้าต่างห้องอยู่คู่เดียวฝนก็ตกลงมา ลมพัดประตูลงข้างๆที่ปิดไว้ไม่สนิทเสียงดังปัง เสียงลมพัดประตูลงข้างนั้นดังปังดังปดตลอดทั้งคืน

ทั้งห้องคลั่งไปด้วยกลิ่นคาวน้ำกาม กลิ่นบุหรื กลิ่นเหงื่อและกลิ่นวิสกี คละเคล้ากับกลิ่นฉับของพรมเก่า กลิ่นเปรี้ยวๆของกัญชาและกลิ่นหนังอันม้า ผสมปนเปไปกับกลิ่นอุจจาระและกลิ่นสบู่ถูๆ เอนนิสนอนแผ่หราหมดแรง ร่างซุ่มเหงื่อ สูดหายใจลึก ส่วนนั้นที่บวมเป่งยุบตัวลงบ้างแล้ว⁴⁷ แจ๊คสูบบุหรืและพนันควั่นออกมาพร้อมกับปลาวาฬพ่นน้ำ แล้วพูดขึ้นว่า “ให้ตายเหอะวะ นี่ก็ถึงตอนที่อยู่บนภูเขานั่น โคตรมีความสุขเลย เราต้องพูดกันแล้วว่าอะไรจะเอาอย่างไร ให้ตายสิวะ ข้าไม่นึกว่าจะได้มาอยู่ด้วยกันอย่างนี้อีกแต่ก็มาจนได้ ข้าจะอยากมาหาเองตลอดเลย แต่หาโอกาสไม่ได้สักที ก็เพิ่งจะมาได้นี้ละ”

“ข้าไม่รู้ว่าจะไปมุดหัวอยู่ที่ไหน” เอนนิสพูดขึ้นบาง “ตั้งสี่ปี ข้าเกือบท้อแล้ว นี่ก็หาเจอที่โดนหมัดข้าเจ็บไปเต็มๆตอนนั้น”

“ข้าไปเตะเวรแข่งโรดิโออยู่ที่เทกซัสไว้เพื่อน แล้วก็เลยได้เจอลูรีนที่นั่น เอ็งดูที่เก้าอี้สิ” เอนนิสมองไปเห็นหัวเข็มขัดห้อยอยู่หลังเก้าอี้สกปรกสีส้มในห้อง “ชีว่วพศเหว?”

“เออ ปีนันข้าแม่งพินมาได้แค่สามพันเหรียญ โคตรได้เหงะเลยวะ ต้องเที่ยวหยาบยืมเขาไปแทบทุกอย่าง ยังไม่ได้ยืมก็แต่แปรงสีฟันเท่านั้นแหละ ข้าตระเวนไปทั่วเทกซัส รถก็ต้องคอยซ่อมแม่งอยู่ตลอด แต่ก็ไม่ได้คิดจะเลิกนะไว้เว รื่องลูรีนเหว? เป็นคนมีกะตังค์ พ่อรวย คำขายพวกเครื่องจักรใช้ในฟาร์ม แต่เขาไม่ให้ลูรีนไปยุ่งเรื่องเงินเรื่องทองเหว? พ่อตาแม่งเกลียดข้าอย่างกับไส้เดือนกึ่งก็้อ⁴⁸ เดียวนี้ก็ลำบากอยู่เหมือนกันวะ”

“อ้อ เอ็งก็ไปที่ที่อยากไปจนได้ แล้วไม่โดนเกณฑ์ทหารเหว?” เสียงฟ้าคำรามไกลออกไปทางทิศตะวันออก สายฟ้าแดงวาบแปลบปลาบก็เคลื่อนออกไปทางทิศนั้นด้วย

“พวกนั้นเห็นว่าข้าทำประโยชน์อะไรไม่ได้ กระตุกสันหลังข้าคดอยู่หน่อยหนึ่ง แขนนี้ก็หัก ก็อย่างที่ว่านั่นละ วัวมันพศขนาดไหน มันจะสะบัดเอ็งให้ตกจากหลังมันทั้งๆที่เอ็งคร่อมมันอยู่ มันสะบัดอยู่ตลอดเวลาแหละ ต่อให้ผูกมือไว้ดีแค่ไหนก็เถอะ แม่งบางทีก็มีพลาด แขนหักได้เหมือนกัน จะบอกให้นะ หลังจากนั้นเจ็บฉิบหาย ขานี้ก็หัก หักเป็นสามท่อนเลย ข้าโดนเหวี่ยงลงมาจากหลังวัว ใ้วัวนั้นตัวใหญ่เบ้อเริ่ม สูงจากพื้นลิบลัว ข้าตกลงมานอนแผ่สองสัปดาห์⁴⁹ มันได้

ตามข้าและมันก็เร็วกว่าข้าอยู่แล้ว แต่โชคยังดีนะ ยังไม่ถึงที่ตายเพราะเพื่อนข้าเข้ามาช่วยทัน มันเล่นนั่งวุ่นด้วยแท่งวัดระดับน้ำมันรถที่ทำจากซากเขาว่าวนั่นละ ข้าก็เลยรอดมาได้⁵⁰ ใ้ย ยังมีอีกเพียบ ซีโครงแถวหน้าอกนี่ก็เจ็บ เคล็ดยอกสารพัด ได้เจ็บทั้งตัวนั่นแหละ เส้นเอ็นก็ขาดด้วยนะ เอ็งรู้ไหม เดียวนี้ไม่เหมือนสมัยพ่อข้านะโว้ย คนมีเงินก็ไปเรียนวิทยาลัย ไปฝึกเป็นนักกีฬา⁵¹ เดียวนี้เอ็งต้องมีเงินนะถึงจะซีโรดิโอได้ ถ้าเป็นพ่อลูรินนะคงไม่จ่ายข้าสักแดงหรอกถ้าข้าจะหยุดวันเสียแต่ว่าข้าจะเลิกกับลูริน แต่เดี๋ยวนี้ข้ารู้เรื่องโรดิโอทะลุปรุโปร่ง ก็เลยไม่ฝันเพื่องอกอยู่กับมันแล้ว อีกรอยางนะ ข้าว่าจะเลิกโรดิโอซะตอนที่ยังเดินเหินได้นี้ละ”

เอนนิสคว้ามือแจ็คมาที่ปาก ดูบุหรืที่แจ็คคืบอยู่แล้วพ่นควันออก “ข้าเห็นเอ็งก็ยังดีอยู่เนี่ยหว่า แต่เนี่ย เอ็งรู้ไหม ข้าถามตัวเองตลอดว่าข้าเป็นอย่างนั้นหรือเปล่าวะ? ข้าว่าข้าไม่ได้เป็น ก็เราสองคนมีลูกมีเมียทั้งคู่ ข้าชอบมีอะไรกับผู้หญิงก็จริง แต่ให้ตายเหอะวะ ยังไงก็ไม่เหมือนอย่างนี้วะ แต่ข้าก็ไม่เคยคิดจะไปมีอะไรกับผู้ชายคนอื่นนะ ข้าคิดอยู่ตลอดว่าอยากแต่จะทำกับเอ็งเท่านั้น เอ็งมีอะไรกับผู้ชายคนอื่นหรือเปล่า แจ็ค?”

“แม่ง ไม่โว้ย” แจ็คปฏิเสธ เขาไม่เปิดเผยเรื่องของเขาหรอก ที่จริงแล้วอย่าว่าแต่वलเลย เขาซีมามากกว่านั้นอีก “เอ็งว่าไหม ตอนอยู่บนภูเขาโบรคแบ็คนั้นเรามีความสุขกันมากและมันก็ไม่มีวันจบแน่ๆ มาคิดกันเถอะว่าเอ็งกับข้าจะเอาอย่างไรกันต่อไป”

“หน้าร้อนปีนั้น” เอนนิสพูดขึ้น “ตอนเอ็งกับข้าได้ค่าแรงแล้วแยกย้ายกันไป ท้องไส้ข้าปั่นป่วนไปหมด ข้าต้องจอดรถข้างทาง คลื่นไส้เหมือนจะอ้วก ข้ายังคิดว่ากินอะไรผิดสำแดงจากร้านที่ดูบอยส์นั้นเข้าไปวะ ตั้งเกือบปีข้าถึงรู้ว่า จริงๆแล้วเป็นเพราะข้าปล่อยยให้เอ็งจากไปแบบนั้นมาคิดได้ตอนนั้นก็สายเกินไปแล้ว”

“เฮอน่า ตอนนี้อยู่กับข้าแม่งก็อยู่ได้แล้วละ ตอนนี้อมาคิดเถอะว่าจะทำอย่างไรกันต่อไปดี”

“ข้าว่าตอนนี้เราคงทำอะไรไม่ได้มากหรอก” เอนนิสพูด “ข้าเองก็มีครอบครัว และก็อยู่ด้วยกันมาตั้งหลายปีแล้ว ข้ารักลูกสาวของข้าทั้งสองคน แกมอัลมาก็ไม่ได้ผิดอะไรด้วย เอ็งก็มีลูกมีเมียอยู่ที่เท็กซัส ถ้าข้ากับเอ็งมาทำเหมือนตอนอยู่ด้วยกันบนภูเขานั่นที่ข้างล่างนี้ ก็คงอยู่ไม่เป็นสุขหรอก” เอนนิสหันหน้าไปทางอพาร์ทเมนต์ของเขา “เราจะถูกจับตามอง ถ้าเราทำผิดที่ผิดทางก็มีแต่ตายกับตาย ไม่รอดหรอกวะ แค่นี้ข้าก็กลัวจนเยียวหดหอยแล้ว”

“ข้าจะบอกอะไรให้เนะเพื่อน หน้าร้อนปีนั้นอาจมีคนเห็นเราก็ตได้เนะ เดือนมิถุนายนปีถัดมา ข้ากลับไปทีนั้นอีก กะว่าจะขึ้นไปทำงานบนภูเขานั้น แต่ก็ไม่ได้ไปหรอกเพราะข้าไปเท็กซัสแทนใ้อใจ แอ็กไกวรก็อยู่ในห้องทำงานของมันนั่นละ มันพูดกับข้าว่า - เอ็งสองคนมีวิหาคความ

สำราญฆ่าเวลากันบนนั้นล่ะซี ไช้ไหม? – ข้าจ้างหน้ามัน ตอนออกมาข้าเห็นกล้องส่องทางไกล อันเบ้อเริ่มแขวนอยู่ตรงกระจกหน้ารถมัน” แจ็คไม่ได้เล่าต่อว่า นายเอกไกรวิหฬหน้าคนงาน เอนหลังพิงพนักเก้าอี้ไม้ โยกไปมาส่งเสียงเอี๊ยดอาดและพูดกับเขาว่า “ทวิสท์ ข้าไม่ได้จ้างพวก เอ็งให้ขึ้นไปลอยชายโกงโค้งเล่นจัมพ์จี้หวนขึ้นกันบนโน้นแล้วปล่อยให้หมาเลี้ยงแกะนะโว้ย”⁵² แล้ว นายเอกไกรวิกก็ไมยอมจ้างเขากอีก แจ็คพูดกับเอนนิสต่อ “เออ ตอนนั้นข้าก็แปลกใจเหมือนกัน ไม่ คิดว่าเอ็งจะหมัดหนักขนาดนั้น”⁵³

“ข้าได้มาจากพี่ชายวะ มันชื่อ เค.อี มันแก่กว่าข้าสามปี ข้าโดนมันรังแกทุกวัน พ่อข้า สุดเอือมระอาที่ข้าแหกปากร้องอยู่เรื่อย ๆ วันหนึ่งตอนข้าอายุสักหกขวบ พ่อจับข้านั่งลงแล้วบอกว่า เอนนิส นี่เป็นปัญหาของแกนะ แกต้องจัดการซะ ไม่งั้นมันก็จะเป็นอยู่อย่างนี้ตลอดไปจนแก อายุ เก้าสิบและ เค.อี. อายุเก้าสิบสาม ข้าบอกพ่อไปว่า ก็เค.อี. มันโตกว่าข้านี้ แต่พ่อกลับบอกว่าข้าต้องทำให้เค.อี. เห็นว่าข้าไม่ได้เล็กกว่ามัน ไม่ใช่ไม่พูดไม่ทำอะไรเลย ต้องทำให้เค.อี. มันเจ็บ บ้าง จัดการแล้วจากออกมาซะ ทำแบบนั้นจนกว่าเค.อี. จะรู้สึก ต้องสั่งสอนเจ็บๆ ให้มันรู้สำนึก ซะบ้าง ข้าก็เลยทำ ข้าเล่นงานเค.อี. มันแถวห้องส้วมนอกบ้านบ้าง โดดใส่มันตรงบันไดบ้าง บาง คื่นก็จัดการตอนมันนอนหลับ ให้มันรู้ซะบ้าง แคสองวันเท่านั้นล่ะ ตั้งแต่นั้นข้าก็ไม่เคยโดนมัน แก้งอีกเลย เรื่องนี้สอนข้าว่า ไม่ต้องพูดมาก ลงมือเลย” เสียงโทรศัพท์ห้องข้างๆ ดังขึ้น แต่ หลังจากดังอยู่สักพัก อยู่ๆ ก็เงียบไป

“เอ็งไม่ได้บอกข้าอีกแน่” แจ็คพูด “เออ เอนนิส ข้ามาคิดดูนะ ถ้าเราสองคนมีที่ เล็กๆสักผืนแล้วทำฟาร์มเลี้ยงวัวด้วยกัน ส่วนเอ็งก็มีม้า เราก็จะมีความสุขด้วยกัน อย่างที่บอก ข้ากำลังจะเลิกขี่โรดิโอ ข้าไม่ใช่พวกคนขี่ตั้งแต่ไหนแต่ไรก็ได้ไม่กี่ครั้งเพราะโรดิโอมันไม่เฟื่อง แล้ว ดีไม่ดีกระตุกกระเดี้ยวก็หักเอา ข้าคิดแผนมาแล้วนะว่าทำยังไงเอ็งกับข้าถึงจะได้อยู่ด้วยกัน ข้าว่าพ่อลูรินมันคงจ่ายข้าหนักแน่ๆ ถ้าข้าหายตัวไปซะ มันพูดเรื่องนี้อยู่บ่อยๆ----

“เฮ้ย เดี่ยว เดี่ยว เดี่ยวก่อน ทำอย่างนั้นไม่ได้หรอกแจ็ค ข้ามีภาระต้องรับผิดชอบ ทั้ง ไปไม่ได้ แจ็ค ข้าไม่อยากเป็นเหมือนพวกคนที่เราเห็นๆกันอยู่ แล้วข้าก็ยังไม่อยากตายด้วย เคย มีผู้ชายแก่สองคนชื่อเอิร์ลกับริช ทำไร่อยู่ด้วยกัน พ่อข้าจะพูดทุกที่เวลาเจอตาแก่สองคนนั้น คน ล้อเลียนกันทั้งเมือง ทั้งๆที่สองคนนั้นก็เป็นคนแกร่งไม่ใช่ย่อย”⁵⁴ ตอนที่ไปเจอตาแก่เอิร์ลนอนเป็น ศพอยู่ในคูส่งน้ำ ตอนนั้นข้าอายุสักเก้าขวบ แกถูกฟาดด้วยเหล็กขัณฑ์ลอร์ด แล้วถูกจับขึ้น ผูกไข่ จ้อนแกแล้วลากตึงไปจนมันปลิ้นออกมา มันปีบแพบกองขยะยังกับกระดาดเปียกชุ่มไปด้วยเลือด ตาแก่โดนไข่เหล็กนั้นฟาดจนละไปทั้งตัวเหมือนมะเขือใหม่ๆเหี่ยวๆ แล้วยังถูกลากถูถูถูๆไปตาม พื้นจนจมูกหัก”

“เอ็งเห็นหรือ”

“พ่อข้าพาข้ากับเค.อี.พี.เข้าไปดูให้เห็นจะเลย พ่อแกหัวเราะใหญ่ แอ้จิบหาย! ข้ารู้ว่าพ่อเป็นคนทำ ถ้าพ่อข้ายังอยู่ตอนนี้และดูอยู่ที่ประตุนั่นละก็ พณได้เลยว่าแกต้องแล่นไปหยิบไอ้เหล็กชั้นล๊อคของแกมาแน่ๆ ผู้ชายสองคนอยู่ด้วยกันนะหรือ? เป็นไปไม่ได้หรอก นานๆ ครั้งเจอกันทีละก็พอว่า แม่งไม่มีทางอื่นหรอก”

“นานแค่ไหนถึงจะได้เจอกันสักครั้งวะ” แจ็คประท้วง “แม่งทุกสัปดาห์หรือไง?”

“ไม่ใช่อย่างนั้น” เอนนิสตอบ ยั้งปากไว้ไม่ยอถามออกไปว่าแล้วเป็นความผิดของใครกัน “ข้าเกลียดจิบหายที่เอ็งต้องขับรถกลับไปตอนเช้า และข้าก็ต้องแยกกลับไปทำงานต่อ แต่ถ้าไอ้อะไรไม่ได้เราก็คงต้องทนมันไป” เอนนิสพูดต่อ “แม่ง ข้าเห็นคนที่เดินไปเดินมาบนถนนแล้วยังคิดเลยว่าพวกนั้นเป็นอย่างข้ากับเอ็งหรือเปล่า แล้วพวกมันทำยังไงกันวะ”

“ที่ไวโอมิงนี่คงไม่มีหรอก แต่ถ้ามี ก็ไม่รู้สิ คงพากันย้ายไปเดนเวอร์มั้ง” แจ็คพูดนั่งลงและหันหลังให้เอนนิส “เป็นข้าข้าไม่สนทำอะไรหรอก ช่างแม่งเหอะ เอ้ย ไอ้เวร เอนนิสหยุดงานสักสองสามวันเถอะ เดี่ยวนี้เลย ออกไปจากที่นี่กันเถอะ เอาข้าวของโยนไว้หลังกระบะรถข้าแล้วขับขึ้นไปบนภูเขากัน สองสามวันแค่นั้นเอง โทรบอกอัลมาสิ ไปเถอะนะ เอนนิส เอ็งเพิ่งดับฝันข้า⁵⁵ เอ็งต้องหาอะไรมาปลอบข้าหน่อย โอกาสอย่างนี้ไม่ได้มีบ่อยๆ นะโว้ย”

เสียงโทรศัพท์ห้องข้างๆ ดังขึ้นอีก เป็นเวลาเดียวกับที่ เอนนิสเอื้อมไปหยิบโทรศัพท์ที่โต๊ะข้างเตียงดูราวกับว่าเขาจับโทรศัพท์ที่กำลังส่งเสียงดังอยู่อีกห้องหนึ่ง แล้วเอนนิสก็หมุนหมายเลขโทรศัพท์บ้านตัวเอง

เอนนิสกับอัลมามีเรื่องระหองระแหงกันอยู่เสมอๆ แม้ไม่มีเรื่องอะไรที่ร้ายแรงมากๆ แต่ความสัมพันธ์ก็ห่างกันออกไปทุกที่เหมือนแม่น้ำแยกสาย อัลมาได้งานเป็นเสมียนที่ร้านขายของชำ เธอรู้สึกตัวเองต้องทำงานเพื่อให้ได้เงินมาตามจ่ายบิลล์ของเอนนิส อัลมายังขอร้องให้เอนนิสใช้ถุงยางเพราะกลัวว่าจะตั้งท้องอีก แต่เอนนิสก็ปฏิเสธและยังบอกอีกว่าเขาไม่ยุ่งเกี่ยวกับเธอก็ได้ถ้าเธอไม่อยากมีลูกกับเขาอีก อัลมาถอนหายใจ พึมพำย้อนให้ว่า “มีนะมีได้ ถ้าเธอเลี้ยงไหว” เมื่อมีความคิดสวนทางกันอย่างนี้ ทั้งคู่ก็เลิกทำอะไรก็ตามที่จะทำให้มีลูกเพิ่มขึ้นอีก

ยิ่งนานวันก็ยิ่งมีเรื่องที่ทำให้อัลมาขุ่นข้องหมองใจอยู่เรื่อยๆ นับตั้งแต่เรื่องที่เธอแอบเห็นเอนนิสกับแจ็คกอดกันคราวนั้น เรื่องที่เอนนิสมักไปตกปลากับแจ็ค ทวิสต์ ปิละครั้งหรือสองครั้ง แต่กลับไม่เคยหยุดงานไปเที่ยวพักผ่อนกับเธอและลูกสาวเลย ทั้งยังเรื่องที่เอนนิสไม่ค่อย

อยากจะออกไปสนุกกับครอบครัว เลือกที่จะทำแต่งงานหนักในไร่ที่ใช้เวลานานแต่ค่าแรงแสนถูก อีกทั้งเรื่องทีเอนนิสเอาแต่นอนหันหน้าเข้าข้างฝาและหลับไปทันทีที่หัวถึงหมอน และยังเรื่องทีเอนนิสไม่สามารถหางานประจำที่อำเภอหรือที่บริษัทไฟฟ้าทำได้เลย ความคับข้องใจเหล่านี้ทำให้อัลมารู้สึกเหมือนจมดิ่งลึกลงอย่างช้าๆ และเมื่ออัลมา จูเนียร์อายุได้เก้าขวบและฟรานซิน เจ็ดขวบ อัลมาก็ถามตัวเองขึ้นว่า นี่ฉันกำลังทำอะไรอยู่ ทำไมจึงยอมจมปลักอยู่กับผู้ชายคนนี้มาตั้งนานตั้งนาน ในที่สุดเธอก็หย่าขาดจากเอนนิสแล้วไปแต่งงานใหม่กับเจ้าของร้านขายของชำในริเวอร์ตัน

เอนนิสกลับไปเป็นคนงานในไร่ ที่โน่นบ้างที่นี้บ้าง ไม่เป็นหลักแหล่งเท่าไรนัก แต่เขาก็สบายใจที่ได้อยู่กับม៉ากับวู้ อยากจะทำอะไรก็ทำ อยากจะขึ้นไปบนภูเขาเมื่อไรก็ได้ไม่ต้องบอกใครล่วงหน้านานๆ เขาไม่ได้เจ็บปวดแสบสาหัสจากการหย่าร้าง เพียงรู้สึกโหวงๆกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่บ้างในช่วงสั้นๆ เขาพยายามแสดงให้เห็นว่าเขาไม่เป็นอะไรและไปร่วมกินอาหารค่ำวันขอบคุณพระเจ้ากับอัลมาและลูกๆ พร้อมสามีใหม่ของอัลมา ที่โต๊ะอาหารคือนั้น เอนนิสนั่งตรงกลางชนาบด้วยลูกสาวทั้งสอง เขาเล่าเรื่องม៉ากับเรื่องตลกๆให้ลูกๆฟัง พยายามไม่แสดงอาการเศร้าซึมให้ลูกๆเห็น หลังกินพายเสร็จแล้ว อัลมาก็หาโอกาสพูดกับเอนนิสในครัว เธอบอกเอนนิสขณะมี煦ุดเศษอาหารในจานออก ว่าเธอเป็นห่วงเขาและแนะว่าเขาน่าจะแต่งงานใหม่ เอนนิสสังเกตเห็นว่าอัลมากำลังตั้งท้อง เขาเดาว่าคงสักสี่หรือห้าเดือนแล้ว

“ก็ไปไม่รอดมาครั้งหนึ่งแล้วไง” เอนนิสพูด ยืนเอนพิงเคาน์เตอร์ในครัว รู้สึกอึดอัดเหมือนห้องครัวจะเล็กเกินไป

“นี่ยังไปตกปลากับแจ๊ค ทวิสต์อยู่หรือเปล่า?”

“ก็มีบ้าง” เอนนิสตอบ พลังคิดว่าอัลมาดูงานแรงเสียจนแทบจะชูดเอาหลอดลายบนจานออกไป

“รู้ไหม” อัลมาพูด เอนนิสรู้ได้ทันทีจากน้ำเสียงว่าต้องมีเรื่องอะไรแน่ “ฉันเคยสงสัยว่าทำไมเธอไม่เคยเอาปลากลับมาบ้านเลย ทั้งๆที่พูดตลอดว่าจับปลาได้เยอะแยะ มีครั้งหนึ่ง ตอนกลางคืนก่อนที่เธอจะออกไปตกปลาเหมือนอย่างเคย ฉันเปิดดูในกล่องใส่ปลา เห็นป้ายราคายังติดอยู่เลยทั้งๆที่ซื้อมาตั้งห้าปีแล้ว ฉันเลยเขียนต่อท้ายบนป้ายว่า “สวัสดี เอนนิส เอาปลาามาฝากบ้างนะ รัก อัลมา” แต่พอเธอกลับมา ก็บอกว่าจับปลาได้เยอะแยะ แต่กินกันหมดแล้ว จำได้ไหม พอมีโอกาสฉันเลยไปเปิดดูในกล่อง แล้วฉันก็เจอเข้า ข้อความที่ฉันเขียนไว้ตรงบรรทัดสุดท้ายของป้ายราคานั้นแห่งสนิทเหมือนไม่เคยโดนน้ำเลย” และราวกับคำว่า “น้ำ” ในกล่องใส่ปลาที่พูดถึงทำให้อัลมานึกขึ้นมาได้ เธอจึงเปิดก็อกและปล่อยให้ให้น้ำไหลลงบนจานที่กำลังล้างอยู่⁵⁶

“ไม่เห็นมีอะไรเลย”

“อย่ามาโกหก อย่าคิดว่าฉันโง่ ฉันรู้ว่าอะไรเป็นอะไร แจ็ค ทวิสต์หรือ? ให้อุเรศแจ็ค เธอกับมัน---”

อัลมาล้าเส้นแล้ว เอนนิสกระชากข้อมืออัลมาและบิดอย่างแรง อัลมาน้ำตาคลอ ล้น เสียงจางตลกแตกดังเพลิง

“หุบปากเลยนะ” เอนนิสขู่ “ไม่ใช่เรื่องของเธอ ไม่รู้อะไรแล้วอย่าแสร้ง”

“ฉันจะตะโกนเรียกบิลเดี๋ยวนี้”

“ก็เอาสิวะ เรียกมันมาเลย ฉันจะเอาให้คิดว่าทั้งคู่” เอนนิสบิดข้อมืออัลมาอีกจนเป็น วงเขี้ยวขำรอบข้อมือ เขาจับหมวกที่สวมอยู่หันไปด้านหลัง ผลุนผลันออกจากห้องแล้วปิดประตู โครมตามหลัง คืบนั้นเอนนิสไปที่บาร์แบล็คแอนด์บลูอีเกิ้ล ตุ่มจนเมาและมีเรื่องทะเลาะวิวาท ชกต่อยก่อนจะกลับออกมา เขาไม่ได้ไปหาลูกสาวอีกเลยเป็นเวลานาน ได้แต่คิดว่าพวกเด็กๆ คง จะแวงมาเยี่ยมเยียนเขาบ้างเมื่อแกโตพอที่จะดูแลตัวเองและย้ายออกจากบ้านอัลมาแล้ว

ทั้งคู่ไม่ใช่หนุ่มน้อยอย่างเมื่อก่อนแล้ว แจ็คอ้วนขึ้นทั้งช่วงไหล่และบั้นท้าย เอนนิส ยังผอมเพรียวเหมือนเสาซึ่งราวตากผ้าอยู่เหมือนเดิม เขาสวมรองเท้าบู๊ตเก่าๆ กับยีนส์และเสื้อเชิ้ต ไทรมๆ เดินไปไหนมาไหนทั้งหน้าร้อนหน้าหนาว ถ้าอากาศเย็นมากหน่อยก็มีเสื้อคลุมผ้าร่มใส่ทับ อีกตัว บริเวณหน้าต่างของเอนนิสมีตุ่มเนืองอกขึ้นทำให้ดูเหมือนตาเขาหุบลงมานิดหน่อย จมูกยังมีร่องรอยหักงอ

เวลาผ่านไปปีแล้วปีเล่า เอนนิสกับแจ็กก็ยังคงพบกันตามทุ่งหญ้าป่าน้ำลำธารบน ภูเขา บรรทุกของใส่หลังม้าขี่ขึ้นไปในที่โน้นที่นี้ ไม่ว่าจะเป็น ภูเขาบิก ฮอร์นส เมืองเมดดิซิน โบวส์ ทางใต้สุดของแม่น้ำกาลาตินส์ เทือกเขาแอบซาโรคัส ภูเขาแกรนไนท์ส และแถบเทือกเขา โอวล์ ครีกส์ ทุ่งบริดเจอร์-เทตัน เรนจ์ ยอดเขาพีริชเอทส์และเซอร์เลย์ส์ บ้างก็หุบเขาเฟอริสเซส และแรทเทิลเสนกส์ บางทีก็ไปที่แม่น้ำซอลท์ ริเวอร์ หรือไมก็ แม่น้ำวินด์ ริเวอร์ ไปแล้วก็ไปอีก ทั้งคู่ ยังไปที่ภูเขาเซียร์รา แมเดรส ป่ากรอส เวนเซอร์ แถบวาชากีส์และเมืองลารามีส์⁵⁷ แต่ไม่เคยหวน กลับไปที่ภูเขาโบรคแบ็คอีกเลย

ที่เท็กซัส พ่อตาของแจ็กเสียชีวิตลง ลูรีนจึงรับช่วงกิจการขายเครื่องจักรเกษตรมาทำ เธอเป็นคนมีความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจและการเจรจาค้าขาย ส่วนแจ็กไม่มีตำแหน่ง

อะไรเป็นขึ้นเป็นอัน เขาต้องตะเวนไปขายของตามงานแสดงเครื่องจักรเกษตรหรืองานเกี่ยวกับปศุสัตว์ต่างๆ เดียวนี้แจ็คพอจะมีเงินบ้าง แต่ก็มักใช้ไปกับการเดินทางท่องเที่ยว เขาติดสำเนียงเท็กซัสมาบ้าง เช่น “วู้” เปลี่ยนเป็น “โง” และ “เมีย” เปลี่ยนไปเป็น “เม”⁵⁸ แจ็คตัดพ้อหน้าของเขาให้เรียงเข้าที่โดยยึดด้วยเหล็ก แต่บอกว่าไม่รู้สึกเจ็บเลย เขามักใส่ชุดแบบชาวเท็กซัสและสวมหมวกสีขาวยาวสูง

ในเดือนพฤษภาคม ปี 2526 เอนนิสกับแจ็คมาพบกันอีกครั้ง ทั้งคู่ใช้เวลาอยู่ด้วยกันสองสามวันในเขตที่หนาวจัดจนเป็นน้ำแข็ง พักแรมตามทะเลสาบไม่มีชื่อหลายแห่ง แล้วจึงพากันเข้าไปยังลำธารที่ไหลมาจากแม่น้ำเฮล สตู

ทั้งคู่พากันเดินขึ้นไปเรื่อยๆ อากาศกำลังดี น้ำในลำธารค่อนข้างลึก ข้างลำธารเปียกลื่น ทั้งสองจึงเลี้ยวทางเปียกและจุ่มมาเดินตัดขึ้นไปตามทางลาดชัน พวกเขาลุยเข้าไปในพงไม้ข้างทาง กิ่งก้านของต้นไม้เปราะหักง่าย แจ็คแหงนหน้าขึ้นสู่วันร้อนยามเที่ยง สูดอากาศที่มีกลิ่นอายของยางไม้สน กลิ่นใบสนแห้งๆ และกลิ่นก้อนหินร้อนด้วยแดดเผา ใบแหลมของต้นสนจูนิเปอร์ตามพื้นถูกเหยียบย่ำอยู่ใต้กับไม้ เอนนิสมองหากลุ่มเมฆหนาทางทิศตะวันตก เขาสามารถคาดเดาสภาพอากาศได้และคิดว่าอากาศร้อนอย่างนี้อีกสักพักอาจจะมีกลุ่มเมฆก่อตัวขึ้น แต่แจ็คแย้งว่าวันนี้ฟ้าใสโล่งใจและดูอีกจนแทบจะกลืนเขาหายเข้าไปเวลาแหงนหน้าขึ้นไปมอง

ประมาณบ่ายสามโมง ทั้งคู่ลัดเลาะไปตามทางเล็กๆ จนเจอทางลาดชันทางตะวันออกเฉียงใต้ แสงแดดฤดูใบไม้ผลิสดส่องลงมา ทั้งสองตัดกลับลงมาที่ลำธารอีกครั้ง ตอนนี้ไม่มีหิมะแล้ว เสียงแม่น้ำไหลแรงกลบเสียงรถไฟที่วิ่งอยู่ไกลออกไป เกือบครึ่งชั่วโมงต่อมา⁵⁹ ทั้งคู่ก็เจอหิมะดำอยู่บนตลิ่งกำลังพลิกขอนไม้เพื่อหาอาหารข้างใต้ นั่น น้ำของแจ็คถอยกรูด ยกสองขาหน้าขึ้น แจ็คร้อง “เฮ้ย! เฮ้ย!” ส่วนน้ำของเอนนิสหมุนไปหมุนมา พ่นจุกฟืดฟัดแล้วหยุดชะงัก แจ็คคิดว่าป็น แต่ยังไม่ทันทำอะไร เพราะหิมะดำก็ตื่นตกใจ ผลุบหายเข้าไปในป่า ท่าทางอึดอัดของมันขณะรีบวิ่งหนีทำให้ดูเหมือนน้ำมันแทบจะหลุดออกเป็นขึ้นๆ

แม่น้ำสีขาไหลเชี่ยวกราก สายน้ำพัดพาหิมะที่กำลังละลายไปปะทะกับแก่งหินในลำน้ำแตกเป็นฟอง หิมะกลายเป็นหนึ่งเดียวกับลำน้ำและละลายหายไป กิ่งวิลโลว์สีน้ำตาล⁶⁰ ไหวตามลม ละอองเพชรที่ผสมกันแล้วของปุยดอกมอดูเหมือนลายนิ้วหัวแม่มือสีเหลือง ม้าหยุดพักกินน้ำ แจ็คโดดลงจากหลังม้าแล้ววกน้ำที่เย็นจัดขึ้นมาดื่ม หยดน้ำใสไหลรอดออกมาตามง่ามนิ้วมือ ปากกับคางเปียกหยดน้ำเป็นประกาย

“เดี๋ยวก็ท้องเสียหรอก” เอนนิสบอกกับแจ๊คและพูดต่อ “ตรงนั้นเข้าท่าดี” พलगมองขึ้นไปบริเวณทำนบริมฝั่งแม่น้ำ มีร่องรอยของไฟของแคมป์ล่าสัตว์เก่าอยู่สองสามกอง มีทุ่งหญ้าลาดชันอยู่ด้านหลัง สุนัขเขายืนต้นเป็นแนวตระหง่านกันอาณาเขต บริเวณนั้นมีไม้แห้งเต็มไปหมดซึ่งสามารถใช้ทำฟืนได้ ทั้งคู่ไม่ได้พูดอะไรกันมากนักขณะลงมือตั้งแคมป์และนำม้าไปผูกไว้บริเวณทุ่งหญ้าด้านหลัง แจ๊คเปิดขวดวิสกี ยกขึ้นดื่มรวดเดียวอยู่เนิ่นนาน เขารู้สึกร้อนวูบในลำคอ ก่อนจะระบายลมหายใจออกมาหนักๆ “โอ้ นี่แหละ อย่างหนึ่งในสองอย่างที่ข้าอยากตอนนี้” แจ๊คพูด จากนั้นปิดฝาขวดวิสกีแล้วโยนไปให้เอนนิส

ในเช้าวันที่สามก็มีกลุ่มเมฆอย่างที่เอนนิสคาดไว้จริงๆ เมฆสีเทาเคลื่อนอย่างรวดเร็วมาจากทิศตะวันตก ลมพายุพัดกระโชกรุนแรงและหิมะก็เริ่มตก หนึ่งชั่วโมงหลังจากนั้นเมฆและลมก็หายไปเมื่อหิมะบางเบาของฤดูใบไม้ผลิโปรยปรายลงมาไม่ขาดสาย หิมะหนาปกคลุมพื้นดินและทำให้เปียกชื้น ตกกลางคืนอากาศยิ่งหนาวเย็นขึ้น แจ๊คกับเอนนิสส่งบุหรีใส่กัญชาผลัดกันดูด แจ๊คนอนไม่ได้เอาแต่ก่นด่าอากาศที่หนาวเย็น กองไฟที่ก่อไว้เริ่มมอดลง เขาเอาแท่งไม้เชื้อให้เปลวไฟลุกโชนขึ้น หมุนหาคืนจากวิทยุทรานซิสเตอร์อยู่ตลอดเวลาจนแบตเตอรี่หมด

เอนนิสเล่าให้แจ๊คฟังว่าเขาไปยุ่งกับผู้หญิงคนหนึ่ง⁶¹ ที่ทำงานพิเศษอยู่ที่บาร์ วูล์ฟเฮียร์ ในชิกนัล เขาเองก็ทำงานที่ร้านขายอุปกรณ์เกี่ยวกับวัวและลูกวัว ชื่อ คาร์ สโครบ ซึ่งอยู่ในชิกนัลเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ไปไม่ถึงไหน ผู้หญิงคนนั้นมีปัญหาส่วนตัวที่เขาไม่อยากจะข้อง แจ๊คเล่าบ้างว่าเขาเองก็ไปมีอะไรกับเมียเจ้าของไร่นอกเมืองแห่งหนึ่งในซิลเดรส เมื่อสองสามเดือนก่อนเขาต้องคอยดูแลเขาให้ดีเพราะกลัวว่าจะถูกลูรีนหรือไม่กี่สามีของผู้หญิงคนนั้นยิงเอา เอนนิสหัวเราะเบาๆ บอกว่าแจ๊คสมควรโดนอย่างนั้นแล้วละ แจ๊คบอกว่าเขาก็สบายดีแต่คิดถึงเอนนิสมากเสียจนบางครั้งต้องไปพาลลงเฝ้ากับเด็กๆ

เสียงม้าร้องอยู่ในความมืดไกลออกไปจากแสงสว่างจากกองไฟ เอนนิสโอบแขนรอบร่างแจ๊คดึงเข้ามาใกล้ๆ พलगเล่าให้ฟังว่าตัวเขาเองได้เจอลูกๆ เดือนละครั้ง ตอนนี้อัลมาจูเนียร์อายุสิบเจ็ดแล้ว เป็นเด็กสาวที่อาย ผอมสูงเหมือนตัวเขา ส่วนฟรานซินเป็นเด็กกระฉับกระเฉง กระตือรือร้น และมีชีวิตชีวา แจ๊คสอดมือเย็นเฉียบของเขาเข้าหว่างขาของเอนนิส พलगบอกว่าเขาเป็นห่วงลูกชายที่มีปัญหาบางอย่างเกี่ยวกับการอ่าน อายุสิบห้าแล้วแต่ยังไม่ค่อยเข้าใจอะไรและอ่านอะไรไม่ค่อยออก เขาเองสังเกตเห็นความผิดปกติของลูก แต่นั่งลูรีนไม่ยอมรับความจริงนี้เอาแต่หลอกตัวเองว่าลูกปกติดีและไม่ยอมหาทางแก้ไขอะไรสักอย่าง เขาเองก็ไม่รู้จะทำยังไง ลูรีนเป็นเจ้าของเงิน พูดอย่างไรก็ต้องอย่างนั้น ใครก็ขัดไม่ได้

“ข้าเคยอยากได้ลูกชาย” เอนนิสพูดพलगปลดกระดุมไปด้วย “แต่ก็มีแต่ลูกสาว”

“ข้าไม่ยอมมีทั้งนั้น ไม่ว่าลูกชายหรือลูกสาว” แจ็คบอก “แต่เอากันไปเอากันมาถึง ไม่ยอมก็มีก็มีคนได้ ข้าไม่เคยได้อะไรอย่างใจเลย” แจ็คโยนฟืนเข้ากองไฟขณะนั่งอยู่ที่เดิม ทั้งคู่ สนทนากันอย่างออกรสออกชาติ มีทั้งเรื่องจริงและคำโกหกจากปากของเอนนิสและแจ็ค ความ ร้อนจากเปลวไฟลามเลียมือและใบหน้าของคนทั้งสอง และก็ไม่ใช่ครั้งแรกที่เอนนิสกับแจ็คล้มตัว ลงเกลือกไปกับพื้นดินสกปรก และสิ่งหนึ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงเลย นั่นคือความสุขจากการที่ นานๆจะได้พบกันสักครั้ง ต้องกลายเป็นหุดหู่เพราะเวลาติดปีกบินไปอย่างรวดเร็ว ไม่เคยมีเวลา เพียงพอสำหรับทั้งคู่ ไม่เคยเลย

ไม่กี่วันต่อมา เอนนิสกับแจ็คกลับมาที่ลานจอดรถ จัดการเอาผ้าขึ้นรถพ่วง เอนนิส ต้องกลับไปซื้อขนมส่วนแจ็คจะไปเยี่ยมพ่อที่ไลทิงแฟลต เอนนิสก็มัวตัวลงตรงหน้าต่างรถแจ็ค บอกว่าเขาหยุดงานไปทั้งอาทิตย์ กลับไปคราวนี้คงไม่ว่างและไปไหนไม่ได้ไปจนกว่าจะถึงเดือน พฤศจิกายน ซึ่งตอนนั้นก็ขายวัวแล้วและเวลาเริ่มเลี้ยงฝูงใหม่อีกครั้งในช่วงหน้าหนาว

“พฤศจิกายนเหรอ? อ้าว แล้วสิงหาคมเป็นห่าอะไรวะ ก็เอ็งกับข้าคุยกันแล้วไงว่าจะ เจอกันตอนเดือนสิงหาคมสักเก้าวันสิบวัน ให้ตายเหอะวะ! เอนนิส! ทำไมเอ็งไม่บอกข้าก่อนวะ แม่ อยู่มาตั้งแต่อาทิตย์แต่ไม่พูดอะไรสักคำ เจอกันที่ไร่นาวจะเป็นน้ำแข็งทุกที ทำไมวะ? ทำอะไรสัก อย่างสิวะ เอ็งกับข้าน่าจะไปได้ทางใดกัน น่าจะไปเม็กซิโกด้วยข้า”

“เม็กซิโกเหรอ? เอ็งก็รู้จักข้าดีนี่หว่าแจ็ค ข้าไม่เคยไปไหนไกลๆซะที่ไหนแล้ว ได้แค่ วนเวียนอยู่แต่แถวๆนี้แหละ”⁶² “ทำไมเดือนสิงหาคมไม่ได้ล่ะเหอะ ก็ข้าต้องทำงานตลอดเดือนสิงหา นะสิ เอนนิส! แจ็ค เดือนพฤศจิกายนเราไปล่าสัตว์กันก็ได้สินะหว่า ล่ากวางตัวใหญ่ๆสักตัว ข้าจะลอง ขอเยี่ยมกระท่อมของ ดอน โร อีกครั้ง ดูสิว่าจะได้หรือเปล่า ตอนเอ็งกับข้าไปที่นั่นกันปีนั้นก็สนุกดีนี่ หว่า”

“ขอบอกว่าข้าโคตรแข็งเลยที่กลายเป็นแบบนี้ เอ็งเคยมาเจอกับข้าได้ง่ายๆ ตอนนี้จะ เจอเอ็งที่ยากเย็นอย่างกับจะเข้าเฝ้าพระสันตปาปา”⁶³

“ข้าต้องทำงานนะแจ็ค แล้วที่เมื่อก่อนนี่ข้ามาได้ง่ายก็เพราะว่าข้าลาออกจากงานมา เอ็งมีเมียรวย มีงานดีๆทำก็คงลืมไปแล้วสิว่าต้องจนกรอบตลอดเวลานะเป็นยังไง เอ็งเคยรู้เรื่องค่า เลี้ยงดูส่งเสียลูกหรือเปล่า? ข้าต้องจ่ายมาไม่รู้กี่ปีแล้วและก็ยังต้องจ่ายต่อ ข้าจะบอกให้เอ็งรู้ไว้ งานนี้ข้าลาออกไม่ได้ ลาหยุดก็ไม่ได้ ช่วงสิงหาคมยุ่งจนวายหน้าดู วัวยังตกหลุมอยู่ ทั้งไปไหนไม่ได้ หรอก ไม่ได้จริงๆ ไอ้สโครบเจ้าของฟาร์มมันเขี้ยวจะตาย มันยิ่งเขี้ยวกว่าเดิมอีกที่ข้าหายไปทั้ง อาทิตย์อย่างนี้ แต่ข้าไม่ว่าอะไรมันหรอก มันคงไม่ได้นอนสักคืนเลยละตั้งแต่ข้าลามานี่ ช่วงซื้อ ขาวัวมันเดือนสิงหาพอดี เอ็งคิดว่ามีทางอื่นดีกว่านี้ไหมล่ะ?”

“ข้าเคยมีอยู่ครั้งหนึ่ง” แจ็คเอ่ยขึ้น น้ำเสียงทั้งขมขื่นทั้งต่อว่าต่อขาน

เอนนิสนิ่งไป ยึดตัวขึ้นช้าๆ เอามืออุหนึ่หน้าผากตัวเองไปมา ม้าย่ำโครมครามอยู่ในรถพ่วง เอนนิสเดินกลับไปทิ้งรถบรรทุกของตัวเอง ยืนมือจับรถพ่วง พุดอะไรบางอย่างที่มีแต่ม้าเท่านั้นที่จะได้ยิน พลันหันกลับและเดินตรงแนวมาที่แจ็ค

“เอ็งไปเม็กชิโกมาหรือ แจ็ค?” เอนนิสเคยได้ยินมาว่าเม็กชิโกเป็นที้อย่างว่ เอนนิสรู้สึกรากับอยู่ในเหตุการณ์การตัดรั้วลวดหนามในเท็กซัสและกำลังบุกเข้าไปในเขตหวงห้าม⁶⁴

“เออซิวะ ข้าไปมาแล้ว เอ็งมีปัญหอะไรเปล่า” ในที่สุดสิ่งที่ปิดปิดมาตลอดหลายปีที่ผ่านมาถูกเปิดเผยขึ้นอย่างไม่คาดฝัน และดูเหมือนจะซ้ำเกินไป

“ข้าจะบอกเอ็งครั้งเดียว แจ็ค ข้าไม่ได้พูดเล่น อะไรที่ข้าไม่รู้” เอนนิสกร่ำว “เรื่องอะไรก็ตามที่ข้าไม่รู้ อาจทำให้เอ็งถึงตาย ถ้าข้าเกิดรู้ขึ้นมา”

“จ้ะเอ็งฟังนะ” แจ็คสวน “และข้าก็จะบอกเอ็งครั้งเดียวเหมือนกัน ที่จริงเอ็งกับข้าออกไปมีชีวิตร่วมอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขได้ ชีวิตที่โคตรมีความสุข แต่เอ็งก็ไม่เอา เอนนิส แล้วเห็นไหม ตอนนี้เราก็มีแต่ภูเขาโบรคแบ็ค ทุกอย่างที่เกิดขึ้นบนนั้น แคนันแหละที่เอ็งกับข้ามี ถ้าเอ็งยังไม่รู้ก็รู้ไว้ซะด้วยไว้ย ลองนับดูสิว่าเอ็งกับข้าเจอกันแค่กี่ครั้งตลอดยี่สิบปีมานี้ เอ็งเอาไอโซบ่าๆนี้มาล่ามข้าไว้ตลอดเวลาที่ผ่านมา แล้วเสือกมาถามเรื่องเม็กชิโก เสือกบอกว่าจะฆ่าข้าเรื่องที่ข้าอยากเอาแต่ไม่เคยได้ เอ็งแม่งไม่รู้ทำอะไรหรอกว่ามันธรรมดาแค่นั้น ข้าไม่เหมือนเอ็งนี่ ข้าทำไม่ได้หรอกที่จะต้องมาเอากันบนภูเขาพวกนี้ปีละแค่ครั้งสองครั้ง ข้าทนเอ็งไม่ไหวแล้วเอนนิส เอ็งมันระยำหมา ข้าต้องทำยังไงจะถึงจะตัดใจเลิกกับเอ็งได้”

สิ่งที่เก็บกดอยู่ในใจมานาน ไม่เคยได้พูดออกมาและตอนนี้ก็พูดไม่ออก มีทั้งความจริงที่ยอมรับออกมา คำประกาศกร่ำอย่างเอาจริง เรื่องน่าละอาย ความผิด ความกลัว พวยพุ่งออกมาพร้อมกับไอนาจากบ่อน้ำพุร้อนในฤดูหนาว ลอยอยู่รอบๆคนทั้งสอง เอนนิสยืนนิ่งงันเหมือนถูกยิงตรงหัวหัวใจ หน้าซีดเผือด ความเจ็บปวดปรากฏเป็นริ้วๆบนใบหน้าทีบิตเปี้ยวเหยเกดวงตาปิดสนิท มือกำแน่น ขาสั่น หลุดฮวบลงคุกเข้ากับพื้น

“เฮ้ย”⁶⁵ แจ็คอุทานด้วยความตกใจ “เอนนิส เป็นไรวะ?” แต่ยังไม่ทันที่แจ็คจะออกจากรถมาดูว่าเอนนิสเป็นอะไร หัวใจวายหรือโกรธจนแทบระเบิด เอนนิสก็ลุกขึ้นยืน มองดูเหมือนไม่แขวนเสื่อถูกตัดให้ยัดตรงเพื่อใช้เปิดประตูรถที่ปิดล็อกอยู่ แล้วกลับลงลงสู่รูปเดิม ทั้งคู่ได้กระตุกเอาเรื่องราวต่างกลับมายังจุดเริ่มต้น สิ่งที่ทั้งสองได้ตอบกันไม่ใช่เรื่องใหม่เลย เป็นเรื่องเดิมๆซึ่งยังคงไม่มีจุดสิ้นสุด ไม่รู้จุดเริ่มต้น และไม่มีหนทางแก้ไข

แจ๊คยังจำได้และโยยหาถึงเหตุการณ์ซึ่งเขาเองก็ไม่อาจเข้าใจหรือแก้ไขอะไรได้ มันผ่านมานานแล้วเมื่อหน้าร้อนครานั้นบนภูเขาโบรคแบ็ค ตอนนั้นเอนนิสเดินเข้ามาทางด้านหลัง ดึงแจ๊คเข้ามาใกล้ โอบกอดเขาไว้เสียบๆ เป็นช่วงเวลาแสนสุขที่ทั้งคู่มีแต่ความเชื่ออาทรให้แก่กัน ปราศจากความใคร่โดยสิ้นเชิง

ทั้งสองยืนอยู่หน้ากองไฟในท่านั้นเป็นเวลานาน ฟืนในกองเพลิงเปล่งแสงสีแดงสว่างเงาของคนทั้งสองหลอมรวมเป็นเหมือนเสายาวทาบอยู่บนหินก้อนใหญ่ เข็มนาฬิกาในกระเป๋าสองเอนนิสยังเดินต่อไปในขณะที่ฟืนในกองไฟค่อยๆ ไหม้กลายเป็นถ่าน ดวงดาวส่องประกายลงมาปะทะกับเปลวความร้อนเหนือกองไฟ เอนนิสหายใจเข้าๆ เสียบๆ ส่งเสียงฮัมเบาๆ ในลำคอ โยกตัวไปมาเบาๆ ท่ามกลางแสงสว่างจากกองไฟ แจ๊คยืนอิงอยู่กับอกเอนนิส รู้สึกหัวใจเอนนิสเต้นเป็นจังหวะ แจ๊คเหมือนตกอยู่ในภวังค์ ครึ่งหลับครึ่งตื่น จนกระทั่งเอนนิสพูดเอาคำพูดสมัยเด็กๆ ก่อนที่แม่ของเขาจะตายจากไปขึ้นมากกระซิบบอก “ได้เวลาเลี้ยงม้าแล้ว คาวบอย ข้าต้องไปแล้วนะ ตื่นเถอะ ดูซิ เอ็งยืนหลับอย่างกับม้าเนอะ” แล้วเอนนิสก็เขย่าตัวแจ๊ค ผลักออกเบาๆ ก่อนจะหายไปในความมืด แจ๊คได้ยินเสียงเดียวรองเท้าเอนนิสขณะเขาขึ้นหลังม้า เสียงส่งลา “แล้วพรุ่งนี้เจอกันนะ” เสียงม้ายับตัว ฟันจุกกัดฟาดและเสียงฝีเท้าม้าย่ำเดินไปบนก้อนหิน

อ้อมกอดขณะเคลิ้มหลับครั้งนั้นยังประทับแน่นอยู่ในความทรงจำของแจ๊คในเวลาต่อมา มันเป็นเวลาอันแสนสุขเพียงครั้งเดียวในชีวิตที่เต็มไปด้วยอุปสรรคและต้องพรากจากกันของคนทั้งสอง เป็น ณ ขณะหนึ่งที่ทั้งคู่ได้เปลือยใจต่อกันโดยไม่ปิดบังซ่อนเร้น ไม่มีอะไรมาทำลายความทรงจำแห่งอ้อมกอดนั้นได้ แม้แจ๊คจะรู้ว่าที่เอนนิสไม่เข้ามากอดเขาทางด้านหน้า เพราะเอนนิสไม่ต้องการจะมองหน้าแจ๊ค ไม่ต้องการรับรู้ว่าคุณที่เขากำลังกอดอยู่คือแจ๊ค แจ๊คคิดว่า ระหว่างเขากับเอนนิสคงเป็นไปไม่ได้ คงไม่อาจทำอะไรมากไปกว่านั้นได้และคงต้องปล่อยให้ทุกอย่างเป็นไปตามทางของมัน ตามแต่มันจะเป็นไป

เอนนิสไม่รู้เรื่องอุบัติเหตุเลยเป็นเวลาหลายเดือน จนกระทั่งไปรษณียบัตรของเขาที่ส่งไปหาแจ๊คเพื่อบอกว่าคงเจอกันได้ในเดือนพฤศจิกายนอย่างที่เคยบอกไว้ถูกตีกลับพร้อมประทับตราว่า “เสียชีวิต” เอนนิสโทรไปที่ซิลเดรสตามหมายเลขที่แจ๊คให้ไว้ เขาเคยโทรไปหาแจ๊คแบบนี้แค่ครั้งเดียวตอนที่หย่าขาดจากอัลมา ตอนนั้นแจ๊คเข้าใจเหตุผลที่เอนนิสโทรไปหาผิด จึงขับรถขึ้นเหนือมาหาเอนนิสเป็นระยะทางเกือบหนึ่งพันสองร้อยไมล์โดยไม่ได้อะไรเลย แต่ครั้งนี้คงไม่เป็นไร แจ๊คคงจะรับโทรศัพท์ เขาต้องรับแน่ แต่แล้วคนรับก็ไม่ใช่แจ๊คแต่เป็นลูรีน เธอถามมาตามสายว่า

ใคร นั่นใครพูด เอนนิสบอกชื่อตัวเองอีกครั้ง ลูรีนจึงตอบกลับไปด้วยเสียงเรียบไร้อารมณ์⁶⁶ ว่า “ใช่ แจ็คกำลังสูญลมไส่อย่างรทที่แบนอยู่บนถนนแล้วทำท่าไหนก็ไม่รู้ยางก็ระเบิด แรงระเบิดทำให้ขอบยางกระเด็นไส่หน้าแจ็ค จมูกกับกรามหัก นอนหมดสติอยู่บนถนนนั้น และกว่าจะมีใครผ่านมา เห็นแจ็คก็นอนตายจมกองเลือดแล้ว

ไม่ใช่หรือก เอนนิสคิด พวกนั้นตีแจ็คด้วยเหล็กชั้นล๊อตต่างหาก

“แจ็คเคยพูดถึงคุณ” ลูรีนพูดมาตามสาย “คุณเป็นก๊วนตกลาหรือก๊วนล่าสัตว์อะไรของเขาเนี่ยละ ฉันก็อยากบอกเรื่องแจ็คให้คุณรู้ละ แต่ไม่แน่ใจว่าคุณชื่ออะไร อยู่ที่ไหน แจ็คไม่เคยจดชื่อกับที่อยู่ของเพื่อนๆเขาไว้เลย เขาเอาแต่ใช้จำเอา แยะจริงๆ เขาเพิ่งอายุสามสิบเก้าเอง”

ความเสียใจอันใหญ่หลวงจากเรื่องที่เกิดขึ้นในที่ราบทางเหนือเข้าครอบงำจิตใจของเอนนิส เขาไม่รู้ว่าที่จริงแล้วเกิดอะไรขึ้นกันแน่ เหล็กชั้นล๊อตหรือว่าอุบัติเหตุจริงๆ แจ็คคนอนล้มลุกเลือดอยู่ตรงนั้นและไม่มีใครช่วยจับตัวเขาพลิกขึ้นมา ในท่ามกลางเสียงลมอื้ออึง เอนนิสได้ยินเสียงท่อนเหล็กฟาดลงบนกระดุกผสานกับเสียงกระทบลมระเบิดออกจากขอบล้อยาง

“ฝังเขาไว้ที่โน่นหรือเปล่า ?” เอนนิสอยากจะกดดันลูรีนที่ปล่อยให้แจ็คตายอย่างน่าอนาจออยู่กลางถนนลูกรัง

เสียงเล็กๆสำเนียงเท็กซัสลั่นไหลมาจากปลายสาย “เราตั้งป้ายหินบนหลุมให้เขา เขาเคยบอกไว้ว่าถ้าเขาตายเขาอยากจะให้เฝ้า แล้วเอาถั่วกระดุกไปโปรยที่ภูเขาโบรคแบ็ค ฉันไม่รู้หรือว่าภูเขานั้นอยู่ที่ไหน แต่เราก็เฝ้าศพเขาอย่างที่เขาต้องการ ถั่วครึ่งหนึ่งฝังไว้ที่นี่ ส่วนที่เหลือฉันส่งไปให้พ่อแม่เขาที่บ้าน ฉันเดาว่าภูเขาโบรคแบ็คคงอยู่แถวบ้านเดิมของเขา แต่ก็นั่นแหละ ฉันรู้ว่าแจ็คเป็นคนยังไง เขาอาจสมมุติว่าเขาที่ว้าขึ้นมาเองก็ได้ให้เป็นพื้นที่มีนกบลูเบิร์ดร้องเพลงและมีน้ำพุพุ่งออกมาเป็นหลั่ววิสกี้”

“ผมกับเขาเคยเลี้ยงแกะด้วยกันบนภูเขานั้นครั้งหนึ่งตอนหน้าร้อน” เอนนิสบอก เขาแทบจะพูดอะไรไม่ออก

“อ้อ เขาบอกว่าที่นั่นเป็นที่ของเขา ฉันว่าเขาคงหมายถึงที่ที่ไปเฝ้า ไปกินเหล้าบนนั้นนะ เขาดื้มจังมาก”

“พ่อแม่เขายังอยู่ที่ไหนที่หนึ่งแฟลตหรือเปล่า?”

“อ้อ ยังอยู่สิ คงจะอยู่ที่นั่นจนตายนั่นแหละ ฉันไม่เคยเจอพวกเขาหรือก ทั้งสองคนไม่ได้มางานศพแจ็ค คุณติดต๋อไปหาพวกเขาสิ ฉันว่าสองคนนั้นคงดีใจถ้ามีใครทำให้อย่างที่แจ็คต้องการ”⁶⁷

เอนนิสเข้าใจแล้ว ลูรีนสุภาพก็จริง แต่เสียงของเธอเย็นชาราวกับน้ำแข็ง⁶⁸

ถนนที่มุ่งไปไถ่หนึ่งแพลตฟอร์มผ่านชนบทที่เปลี่ยวร้าง ฟาร์มหลายแห่งถูกทิ้งให้ว่างเปล่า แต่ละแห่งห่างกันราวแปดหรือสิบไมล์ บ้านเรือนตั้งอยู่อย่างเจียบเหงา มีหญ้าขึ้นรกและคอกสัตว์ตั้งอยู่ห่างออกไปทางด้านหลัง หน้าบ้านหลังหนึ่งมีตู้จดหมายติดชื่อ “จอห์น ซี. ทวิสท์” บ้านตั้งอยู่บนที่ดินผืนเล็กๆ แร้นแค้น บนพื้นดินมีใบของต้นเสปอร์จกระจายอยู่เต็มไปหมด พวกสัตว์ในไร่อยู่ไกลออกไปจนมองไม่เห็นว่ามีสภาพเป็นอย่างไร เห็นแต่ตัวดำๆที่ไม่ค่อยมีขน ตัวบ้านทาสีน้ำตาล ฉาบปูน มีเฉลียงยาวตลอดหน้าบ้าน บ้านหลังเล็กๆนี้มีสี่ห้อง ข้างล่างสองห้องข้างบนอีกสองห้อง

เอนนิสนั่งอยู่ที่โต๊ะในครัวกับพ่อของแจ๊ค แม่ของแจ๊คเคลื่อนไหวอย่างคล่องแคล่วแข็งแรงแม้จะเพิ่งฟื้นตัวจากการผ่าตัด “อยากได้กาแฟไหมจะ เค้กเซอรีสักรชิ้นไหม?” แม่แจ๊คถามเอนนิส

“ขอบคุณครับ ขอกาแฟสักถ้วยก็ได้ครับ แต่เค้กคงไม่ไหวครับตอนนี้”

ชายชรานั่งนิ่ง วางมือไขว่กันไว้บนผ้าพลาสติกปูโต๊ะ จ้องมองเอนนิสราวกับจะกินเลือดกินเนื้อด้วยสายตาเหมือนรู้เท่าทัน เอนนิสรู้ทันทีว่าพ่อของแจ๊คเป็นคนไม่ใช่คนง่าย ๆ ธรรมดา แต่เป็นประเภทต้องการเป็นพ่อพันธุ์ของฝูง⁶⁹ ดูแล้วแจ๊คไม่ค่อยเหมือนทั้งพ่อทั้งแม่ เอนนิสสวดลมหายใจก่อนเอ่ยขึ้น

“ผมเสียใจจริงๆเรื่องแจ๊ค ไม่รู้จะพูดอย่างไรรู้สึกเสียใจแค่ไหน ผมกับแจ๊ครู้จักกันมานาน ที่มานี้ก็จะมาบอกว่าถ้าอยากให้ผมเอาแจ๊คไปไว้ที่ภูเขาบรคแบ็คอย่างที่เคยเขาบอกผมก็ยินดีจะเอาไปไว้ให้”

เจียบ ไม่มีคำตอบ เอนนิสกระแอมในลำคอแต่ไม่ได้พูดอะไรต่อ

ชายชราพูดขึ้นว่า “จะบอกอะไรให้ละ ข้ารู้จักดีว่าไอ้ภูเขาบรคแบ็คคนจะอยู่ที่ไหน มันคงนึกว่ามันวิเศษวิโสหนักถึงไม่อยากให้ฝังรวมอยู่ในที่ฝังของครอบครัว”

แม่ของแจ๊คไม่สนใจที่ชายชราพูด หันมาบอกเอนนิสว่า “เขากลับมาเยี่ยมบ้านทุกปี ถึงแม้จะแต่งงานไปอยู่ที่เท็กซัสโน่น กลับมาก็มาช่วยพ่อทำงานในไร่อยู่เป็นอาทิตย์ ซ่อมประตู ถางหญ้า ทำอะไรต่อมิอะไรไปทั่ว ฉันทยังเก็บห้องเขาไว้เหมือนเมื่อตอนเขายังเด็กๆ คิดว่าเขาก็คงชอบอย่างนั้น เธออยากจะขึ้นไปดูไหมละ ขึ้นไปได้เลยนะ”

ชายชราพูดขึ้นอย่างฉุนเฉียวว่า “ข้าไม่มีคนช่วยงานในไร่นี้เลย ไอ้แจ๊คมันเคยพูดถึงเอ็ง ‘เอนนิส เดล มาร์’ มันเคยพูดว่า ‘สักวันฉันจะพามันมาที่นี่และจะช่วยกันหักล้างทางพงไ้อ์ไรเวอร์นี่ให้เป็นรูปเป็นร่างซะที’ มันมีความคิดตื้นๆ ว่าเอ็งกับมันจะย้ายขึ้นมาอยู่ที่นี่ มาสร้างกระท่อมไม้ ช่วยข้าทำงานและทำให้ไร่นี้ให้ดีขึ้น ฤดูใบไม้ผลิที่ผ่านมามันก็เลยพาผู้ชายคนหนึ่งมา

ด้วย มาสร้างบ้านและช่วยข้าทำไร่ ก็ไ้คนอยู่ไร่ข้างๆบ้านมันที่เท็กซัสนั่นแหละ ไ้แจ๊คมันกำลังจะเลิกกับเมียก็เลยกลับมาที่นี่ มันก็ว่าของมันไปเรื่อย แต่ก็เหมือนไ้แผนการร้ายแปดของมันนั่นแหละ ไม่เคยเป็นจริงสักอย่าง”

เอนนิสรู้ทันทีว่าเหล็กขันล่อนั่นเองที่แจ๊คโดน⁷⁰ เขายืนขึ้น บอกว่าเขาอยากขึ้นไปดูห้องแจ๊ค เอนนิสสั่นขึ้นมาได้ถึงเรื่องที่แจ๊คเคยเล่าให้ฟังเกี่ยวกับพ่อ เรื่องที่อวัยวะเพศของแจ๊คถูกขลิบแต่พ่อเขาไม่ได้ขลิบ เรื่องนี้รบกวนจิตใจของแจ๊คซึ่งค้นพบความแตกต่างของร่างกายในเหตุการณ์เลวร้ายระหว่างเขากับพ่อ ตอนนั้นแจ๊คอายุแค่สามหรือสี่ขวบเท่านั้น ยังเข้าห้องน้ำเองไม่ค่อยทันเพราะมัวง่วนอยู่กับการปลดกระดุม ข้าโกสั่มก็อยู่สูง เขามักทำเรียวราดอยู่บ่อยๆ พ่อเขาจะโกรธหัวฟัดหัวเหวี่ยงทุกครั้งและครั้งนั้นก็ระเบิดอารมณ์เกรี้ยวกราดออกมา “ให้ตายเหอะวะ พ่อแม่เซ็ดไ้ที่เลอะๆออก ตบข้าคว่ำลงกับพื้นห้องน้ำ เาเข็มขัดฟาดข้าอย่างกับจะเอาให้ตายคามือ ชูข้าพ่อๆ ‘เอ็งต้องเจออย่างนี้ถ้ายังขึ้นปลดอยเรียวราดไปทั่ว ข้าจะเอาไ้เอ็งหลาบจำซะบ้าง’ แล้วพ่อข้าก็ล้วงของแกออกมา เยี่ยวรดบนตัวข้า เปียกชกไปทั้งตัว เสร็จแล้วโยนผ้าเซ็ดตัวให้ข้า บอกให้ข้าเซ็ดพื้นให้สะอาด แล้วชักเสื้อผ้ากับไ้ผ้าเซ็ดตัวนั้นในอ่างอาบน้ำ ข้าแหกปากร้องชะล้นบ้าน แต่ตอนที่พ่อข้าเอาสายยางมาฉีดล้างตัวข้า ข้าก็เห็นว่าของของแกไม่เหมือนข้า มีอะไรมากกว่าของข้า พวกแม่ขลิบของข้าซะไม่เหมือนใครอย่างกับตัดหญ้าหรือตีตราอะไรสักอย่าง ข้าเลยไม่ค่อยถูกกับพ่อตั้งแต่นั้น”

ห้องนอนตั้งอยู่สุดบันไดที่สูงชันจนแทบต้องปีนขึ้น ภายในห้องแคบและร้อน แดดยามบ่ายสาดแสงผ่านหน้าต่างทิศตะวันตกส่องเตียงนอนแคบๆของเด็กผู้ชายซึ่งตั้งไว้ชิดผนัง ในห้องมีโต๊ะเปื้อนคราบหมึกและเก้าอี้ไม้ ปีนัดลมกระบอกหนึ่งแขวนอยู่บนหัวเตียงซึ่งต่อขึ้นเองหยวบๆ หน้าต่างเปิดออกไปมองเห็นถนนลูกรังเบื้องล่างทอดยาวไปทางทิศใต้ เอนนิสรู้ว่าเป็นถนนเส้นเดียวที่แจ๊ครู้จักตั้งแต่เล็กจนโต ที่ผาผนังข้างเตียงแปะรูปถ่ายดาราหมด้าจากนิตยสารเก่าๆ กระดาษกลายเป็นสีแสดๆมัวๆตามกาลเวลา เอนนิสได้ยินเสียงแม่แจ๊คจากชั้นล่าง หญิงชรากำลังเปิดน้ำใส่กาแล้วเอาขึ้นตั้งไฟพลางถามพ่อแจ๊คเกี่ยวกับอะไรสักอย่างที่ฟังไม่ถนัด

ตู้เสื้อผ้าเป็นช่องตันๆ มีแท่งไม้พาดเป็นราวผ้า ม่านผ้าฝ้ายเนื้อหนาสีซีดแขวนกับเส้นลวดใช้เป็นที่กันแทนประตู ในตู้มีกางเกงยีนส์สองตัว รีดจนเรียบและพับอย่างปราณีตแขวนไว้ อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ที่พื้นตู้มีรองเท้าบูตสำหรับใส่ทำงานวางอยู่สองคู่ เอนนิสจำรองเท้าทั้งสองคู่นี้ได้ทันที ด้านในสุดของตู้ทางทิศเหนือมีชอกเล็กๆซ่อนอยู่ในผนัง และในชอกนั้นมีเสื้อเชิ้ตตัวหนึ่งแขวนนิ่งอยู่กับตะปู เอนนิสหยิบมันออกมา เสื้อเชิ้ตเก่าของแจ๊คตั้งแต่สมัยอยู่บนภูเขาโบรคแบ็คนั่นเอง คราบเลือดแห้งกรังบนแขนเสื้อเป็นเลือดของเอนนิสที่ไหลทะลักออกจากจมูก

ของเขาซึ่งโดนเข้าของแจ็คเข้าอย่างจ้วงจว้างที่ขัดกันนิ้วในปลายวันสุดท้ายบนภูเขา ตอนนั้นแจ็คใช้แขนเสื้อของเขาห้ามเลือดซึ่งเปื้อนไปทั่วตัวทั้งสองคน แต่เลือดก็ไม่หยุดเพราะजूเอนนิสก็ล้มคว่ำลงมาจากเนินสูง นอนแผ่หมดท่าเหมือนเทวดาปีกหักอยู่ใต้ต้นโคลัมบายปา⁷¹

เอนนิสรู้ดีกว่าเสื้อหนาและโป่งออกมา แล้วเขาก็พบว่ามီးเสื้ออีกตัวซ่อนอยู่ข้างใน แขนเสื้อตัวในโผล่แลบออกมาจากแขนเสื้อของแจ็ค เสื้อเชิ้ตลายสก๊อตตัวเก่าของเอนนิสนั่นเอง เขานึกว่ามันหายไปนานแล้วตอนที่เขาไปซั๊ก เสื้อสกปรกตัวนั้น กระเป๋าคีจขาด กระดุมก็หลุดหายไป แจ็คขโมยเอามาและเอามาซ่อนไว้ในเสื้ออีกตัวของแจ็คเอง เสื้อสองตัวซ่อนทับกันราวกับผิวหนังที่อิงแอบแนบชิด คนหนึ่งโอบกอดอีกคนไว้ สองคนรวมเป็นหนึ่งเดียว เอนนิสสบหน้าลงกับเสื้อ ใช้ทั้งจมูกและปากสูดกลิ่นผ้าซ้ำๆ หวังจะได้กลิ่นเก่าๆที่เคยคุ้น ทั้งกลิ่นบุหรี่ กลิ่นหญ้าบนภูเขาและกลิ่นเหงื่อความเค็มของแจ็คที่เขาคิดถึง แต่กลิ่นเหล่านั้นไม่หลงเหลืออยู่เลย ที่เหลืออยู่มีเพียงความทรงจำเก่าๆแห่งความหลังและอาณาภาพแห่งความคิดคำนึงถึงภูเขาโบรคแบ็ค ซึ่งบัดนี้ไม่มีอะไรหลงเหลืออยู่ที่นั่นเลย นอกจากสิ่งที่เขาถืออยู่ในมือตอนนี้

ในท้ายที่สุด พ่อพันธุ์ของฝูงก็ไมยอมให้เอนนิสเอาเข้ากระดูกไป “ข้าจะบอกอะไรให้นะ ครอบครัวข้ามีที่ฝังศพอยู่ที่นี้และข้าก็จะฝังไอ้แจ็คไว้ที่นี่แหละ” แม่ของแจ็คยืนอยู่ที่โต๊ะกำลังใช้มีดคมคว้านแอปเปิ้ลเพื่อเอาเมล็ดออก “แล้วแวะมาอีกนะ” หญิงชรากล่าวลา

รถของเอนนิสวิ่งโคลงเคลงไปตามถนนขรุขระ ผ่านสุสานประจำเมืองที่ล้อมไว้ด้วยลวดหย่อนๆเป็นรั้วเตี้ยๆกันทุ่งกว้างไว้ทั้งสี่ด้าน หลุมศพบางหลุมประดับด้วยดอกไม้พลาสติกสีสดฉูดฉาด เอนนิสทำใจไม่ได้ว่าแจ็คจะต้องเข้าไปอยู่ในหลุมแบบนั้นและถูกฝังอยู่ที่ผืนดินอันเศร้าระทม

ในวันเสาร์ หลังกลับจากบ้านแจ็คได้สองสามอาทิตย์ เอนนิสโยนผ้าคลุมม้า⁷² ที่ฟาร์มคอฟฟีเพื่อใช้จนสกปรกแล้วไว้หลังรถปิกอัพ ขับไปที่ร้านล้างรถควิก สติ๊อบ คาร์ วอซ เอนนิสฉีดล้างเรียบร้อยแล้วก็เรียงผ้าคลุมม้ากองไว้ในกระบะรถ จากนั้นก็เข้าไปในร้านฮิกกินส์ซึ่งขายขายของกระจุกกระจิกหลายอย่าง ค้นหาอะไรบางอย่างอยู่ตรงชั้นวางโปสการ์ด

“หาอะไรอยู่หรือเอนนิส เห็นรูปโปสการ์ดพวกนั้นอยู่นานแล้ว?” ลินดา ฮิกกินส์ถามขึ้นพลางโยนแผ่นกรองกากกาแฟที่เปียกชุ่มลงในถังขยะ

“ภาพภูเขาโบรคแบ็คนะ”

“อยู่ในฟรีเมอมต์หรือ?”

“เปล่า อยู่ที่นี่แหละ ขึ้นไปทางเหนือ”

“ฉันไม่ได้เอามาขายหรอก เดียวให้ฉันดูในใบรายการสินค้าก่อนนะ ถ้ามี ฉันจะสั่งมา

ให้ จะเอาสักกี่ร้อยใบก็ได้ ยังไงฉันก็ต้องสั่งการ์ดมาเพิ่มอยู่ดี”

“ใบเดียวก็พอ” เอนนิสบอก

เมื่อได้ไปสการ์ดมาแล้วในราคาสามสิบเซ็นต์ เอนนิสนำมันมาติดไว้ในบ้านรถพ่วงของเขา ยึดทั้งสี่มุมของภาพไว้ด้วยตะปูหัวทองเหลือง ได้ภาพลงมาเขาตอกตะปูเอาตะขอลวดเกี่ยวและแขวนเสื้อสองตัวนั้นไว้ เอนนิสถอยหลังออกมามองดูของทั้งหมดผ่านหยดน้ำตาแห่งความร้าวราน

“แจ๊ค...ข้าสาบาน---“ เอนนิสให้สัญญา แม้ว่าแจ๊คจะไม่เคยขอให้เขาสาบานเรื่องอะไรเลย และเอนนิสเองก็ไม่ใช่คนช่างสวดสาบาน

ช่วงนั้นเอนนิสเริ่มฝันถึงแจ๊คบ่อยๆ ในความฝันแจ๊คยังคงเหมือนเมื่อเจอกันครั้งแรก ผมหยิก ยิ้มกว้างอวดฟันซี่ใหญ่ พูดจ้อว่าจะลุกออกมาจากกระเป๋าและจะบุกเข้าไปในเขตหวงห้าม ในฝันนั้นมีกระป๋องถั่วอยู่ด้วย มันตั้งอยู่บนขอนไม้ มีด้ามข้อนิ้วปลอมฟันปากกระป๋องออกมา ภาพในฝันเหมือนการ์ตูน สีสดใสดูฉูดฉาดรุนแรงทำให้ความฝันนั้นไม่ค่อยน่าอภิรมย์นัก แล้วอยู่ๆด้ามข้อนิ้วในฝันก็กลายเป็นเหล็กขื่นล่อ บางครั้งเอนนิสตื่นขึ้นมาก็ยังรู้สึกเศร้าอยู่ แต่บางครั้งก็ตื่นขึ้นมากับความสุขเก่าๆและรู้สึกผ่อนคลาย บางทีหมอนก็เปียกชุ่ม แต่บางครั้งผ้าปูที่นอนก็เปียกแฉะ

มีช่องว่างคั่นกลางระหว่างความจริงที่เอนนิสรับรู้กับสิ่งที่เขาอยากจะเชื่อ แต่ก็ทำอะไรไม่ได้ และเมื่อแก้ไขอะไรไม่ได้ ก็ต้องทนให้ได้

คำอธิบายประกอบการแปล

1. จากข้อมูลและภาพประกอบในเว็บไซต์ www.horsetrailerworld.com และ www.horseclick.com ผู้แปลจึงแปล horse trailer ว่า บ้านรถพ่วงขนม้า โดยเติมคำกริยา “ขน” เพื่อขยายหน้าที่ของรถพ่วงเพื่อให้ผู้อ่านฉบับแปลซึ่งอาจไม่คุ้นเคยและไม่มีความรู้ในเรื่องราวเกี่ยวกับม้าให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น

2. ในเว็บไซต์ www.merriam-webster.com ให้ความหมายว่า complete และ full-fledged (fully developed, having attained complete status) ผู้แปลจึงแปล full on ว่า “กระชับพอดี” และได้ปรับบทแปลโดยการเปลี่ยนคำวิเศษณ์ให้เป็นวลีโดยการเพิ่มคำ จึงได้บทแปลว่า “เพื่อให้สวมเข้ากระชับพอดี” ทั้งนี้ เพื่อให้ภาษาแปลมีความต่อเนื่องลื่นไหลและสามารถบรรยายภาพตัวละครได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยผู้อ่านฉบับแปลจะเห็นภาพเอนนิสหยิบรองเท้ามาสอดเท้าเข้าไป กระแทกสันรองเท้ากับพื้นเพื่อให้เท้าเข้าไปลึกพอดีกับขนาดของรองเท้า เป็นการสวมแบบง่ายๆ ไม่เป็นแบบแผน ตามบุคลิกลักษณะของตัวละคร

3. แปลคำสรรพนาม “he” โดยการแทนชื่อตัวละคร คือ “เอนนิส” เนื่องจากการแปลคำสรรพนาม “he” ว่า “เขา” ซ้ำๆ กันนั้นอาจทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน ทั้งยังเป็นการใช้คำซ้ำๆ ทำให้บทแปลไม่

รึหนู โดยผู้แปลได้ยึดหลักดังกล่าวนี้ในการแปลคำสรรพนามและคำเรียกขานอื่นๆที่ปรากฏในเรื่องด้วย โดยจะพิจารณาเลือกคำแปลที่เหมาะสมตามบริบทของเรื่อง

4. คำว่า “It” เป็นสรรพนามและเป็นประธานของประโยค ในที่นี้ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงความ (Cohesive device) ในระดับวาทกรรมโดยเป็นการอ้างอิงถึง (Reference) สภาพอากาศที่มีลมกรรโชกแรงที่ได้มีการกล่าวถึงไปแล้วในประโยคต่างๆก่อนหน้านี้ ผู้แปลจึงเลือกแปลโดยการละไม่แปล คำว่า It และปรับบทแปลโดยเติมข้อความให้เป็นประโยค เพื่อให้เกิดการอ้างอิงถึงสภาพอากาศตามที่ต้นฉบับต้องการสื่อ และผู้อ่านฉบับแปลได้เห็นภาพและได้บทแปลที่มีความเป็นธรรมชาติและฟังรื่นหูในภาษาไทย

5. โครงสร้างประโยคในต้นฉบับเป็นประโยคความซ้อนที่มีคำกริยาหลายคำในประโยคเดียวกันแต่มีประธานเดียว ซึ่งประโยคลักษณะนี้อาจสร้างความสับสนให้ทั้งผู้อ่านต้นฉบับและฉบับแปลได้ ผู้แปลจึงเลือกปรับบทแปลโดยการเพิ่มประธานหน้าคำกริยา โดยผู้แปลจะยึดหลักการแปลและการปรับบทแปลเช่นนี้ในกรณีที่พบปัญหาที่มีลักษณะเหมือนกันในการแปลเนื้อเรื่องส่วนที่เหลือ เช่นในคำอธิบายข้อ 6

6. มีคำกริยาหลายคำในประโยคแต่มีประธานเดียว ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน ผู้แปลจึงปรับบทแปลโดยการเติมประธาน คือคำว่า “เสียงลม” หน้าคำกริยา eases ซึ่งแปลว่า “แผ่วลง” และคำว่า “พายุ” หน้ากริยา “dies” ซึ่งแปลว่า “สงบแล้ว” ซึ่งช่วยให้บทแปลมีความสละสลวย เป็นธรรมชาติ และได้ภาพพจน์และอารมณ์ตามที่ต้นฉบับต้องการสื่อ

7. ทับศัพท์ Lightning Flat ซึ่งเป็นชื่อเฉพาะ โดยใช้วิธีถ่ายเสียงเป็น ไหล่หนึ่ง แพลต และได้สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต ที่เว็บไซต์ <http://wiki.wyomingplaces.org> พบว่าไหล่หนึ่ง แพลตเป็นสถานที่ในเขต (county) Crook ของรัฐไวโอมิง (ซึ่งเป็นฉากหลักของเรื่อง) ผู้แปลจึงปรับบทแปลในระดับคำโดยการเติมคำลักษณะนาม “เมือง” ไว้ข้างหน้าเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจมากยิ่งขึ้นและบ่งชี้ว่าเป็นสถานที่ตามที่ต้นฉบับนำเสนอ อีกทั้งบทแปลมีความรื่นหู ไม่ห้วน โดยในการแปลชื่อเฉพาะอื่นๆที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง ผู้แปลได้ยึดหลักการเดียวกันกับการแปล Lightning Flat เว้นแต่ กรณีที่มีความแตกต่างหรือมีเหตุผลเป็นอื่น ซึ่งจะได้อธิบายเป็นกรณีๆไป

8. Stoic Life ที่มาจากสำนักหลักปรัชญาสโตอิก ซึ่งมีความเชื่อในเรื่องเหตุผล ความดีงามและกฎแห่งธรรมชาติ การยอมรับในผลแห่งการกระทำ สามารถปลงตกได้ คำว่า Stoic (Stoical as adjective) ตามความหมายใน Webster's NewWorld Dictionary หน้า 1320 ให้ความหมายไว้ว่า “1 Showing austere indifference to joy, grief, pleasure, or pain; clam and unflinching under suffering, bad fortune, etc.” และ 2 “Stocic” ดังนั้น ผู้แปลจึงแปลวลี “inured to the stoic life” ว่า “คุ้นชินกับวิถีชีวิตล่องลอยแล้วแต่โชคชะตา” โดยผู้แปลใช้วิธีถ่ายทอดเป็นคำหรือสำนวนโวหารไทย ซึ่งผู้อ่านมีความคุ้นเคยมากกว่า เพื่อให้บทแปลเป็นธรรมชาติและผู้อ่านฉบับแปลซึ่งมีวัฒนธรรมและความเชื่อที่แตกต่างสามารถเข้าใจได้ โดยเนื้อหาสาระยังคงใกล้เคียงต้นฉบับภาษาอังกฤษ

9. ผู้แปลเลือกทับศัพท์ Dead Horse Road ซึ่งเป็นชื่อเฉพาะของถนน โดยถ่ายทอดเสียงเป็น “เดดฮอร์ส โรด”

10. ปรับเป็นพุทธศักราชเพื่อผู้อ่านภาษาไทยสามารถนึกภาพตามลำดับเหตุการณ์ได้สะดวก

11. ประโยคต้นฉบับมีโครงสร้างซับซ้อน โดยมีประธานเดียวแต่มีหลายกริยา ผู้แปลจึงเลือกปรับบทแปลโดยเรียงลำดับประโยคในภาษาแปลใหม่และเรียบเรียงประโยคใหม่โดยแบ่งเป็นสองประโยคเพื่อให้ภาษาแปลเป็นธรรมชาติและอ่านเข้าใจง่าย และได้ปรับบทแปลระดับคำ โดยการเติมคำว่า “เทือกเขา” หน้าชื่อเฉพาะ Singnal ซึ่งจากการสืบค้นข้อมูลทางเว็บไซต์

<http://en.wikipedia.org> พบข้อมูลว่า Signal Mountain is an isolated summit standing 7,720 feet (2,353 m) above [sea level](#). The mountain is located in [Grand Teton National Park](#) in the [U.S. state of Wyoming](#)

12. ผู้แปลเติมคำอธิบายเป็นวลี “ซึ่งแคบและอึดอัดราวกับอยู่ในคุก” แทนคำว่า “choky” ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์ขยายคำนาม office เนื่องจากพิจารณาแล้วว่าต้องปรับบทแปลโดยการเพิ่มคำอธิบาย เพราะหากแปลคำศัพท์แบบตรงตัว จะไม่สามารถบรรยายให้เห็นสภาพของห้องทำงานตามต้นฉบับภาษาอังกฤษได้ และจะทำให้บทแปลขาดความสมบูรณ์

13. เติมคำว่า “ยี่ห้อ” เพื่อให้บทแปลมีความครบถ้วนและเป็นธรรมชาติในภาษาไทย

14. Q.T. = เป็น แสงของชาวอเมริกันในยุคใกล้เคียงกับเหตุการณ์ในเรื่อง โดยเว็บไซต์ www.urbandictionary.com ให้ความหมายว่า “An old-school American slang from the 50's which means literally “quiet,” used in conjunction with gossip. และ “phrase meaning quiet tongue and often used with the word *on* and meaning being quiet when referring to secrets, gossip, or lies” ผู้แปล จึงเลือกแปลเป็นวลีว่า “แอบกางเงียบๆ” ซึ่งหมายถึง ทำโดยไม่ให้ใครรู้

15. จากข้อมูลในเว็บไซต์ www.thailandoutdoor.com “.30-.30” หมายถึงลูกกระสุนปืนที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยบริษัทวินเชสเตอร์ในปี 1895 เพื่อใช้กับปืนวินเชสเตอร์ โมเดล 94 โดยเฉพาะ เลข 30 ตัวแรกบอกถึงขนาดของหัวกระสุนว่าเป็นขนาด .30 นิ้ว ส่วนเลข 30 ตัวหลังบอกถึงน้ำหนักของดินขับ 30 เกรน มักใช้ในการล่าสัตว์ ผู้แปลจึงแปลว่า “ลูกกระสุนปืน” ซึ่งเป็นคำจากกลุ่มของ “.30-.30” เพื่อให้ความในบทแปลมีความสมบูรณยิ่งขึ้นและทำให้ผู้อ่านทั่วไปที่ไม่มีความรู้เรื่องอาวุธปืนสามารถเข้าใจได้ โดยพิจารณาแล้วว่าไม่บิดเบือนเนื้อความของเรื่อง

16. Pair of deuces ผู้แปลพิจารณาตีความสำนวนนี้ว่าเหมือนการหงายไพ่ ไพ่ที่ออกมาบอกว่าจะโชคร้าย จึงแปลโดยการตีความว่า “อะไรจะเกิดก็ต้องเกิด”

17. แปลแบบเอาความให้เป็นสำนวนภาษาไทย พันเหินเหมือนพันกระต่าย โดยละไม่แปลวลีขยายความ not pronounced enough to let him eat popcorn out of the neck of a jug (แปลได้ว่า “จนทำให้เขาสามารถกินข้าวโพดคั่วจากคอเหยือกทรงสูงได้ด้วยพันคู่ นั่นแหละ”) เนื่องจากมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมในเรื่องอาหารและภาชนะที่ใช้ หากแปลเก็บความตามต้นฉบับภาษาแปลจะไม่เป็นธรรมชาติ

18. ผู้แปลทับศัพท์คำว่า rodeo ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน โดยได้ถ่ายเสียงว่า “โรดิโอ” และจากข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นพบว่า โรดิโอ คือการแข่งขันขี่ม้าของพวกโคบาล ดังนั้นในการอ้างอิงถึงครั้งแรก ผู้แปลจึงปรับบทแปลระดับคำด้วยการเติมนามวลี “การแข่งขัน” ข้างหน้า เพื่ออธิบายความหมายของคำให้ชัดเจนขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสื่อความหมายให้ผู้อ่านต่างวัฒนธรรมพอมองเห็นภาพ แต่ไม่อธิบายรายละเอียดมากเกินไปให้เยิ่นเย้อ เพราะอาจทำให้เสียอรรถรสของเรื่อง โดยผู้อ่านจะได้เรียนรู้เรื่องโรดิโอมากขึ้นจากเนื้อเรื่องต่อมา

19. แปล narrow face ว่าหน้าแหลม ผู้แปลจึงสืบค้นถึงลักษณะใบหน้าที่ชาวตะวันตกนิยามว่ามีลักษณะหน้าแคบ พบว่ามีลักษณะดังรูปด้านล่าง ซึ่งเรียกได้ว่าหน้าแหลมในภาษาไทยดังที่ปรากฏในคลังคำ (นววรรณ พันธุเมธา, 2544) ซึ่งเป็นความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับซึ่งแปลตรงตัวว่า หน้าแคบ แต่ในภาษาไทย ไม่นิยมใช้ว่าหน้าแคบในการบรรยายรูปร่างหน้าตาของคน (ยกเว้นกรณีว่า หน้าผากแคบ)

20. ข้อมูลจากการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต พบ cave-chested เป็นส่วนหนึ่งของคำอธิบายถึงตำแหน่งของแขนของผู้ขี่ม้าในการขี่บังคับม้า (Position of Rider) โดยในบทความเรื่อง Equitation: The art and practice of riding a horse จากเว็บไซต์ <http://regaljada.tripod.com> อธิบายไว้ดังนี้

“...3. Arms: Elbows should be no further from the body than the point at which the chest begins to look concave. This is called "pumpkin arms" or cave-chested because improper roundness of the arms forces the chest to cave inward and the shoulders to come forward out of position. The upper body, including the arms and hands, should give the appearance of elegant style and complete control but without the impression of stiffness, posing or exaggeration.”

จากคำอธิบายข้างต้น ผู้แปลเข้าใจว่า cave-chested คือลักษณะการวางแขนที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้ไหล่ห่อรวบเข้าและยื่นออกไม่ขนานกับลำตัว ทำให้แผ่นอกมีลักษณะสอหรือเว้าเข้า ผู้แปลสอบถามความในคลังคำ (นววรรณ พันธุเมธา, 2544) พบว่ามีการให้ความหมายออกที่มีลักษณะสอ ไม่ผายว่า “อกรวบ” แต่ผู้แปลได้ทดสอบการแปลโดยให้อ่านทั่วไปสองสามราย

ทดลองอ่านบทแปล พบว่าไม่มีผู้ใดเข้าใจความหมายของกรรพในทันทีที่อ่าน ผู้แปลจึงเลือกแปลโดยการเพิ่มคำอธิบายเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพทันทีที่อ่านว่า “อกสอบเข้านิตฺไม่ผายออก”

21. แปล Hamley's saddle catalogue โดยการทับศัพท์และเติมคำขยาย “ของ” เพื่อให้บทแปลมีความชัดเจน จึงแปลว่า “แคตตาล็อกอานม้าของแฮมเลย์”

22. ผู้แปลแปลโดยถ่ายเสียงคำ blue heelers เป็น “บลู ฮีลเลอร์” และอธิบายเพิ่มเติมว่าเป็นหมาซึ่งเป็นหมาเลี้ยงแกะฝูงนี้ เพื่อให้ผู้อ่านที่ไม่รู้จักได้เข้าใจว่าบลู ฮีลเลอร์คือสุนัขเลี้ยงแกะ

23. ประโยคต้นฉบับมีการลดรูปโดยละกริยาและมีรูปประโยคเป็นประโยคกรรมวาจก ซึ่งไม่นิยมใช้ในภาษาไทย ผู้แปลจึงปรับรูปประโยคเป็นประโยคกรรมกริยาตามโครงสร้างภาษาไทยที่เหมาะสม

24. “คำสั่ง นอน-กับ-แกะ-และ-ห้าม-ก่อ-ไฟ ของโจ แอ็กเกอร์” ผู้แปลคงรูปแบบเครื่องหมายวรรคตอนตามต้นฉบับ เพื่อให้บทแปลได้อารมณ์ตอบสนองเท่าเทียมกับต้นฉบับ โดยทดสอบงานแปลด้วยการอ่านออกเสียง พบว่าเครื่องหมาย -ทำให้เสียงสั้นและเกิดการเน้นเสียงในแต่ละคำ ได้ความรู้สึกเหมือนเสียงคำสั่ง

25. แปล malachite ว่า “เขียวครึ้ม” โดยตีความจากสีเขียวคล้ำของมรกต

26. เนื่องจากภาษาในบทสนทนาในต้นฉบับเป็นภาษาเบี่ยงเบนจากแบบแผน โดยสะท้อนภูมิหลังและฐานะทางสังคม (ดังที่บรรยายไว้ต้นเรื่องว่า ทั้งคู่เป็นเด็กบ้านนอกไร้อนาคต หดเหินกลางคัน ทั้งที่ยังไม่จบมัธยมปลาย เพื่อมาเรียนรู้ชีวิตแห่งงานหนักและความขัดสน กิริยาท่าทางของทั้งสองหยาบกระด้าง พูดจาเมิ่งวาพาโว้ย และคุ้นชินกับวิถีชีวิตที่ล่องลอยแล้วแต่โชคชะตา) ดังตัวอย่าง เช่น “I’m commutin four hours a day,” he said morosely. “Come in for breakfast, go back to the sheep, evenin get embedded down, come in for supper, go back to the sheep, spend half the night jumpin up and checkin for coyotes.” ซึ่งกริยาไม่มีตัวสะกด และ Sure, I wouldn’t mind a do it. ใช้ “a do” แทน “to do” ผู้แปลจึงเลือกแปลคำพูดให้สอดคล้องกับบุคลิกลักษณะของตัวละคร โดยมีหลักการ คือ แปลบุรุษสรรพนาม “I” ว่า “ข้า” ใน

กรณีที่เป็นการเล่นระหว่างเอนนิสกับแจ๊ค เพื่อให้คำพูดเหมาะสมกับภูมิหลังและฐานะทางสังคม การศึกษาและลักษณะนิสัยของตัวละครตามที่ผู้เขียนได้บรรยายไว้ และแปล “I” และ “You” ในบทสนทนาระหว่างเอนนิสกับอัลมา เพื่อความเหมาะสม โดยผู้แปลได้อธิบายรายละเอียดไว้ในภาคการวิเคราะห์แล้ว

27. ตามหลักการในข้อ 26 ในบทสนทนามีการใช้ภาษาหยาบคาย จึงแปล “goddam pup tent” และ “cat piss” ให้ได้ความหมายและอารมณ์เทียบเท่าต้นฉบับ ว่า “ไอ้เต็นท์สนามห่านนั่น” และ “เยี่ยวแมว” ตามลำดับ เนื่องจากพิจารณาแล้วว่าเป็นภาษาพูดระหว่างกลุ่มคน เช่น ผู้ชาย ที่ไม่หยาบจนเกินกว่าจะใส่ลงในบทแปล

28. เรือดำน้ำ เทรชเซอร์ เป็นเรือรบนิวเคลียร์ของกองทัพสหรัฐ ประสบอุบัติเหตุจมลงในมหาสมุทรแอตแลนติกในปี 1963 เป็นความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่อีกครั้งของกองทัพอเมริกัน

29. ประโยคต้นฉบับมีโครงสร้างซับซ้อนและมีความยาวมาก โดยมีประธานเดียว (They) กระทำกริยาหลากหลาย ทั้ง sat, swapping, drinking, smoking, getting up เป็นต้น ประโยคเช่นนี้อาจทำให้ผู้อ่านสับสนหากผู้แปลไม่วิเคราะห์โครงสร้างประโยคและแปลและปรับบทแปลให้มีรูปแบบโครงสร้างภาษาที่เป็นธรรมชาติในภาษาปลายทาง ดังนั้นผู้แปลจึงปรับบทแปล โดยการเรียบเรียงประโยคในภาษาแปลใหม่ โดยการแบ่งออกเป็นหลายๆประโยคและเติมประธานให้แต่ละประโยค (เช่น ทั้งสอง พวกเขา เป็นต้น) เพื่อให้ภาษาแปลเป็นธรรมชาติและอ่านเข้าใจง่าย และได้ปรับบทแปลระดับคำโดยการเติมกริยาและวลี เพื่อเชื่อมโยงความให้ภาษาแปลมีความเป็นธรรมชาติ ฟังรื่นหู เช่น เติมคำว่า “บ่ม” หน้า ความร้อน และเติมคำว่า “เรื่อง” หน้าคำว่า “เกณฑ์ทหาร” เป็นต้น

30. ผู้แปลเติมข้อความเชิงอธิบาย “กลับไปเฝ้าแกะ” เพื่อขยายความคำว่า “night ride” ในต้นฉบับ เพื่อให้บทแปลรื่นหูและมีความต่อเนื่อง จึงแปลว่า “ระยะเวลาในการขี่ม้ายามดึกกลับไปเฝ้าแกะก็ยิ่งยาวนานขึ้น”

31. เปลี่ยนวลี sleeping with his eyes open – หลับทั้งที่ตาเปิด) ให้เป็นประโยค “นั่งหลับในบนหลังม้า” โดยละประธานซึ่งในที่นี้ คือ เอนนิส

32. Strawberry Roan คือม้าที่มีขนสีน้ำตาลเหมือนสีเกาลัด แต่มีสีขาวแซมตามลำตัว แฉกคอและหางสีแดงและจะมีสีขนที่หัวเข้มกว่าลำตัว (ดังรูป) เนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมและ ผู้แปลจึงได้เติมข้อความ “ในเพลงที่พูดถึงม้าขนสีน้ำตาลสลับขาว” เพื่อขยายความ

33. แม่ของแจ๊คมีความเชื่อศรัทธาในวันเพนเตคอส ซึ่งพระเยซูคริสต์ได้เสด็จลงมาจากสวรรค์เพื่อพบกับสาวกของพระองค์ - ปรับบทแปลโดยการเติมข้อความเพื่อให้ผู้อ่านต่างวัฒนธรรมเข้าใจมากยิ่งขึ้น

34. แปลโดยเทียบเคียงกับสำนวนไทยว่าและปรับให้เป็นภาษาปากตามลักษณะตัวละคร จึงแปลว่า ขอสักงีบ

35. ผู้แปลตีความสำนวนนี้ว่าหมายถึงเอนนิสเป็นคนประเภทที่จะสุดโต่งไปทางใดทางหนึ่งในการทำสิ่งต่างๆ คือ ไม่ได้ก็เสีย แต่ในที่นี้มีสำนวน fence mending ซึ่งจาก www.yourdictionary.com ยังแปลว่าการฟื้นฟูความสัมพันธ์ โดยเฉพาะระหว่างกลุ่มการเมือง (the act or process of repairing or reestablishing relations, as between political factions) ในขณะที่ money spending อาจตีความได้ว่าเป็นรูปคำนามของวลีสแลง spending money ซึ่งในเว็บ ไซด์

www.urbandictionary.com แปลไว้ว่า การกระตุ้นอวัยวะเพศของผู้ชาย หรือ การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง (verb: Masturbate(ing), stimulate the penis) ผู้แปลจึงตีความว่า เอนนิสคิดว่าอาจเลือกรักษาความสัมพันธ์ฉันเพื่อนกับแจ๊คต่อไปโดยการปฏิเสธ หรือจะเลือกสนองความต้องการทางกายโดยการมีความสัมพันธ์อย่างที่แจ๊คเสนอ จึงได้แปลว่า จะไปต่อให้สุด (มีความสัมพันธ์) หรือจะหยุดอยู่แค่นั้น (รักษาความเป็นเพื่อนไว้) ที่สุดแม้เอนนิสจะปิดมือแจ๊คออก แต่ตัวเองกลับเป็นฝ่ายกระทำเสียเอง

36. สำนวนปล่อยกระสุน จึงแปลโดยการตีความ ว่า “เสร็จแล้ว” หมายถึง ถึงการไปถึงจุดแห่งความสุขสูงสุดของแจ๊ค

37. แปล queer ว่าลัทธิเพศ เป็นคำที่ใช้มาก่อนคำว่าเกย์และเป็นที่เข้าใจแพร่หลายในสังคมไทยเป็นคำจากกลุ่มของเกย์ จึงแปลตัวบทส่วนนี้ว่า “ข้าไม่ใช่พวกลัทธิเพศนะ” นอกจากนั้น ในข้อนี้ยังเห็นลักษณะการใช้ภาษาของคนชนบททางภาคตะวันตกของสหรัฐที่นิยมพูดปฏิเสธซ้อนปฏิเสธในประโยคหรือวลีที่เป็นปฏิเสธ (I'm not no queer)

38. แปลโดยเติมคำลักษณะนาม คือ “ต้นสน” เพื่อขยายความให้ชัดเจนว่าเป็นต้นไม้ และเพิ่มเติมคำอธิบายลักษณะของสิ่งนี้ว่า “มีลำต้นหกลงและบิดเบี้ยวเพราะลมและอากาศบนที่สูง” ดังรูป

39. แปลตรงตัวบางส่วนและเติมคำอธิบายเพื่อให้ภาษาเป็นธรรมชาติ โดยเติมวลี “รู้สึกพะอืดพะอมปั่นป่วนในท้อง” และแปลค่อนข้างตรงตัวว่า “เหมือนมีมือมาสาวเอาตับไตไส้พุงของเขาออกมาอง” เนื่องจากให้ภาพและอารมณ์ที่ชัดเจนอยู่แล้ว และไม่ได้ทำให้บทแปลสะดุด

40. fecundity แปลว่ามีลูกตก แต่การแปลตรงตัวไม่เหมาะกับบริบทและไม่เป็นธรรมชาติ ผู้แปลจึงเลือกใช้คำในวงศัพท์เดียวกัน คือ “การออกลูกออกหลาน” เพื่อให้บทแปลมีความเป็นธรรมชาติ ฟังรื่นหูในภาษาไทย และมีความหมายเช่นเดียวกับต้นฉบับ

41. สวมหมวก ความบอยแบบปีกเก๋าๆเอียงไปทางด้านหลัง ใช้คำศัพท์ที่กว้างกว่าเอ่ยถึงสิ่งที่เฉพาะเจาะจงกว่า **Resistol Hats** คือหมวกความบอยที่ผลิตโดยบริษัทนี้ มีลักษณะดังรูป จึงแปลว่าหมวกแบบปีกของความบอย

42. แปลสำนวน treading on each other's toes โดยการตีความว่า แบนชิดกันจนแทบหายใจไม่ออก

43. ผู้แปลเลือกแปล “Little darlin” ว่า “ไอ้ตัวเล็กของข้า” เนื่องจากการวิเคราะห์ตัวบทและตัวละครในเรื่อง พบว่าทั้งคู่ไม่เคยเอ่ยถึงคำว่ารัก ไม่พบคำว่าการกล่าวหรืออ้างถึงคำว่า “love” ในระหว่างตัวละครทั้งสอง ผู้แปลจึงตีความว่าเป็นความตั้งใจของผู้เขียนที่ไม่ต้องการให้มีการเอ่ยคำว่ารักระหว่างคนทั้งสอง เพื่อสื่อให้เห็นความรู้สึกที่ต้องซ่อนเร้นปิดบัง ความกดดันจากการที่ต้องปกปิดแม้ความรู้สึกของตัวเองของตัวละครโดยเฉพาะแอนนิส ความไม่กล้ายอมรับในสิ่งที่ตนเองรู้สึกและเป็นอยู่ คำว่ารักจึงถูกซ่อนเร้นอยู่ภายในหัวใจของตัวละครเท่านั้นและแสดงให้เห็นโดยผ่านการแสดงออกและการกระทำของตัวละครเท่านั้น แต่ไม่เคยเอ่ยเป็นคำออกมา ไม่ว่าจะเป็นใน

บทสนทนาของทั้งคู่ (ยกเว้นครั้งเดียวที่เอนนิสพูดถึงลูกสาว) หรือในบทบรรยายของผู้เล่าเรื่อง (narrator) ดังนั้น ผู้แปลจึงเลี่ยงไม่แปล Little darlin ว่าที่รักตัวน้อย แต่แปลว่า “ไอ้ตัวเล็กของข้า” โดยคำว่าไอ้ตัวเล็กในบริบทนี้ ถือเป็นคำที่ให้ความหมายใกล้เคียงกันกับคำว่าที่รัก ในขณะเดียวกันก็สื่ออารมณ์รักใคร่ทะนุถนอมของผู้พูดและไม่ละเมิดกลวิธีและความตั้งใจของผู้เขียน

44. แปล said in a low voice โดยการตีความตามบริบทและอารมณ์ของตัวละคร ว่า “เอ๋เสียงเครียด” โดยไม่แปลตรงตัวว่าเสียงต่ำตามต้นฉบับ เนื่องจากไม่เป็นธรรมชาติในภาษาไทยและไม่สะท้อนอารมณ์ตามต้นฉบับ นอกจากนั้นยังเติมคำอธิบายเพิ่มเติม “พยายามข่มอารมณ์” เพื่อให้บทแปลให้ภาพที่ชัดเจน

45. แปลโดยตีความว่าใช้อุปมาขยให้ภาพพจน์ เพราะถ้าแปลตามตัวอักษรจะไม่ได้อารมณ์และไม่เป็นธรรมชาติในภาษาไทย ไม่น่ารู้ แต่ยังคงให้มีคำแปลบางส่วนตามต้นฉบับ คือ ไฟ วิ่งพล่านในกาย (snapped between them)

46. แปลคำว่า “drink” ว่า “กึ่ง” เพื่อให้ระดับภาษาเหมาะกับบทสนทนาตามฐานะของตัวละคร

47. แปลโดยเลี่ยงความใจแจ้งเรื่องเพศ

48. แปลสำนวนโดยเทียบเคียงเป็นสำนวนไทยเพื่อให้ภาษาเป็นธรรมชาติ

49. ตีความสำนวน he got rid a me in about three flat เป็นสำนวนไทย ตกลงมานอนแผ่สองสลิ้ง เพื่อผู้อ่านภาษาแปลสามารถเข้าใจได้

50. ประโยคทั้งประโยคกล่าวถึงการขีวพยศซึ่งเป็นประเภทหนึ่งของโรดิโอ ผู้แปลต้องหาความรู้เพิ่มเติมในกีฬาดังกล่าวเพื่ออธิบายในภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง

51. trained athletes คาดว่าเป็นความตั้งใจของผู้เขียนที่ให้แฉ่คพูดผิดๆ ถูกๆ เพื่อสะท้อนลักษณะตัวละคร หรือการพูดเบี่ยงเบนจากภาษาทั่วไปของคนในชนบททางตะวันตกของสหรัฐ

52. Stem the rose เป็นสำนวนพูดถึงชายรักร่วมเพศ ผู้แปลเลือกแปลเป็นสำนวนไทยที่เป็นภาษาปากและคงคำที่สื่อให้เห็นอารมณ์ต้องการสื่อและทัศนคติเชิงลบของนายเอกไกรว์ ที่เห็นว่าผู้ชายสองคนนี้มีสัมพันธ์กันโดยทางด้านหลัง (ก้ม โกงโค้ง) จึงแปลว่า “โกงโค้งเล่นจ๊มจ๊หวานชื่น”

53. I never figured you to throw a dirty punch แปลเป็นสำนวนไทยที่เทียบเคียงได้ เนื่องจากคือ หมัดหนัก

54. bird เป็นแสง แปลว่าคน จึงแปลว่า “ทั้งคู่ที่สองคนนั้นก็เป็นคนแกร่งไม่ใช่ย่อย”

55. ตีความและแปลเป็นสำนวนที่ฟังเป็นธรรมชาติมากกว่าการแปลตรงตัว

56. แปลโดยการตีความ เนื่องจากหากแปลตรงตัวตามต้นฉบับอาจมาสามารถสื่อความได้ชัดเจน จึงตีความให้ได้ความชัดเจนและเป็นธรรมชาติในภาษาแปล

57. แปลโดยเติมคำลักษณะนามให้สถานที่ต่างๆ ที่กล่าวถึงเพื่อความชัดเจนและเป็นธรรมชาติ

58. เลือกแปลโดยเทียบเคียงกับลักษณะภาษาไทย โดยเลือกเอาลักษณะเสียงแบบภาษาญไท เนื่องจากมีการกล่าวถึงเสียงของคำว่า “ว่ว” และ “เมีย” ไว้ครบถ้วนทั้งสองคำ โดยคำว่า “ว่ว” มีการออกเสียงว่า “โง” และคำว่า “เมีย” ออกเสียงว่า “เม”

59. แปล 20 minutes ว่า เกือบครึ่งชั่วโมงต่อมา เนื่องจากเป็นคำในกลุ่มเดียวกัน แปลให้เป็นคำที่กว้างขึ้นเพื่อบทแปลเป็นธรรมชาติ ฟังรื่นหู

60. แปลแบบถอดเสียงเนื่องจากเป็นสิ่งที่อยู่ในวัฒนธรรมภาษาต้นฉบับ แต่ก็เป็นที่รู้จักอยู่บ้างในภาษาแปล และเนื่องจากเป็นวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมของภาษาแปลจึงคงไว้ ว่า กิ่งวิลโลว์สีน้ำตาล

61. แปลสแลง putting the blocks ว่า เข้าไปยุ่ง (กับผู้หญิงคนหนึ่งทำงาน)

62. แปลโดยตีความ เพื่อให้บทแปลเป็นธรรมชาติ

63. แปลโดยการเติมคำสำนวน “เข้าเฝ้า” เพื่อให้เห็นภาพความยากลำบากและความยุ่งยากในการพบกัน

64. cutting fence เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเท็กซัส มีการบุกรุกพื้นที่โดยการตัดรั้วโดยคนเลี้ยงวัวที่ไม่มีที่ดิน มีการทำลายรั้วลวดหนามที่เจ้าของที่ดินล้อมรอบไว้

65. แปลคำอุทาน “Jesus” ตามวัฒนธรรมในภาษาแปลและบริบท ว่า “เฮ้ย”

66. ปรับโดยเติมคำในประโยคเพื่อขยายความให้เห็นภาพชัดเจน ว่า “...เสียงเรียบไร้อารมณ์”

67. ปรับบทแปลโดยปรับประโยค passive voice เป็น active voice เนื่องจากรูปประโยคแบบกรรมวาจก (passive voice) ไม่เป็นที่นิยมในภาษาไทย โดยประโยค “I suppose they'd appreciate it if his wishes was carried out.” นี้ ผู้แปลจึงแปลว่า “ฉันว่าสองคนนั้นคงดีใจถ้ามีใครทำให้อย่างที่แจ็คต้องการ” และไม่แปลว่า “สองคนนั้นคงดีใจถ้าความต้องการของแจ็คถูกทำให้สำเร็จลุล่วง” เนื่องจากในภาษาไทยไม่นิยมการใช้คำว่า “ถูก” โดยคำว่า “ถูก” ที่ใช้กับกรรมวาจกในภาษาไทยนั้นส่วนใหญ่ใช้ในความหมายเชิงลบ เช่น ถูกตี ถูกฆ่า (ดวงตา สุกพล, 2541, หน้า 10)

68. No doubt about it, she was polite but the little voice was as cold as snow. การแปลสำนวนนี้ เลือกแปลว่า “เย็นชาราวกับน้ำแข็ง” โดยการเปลี่ยนคำ (modulation) คือการแปลที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปคำหรือคำศัพท์ (lexical change) ส่วนใหญ่เกิดขึ้นเวลาแปลสำนวน (idiom) จากภาษาต้นฉบับ (ดวงตา สุกพล, 2541, หน้า 30) ในที่นี้เปลี่ยนคำจาก snow หิมะ เป็นน้ำแข็งเพื่อให้เข้ากับบริบททางวัฒนธรรมของภาษาปลายทางและเป็นสำนวนเทียบเคียงในภาษาไทย

69. เนื่องจากการหาถ้อยคำในภาษาไทยที่มีนัยพหุส่อความหมายเหมือนต้นฉบับยาก จึงเลือกใช้แนวทางการแปลโดยการตีความบางส่วนและไม่แปลส่วนที่อาจทำให้ภาษาไม่เป็นธรรมชาติ จึงแปลว่า “เอนนิสรู้ทันทีว่าพ่อของแจ็คไม่ใช่คนง่าย ๆ ธรรมดา แต่เป็นประเภทต้องการเป็นพ่อพันธุ์ของฝูง” โดยไม่แปลว่า ฝูงเปิด เพราะจะทำให้ภาษาไม่เป็นธรรมชาติ

70. แปลโดยเติมข้อความ “นั่นเอง” เพื่อความชัดเจนและเป็นธรรมชาติ
71. แปลโดยการถ่ายเสียงเพราะเป็นวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมในภาษาแปล
72. แปล horse blankets ว่า ผ้าคลุมม้า โดยการจำกัดความจากภาพที่ได้จากการสืบค้น